

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

V

IZREDNA
SEJA

45

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 45. IZREDNA SEJA

(2. september 2011)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV, KI TERJELI MAJ TRAJNI IN NEODTUJLJIVI PRAVIC SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANOV, IZVRŠILNO IN SODNO.
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO, IZVRŠILNO IN SODNO.

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 45. izredna seja (2. september 2012)

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2012

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 45. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O ZAHTEVI DRŽAVNEGA ZBORA, DA USTAVNO SODIŠČE PRESODI, ALI BI Z ODLOŽITVIJO UVELJAVITVE DRUŽINSKEGA ZAKONIKA (DZ, EPA 817-V) ALI ZARADI NJEGOVE ZAVRNITVE NA REFERENDUMU LAHKO NASTALE PROTIUSTAVNE POSLEDICE, EPA 2051-V

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VINU (Zvin-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2062-V

3. točka dnevnega reda: SEZNANITEV Z ODSTOPOM PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 2069-V

4. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Določitev kandidata, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v Državni zbor postane poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanke, ki ji je prenehal mandat.

Predlog za izvolitev predsednika Državnega zbora, EPA 2083-V

5. točka dnevnega reda: OBVESTILO PREDSEDNIKA VLADE, DA BO FUNKCIJO MINISTRA ZA NOTRANJE ZADEVE NAMESTO KATARINE KRESAL, KI JE ODSTOPILA S FUNKCIJE MINISTRICE ZA NOTRANJE ZADEVE, ZAČASNO OPRAVLJAL ALEŠ ZALAR, MINISTER ZA PRAVOSODJE, EPA 2060-V

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	7
1. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O ZAHTEVI DRŽAVNEGA ZBORA, DA USTAVNO SODIŠČE PRESODI, ALI BI Z ODLOŽITVIJO UVELJAVITVE DRUŽINSKEGA ZAKONIKA (DZ, EPA 817-V) ALI ZARADI NJEGOVE ZAVRNITVE NA REFERENDUMU LAHKO NASTALE PROTIUSTAVNE POSLEDICE, EPA 2051-V	7
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	7
LJUBO GERMIČ	9
MAG. SARA VILER	10
MAG. BORUT SAJOVIC	11
VILI REZMAN	12
MAG. MAJDA POTRATA	13
FRANCE CUKJATI	15
FRANCO JURI	18
JAKOB PRESEČNIK	19
ANTON URH	20
DEJAN LEVANIČ	21
BOGDAN BAROVIČ	22
MARIJAN POJBIČ	22
MARIJAN POJBIČ	24
MARIJAN POJBIČ	24
MARIJAN POJBIČ	24
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	25
DARJA LAVTIŽAR BEBLER	25
MATEVŽ FRANGEŽ	26
MARIJAN KRIŽMAN	27
FRANCI KEK	28
MIRAN GYÖREK	28
MIRO PETEK	29
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	30
MAG. MAJDA POTRATA	30
MAG. BRANKO GRIMS	31
MAG. BRANKO GRIMS	33
IVAN GRILL	33
DR. IVAN SVETLIK	34
MIRKO BRULC	34
JOŽEF JEROVŠEK	35
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR	35
MILENKO ZIHERL	36
MILENKO ZIHERL	36
JAKOB PRESEČNIK	36
DR. IVAN SVETLIK	37
FRANCE CUKJATI	37
GREGOR GOLOBIČ	38
MAG. BORUT SAJOVIC	39
5. točka dnevnega reda: OBVESTILO PREDSEDNIKA VLADE, DA BO FUNKCIJO MINISTRA ZA NOTRANJE ZADEVE NAMESTO KATARINE KRESAL, KI JE ODSTOPILA S FUNKCIJE MINISTRICE ZA NOTRANJE ZADEVE, ZAČASNO OPRAVLJAL ALEŠ ZALAR, MINISTER ZA PRAVOSODJE, EPA 2060-V	39

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VINU (Zvin-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2062-V	39
FRANC BOGOVIČ	39
FRANC BOGOVIČ	40
MAG. TANJA STRNIŠA	40
MAG. BORUT SAJOVIC	41
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL	41
MATJAŽ HAN	41
MAG. ANDREJ VIZJAK	42
FRANC BOGOVIČ	42
FRANC JURŠA.....	43
MIRAN GYÖREK	43
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	44
MAG. BRANKO GRIMS	44
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	45
3. točka dnevnega reda: SEZNAVITEV Z ODSTOPOM PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, EPA 2069-V	45
4. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE	46
Določitev kandidata, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v Državni zbor postane poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanke, ki ji je prenehal mandat.....	46
Predlog za izvolitev predsednika Državnega zbora, EPA 2083-V.....	46
MAG. BORUT SAJOVIC	46
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	47
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	47
DUŠAN KUMER.....	47
JOŽE TANKO	48
FRANCO JURI.....	50
JAKOB PRESEČNIK	50
ANTON URH.....	50
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	51
MAG. BORUT SAJOVIC	51
SAMO BEVK.....	51
MIRAN GYÖREK	52
DR. VINKO GORENAK	52
BOGDAN BAROVIČ	53
MIRO PETEK	53
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	53
JANJA KLASINC.....	54
MATEVŽ FRANGEŽ	54
JOŽEF JEROVŠEK	55
JANKO VEBER.....	56
MAG. BRANKO GRIMS	56
MILENKO ZIHERL	56
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL	57
FRANC JURŠA.....	57
ALOJZIJ POTOČNIK.....	58
RENATA BRUNSKOLE.....	58

ANTON KAMPUŠ	58
JANEZ KIKELJ	58
DR. VINKO GORENAK	58
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	59
DEJAN LEVANIČ	59
MIRKO BRULC	59
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	59
TOMAŽ TOM MENCINGER	59
VILI REZMAN	59
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL	60
MILENKO ZIHERL	60
MARIJAN KRIŽMAN	60
DARJA LAVTIŽAR BEBLER	60
MAG. BRANKO GRIMS	60
SILVA ČRNUGELJ	61
MAG. MAJDA POTRATA	61
LJUBO GERMIČ	62

Državni zbor V. mandat

45. izredna seja 2. september 2011

Predsedujoči: : dr. Pavel Ganatarpredsednik Državnega zbora
France Cukjati.....podpredsednik Državnega zbora
mag. Vasja Klavora.....podpredsednik Državnega zbora
Miran Potrč.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 2. septembra 2011 ob 10. uri.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci,
gospe in gospodje!

Začenjam 45. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega in drugega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: Franc Pukšič, Anton Anderlič, Roberto Battelli in Joško Godec.

Na sejo sem vabil predstavnike vlade k vsem točkam. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 45. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v sredo, 31. 8. 2011, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik posamezne točke z dnevnega reda oziroma predlogov za širitev dnevnega reda nisem prejel. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti nihče.

(Za je glasovalo 69.) (Nihče proti.)

Ugotavljam, da je dnevni red 45. izredne seje zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA SKLEPA O ZAHTEVI DRŽAVNEGA ZBORA, DA USTAVNO SODIŠČE PRESODI, ALI BI Z ODLOŽITVIJO UVELJAVITVE DRUŽINSKEGA ZAKONIKA ALI ZARADI NJEGOVE ZAVRNITVE NA REFERENDUMU LAHKO NASTALE PROTIUSTAVNE POSLEDICE.**

Aleš Primc me je 22. junija 2011 obvestil o podani pobudi volivcev za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma o Družinskem zakoniku, ki ga je Državni zbor sprejel 16. junija 2011. Volivci so z 32 tisoč 168 glasovi podprli omenjeno pobudo. Kot predsednik Državnega zbora sem za začetek

roka za zbiranje podpisov v podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma o Družinskem zakoniku določil četrtek, 1. septembra 2011. Zadnji, 35. dan za zbiranje podpisov, je sredo, 5. oktober 2011.

V zvezi s to zahtevo je skupina 44 poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Andrejo Črnak Meglič na podlagi drugega odstavka 21. člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi zboru predložila predlog sklepa o zahtevi Državnega zbora, da Ustavno sodišče presodi, ali bi z odložitvijo uveljavitve Družinskega zakonika ali zaradi njegove zavrnitve na referendumu lahko nastale protiustavne posledice. Za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa dajem besedo predstavnic predlagateljev dr. Andreji Črnak Meglič.

Prosim.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Dober dan. Prav lep pozdrav, gospod predsednik, gospod minister s sodelavko, kolegice in kolegi!

Poslanke in poslanci smo 16. januarja letos na seji po več kot leto in pol trajajoči obravnavi sprejeli Družinski zakonik, glede katerega je Civilna iniciativa za družino in pravice otrok 22. 6. 2011 vložila pobudo za razpis naknadnega zakonodajnega referenduma. Na podlagi določil Zakona o referendumu in ljudski iniciativi predlagatelji iz poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS, LDS ter nepovezani poslanci podajamo v odločanje predlog, da naj Ustavno sodišče Republike Slovenije presodi, ali bi z odložitvijo uveljavitve in morebitno zavrnitvijo zakona na referendumu nastale protiustavne posledice.

Sprejeti Družinski zakonik, katerega vsebina temelji na sodobnih strokovnih izhodiščih, predstavlja pravo reformo družinskega prava. Njeno osnovno vodilo je izboljšanje pravnega in dejanskega položaja otrok v naši državi, ne glede na to, v kakšni obliki družine živijo. Ta zakonik ureja zakonsko zvezo, zunajzakonsko skupnost, partnersko in zunajpartnersko skupnost, razmerja med starši in otroki, oblike pomoči države pri težavah

partnerskega in družinskega življenja ter preživljanja, posvojitve, rejništvo in skrbništvo. Za pobudnike referendumov pa je od 309 členov, ki jih vsebuje Družinski zakonik, najbolj sporna široka vsevključujoča definicija družine, ki tradicionalne družine, ki jo sestavljata zakonca in otrok, v ničemer ne razvrednoti in ne ogroža, temveč v duhu družbenih sprememb upošteva proces pluralizacije družinskih oblik, ki vključuje in enakovredno obravnava enostarševske, reorganizirane in istospolne družine. Poleg ideološko nevtralne definicije družine, ki ne favorizira tradicionalne družine, pobudnike referendumov v Družinskem zakoniku najbolj moti nova pravna ureditev istospolnih partnerstev. Nasprotniki Družinskega zakonika menijo, da je edino, kar je sprejemljivo, ureditev oziroma poprava nekaterih pravic in obveznosti istospolnih partnerskih skupnosti v posebnem zakonu.

Dovolite mi, da v nadaljevanju navedem argumente, zakaj menimo, da je treba izvesti ustavno presojo pobude za referendum o Družinskem zakoniku. Če se Družinski zakonik ne uveljavi, Državni zbor ne bo izpolnil obveznosti, naložene v odločbi Ustavnega sodišča iz leta 2009, v kateri je ugotovljena protiustavnost določbe 22. člena Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Predlagatelji ustavne presoje trdimo, da bi Ustavno sodišče podobne protiustavne situacije, kot obstaja v ZRIPS, ugotovilo tudi v drugih predpisih, če bi prišlo do presoje skladnosti z določbo 14. člena Ustave, in sicer v sledečih zakonih: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakon o kazenskem postopku, Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij in še bi lahko naštevali. V teh zakonih so določene pravice, ki se nam - normalnim - zdijo same po sebi umevne, a istospolnim partnerjem ne pripadajo. Gre na primer za pravico do odsotnosti z dela zaradi bolezni partnerja, pravico do nadomestila dohodka za nego družinskega člana, pravico do vdovske pokojnine, oprostitev dolžnosti plačevanja, pravico do obiska obsojenca partnerja v zaporu, pravico do sklenitve najemne pogodbe s preživelim zakoncem najemnika, pravico do odškodnine za duševne bolečine. / nemir v dvorani/ Lahko prosim, da jih malo umirite.

Po stališču predlagatelja je z ratifikacijo Protokola št. 12 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah prišlo do dodatne prepovedi diskriminacije v slovenskem ustavnem sistemu, saj s prepovedjo neenakega obravnavanja ni zajet samo spekter človekovih pravic, ampak tudi zakonskih pravic. Tako je po oceni predlagatelja v pravnem redu trenutno še celotna paleta pravnih situacij, ene so bolj očitne, druge pa še ne razkrite, za katere lahko ugotovimo, da tudi če bi kdo zatrjeval, da morda niso ustavno varovane z določbo prvega odstavka 14. člena, so ustavno varovane z

določbo 1. člena Protokola št. 12. Naj omenim samo pravico do plačane odsotnosti z dela zaradi smrti partnerja po Zakonu o delovnih razmerjih. Opozoriti je tudi treba, da Ustavno sodišče že presoja tudi zahtevo za oceno ustavnosti ZRIPS in drugega odstavka 10. člena Zakona o dedovanju, katero je podalo Okrožno sodišče v Kopru, in ki zatrjuje potencialno neustavnost v razmerju zunajzakonske skupnosti in istospolnih parov, ki se za registracijo ne odločijo, živijo pa v dejanski skupnosti. V Družinskem zakoniku z definicijo zunajpartnerske skupnosti kot dalj časa trajajoče življenjske skupnosti dveh žensk ali dveh moških, ki nista sklenila partnerske skupnosti, odpravljamo to neustavno veljavno ureditev. Nadalje, Ustavno sodišče v postopku za oceno ustavnosti 92. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, v letu 2007 je bila že izrečena ta sodba, in sicer glede na to, da bi razveljavili rok petih let po polnoletnosti za vložitev tožbe za ugotavljanje očetovstva. Ureditev postopkov za ugotavljanje očetovstva v Družinskem zakoniku v celoti sledi odločbi Ustavnega sodišča in postavlja subjektivni rok, v katerem lahko otrok vloži tožbo za ugotovitev očetovstva. V pobudi Višjega sodišča v Ljubljani iz lanskega leta pa lahko preberemo, da je bil posredovan Ustavnemu sodišču v presojo ustavnosti tudi petletni rok za izpodbijanje očetovstva, in sicer v povezavi z 98. členom Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Družinski zakonik tudi to ureja na novo. Prav tako je Državni zbor v Družinskem zakoniku preuredil tudi določbo, ki omogoča vložitev tožbe za ugotavljanje očetovstva po smrti domnevnega očeta. Skratka, Družinski zakonik tako po oceni predlagateljev na novo ureja procesne roke na način, da je v postopkih interes otroka izvedeti za svoj obstoj, tehtnejši in pretehta nad interesom po pravni varnosti in po potrebi po varovanju trajnosti obstoječih družinskopravnih razmerij, s čemer sledimo 35. členu Ustave. Kot drugi pomemben sklop lahko omenimo, da so bili z novelami Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih doslej rešeni le najbolj pereči problemi družinskega prava, ki izhajajo iz praks sodišč, centrov za socialno delo; spoznanja teorije pa kažejo tudi, da v sestavnih delih zakona obstajajo velike pravne praznine, nedodelanosti, pomanjkljivosti, pa tudi neskladnost z najnovejšimi predpisi, mednarodnimi, kot je Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah in z Evropsko konvencijo o uresničevanju otrokovih pravic. Naj izpostavim samo opredelitev načela največje otrokove koristi pri vseh dejavnostih v zvezi z otrokom, prepoved telesnega in drugega ponižujočega ravnanja, dosledno izpeljavo pravice otroka, da pove svoje mnenje o zadevah, ki se ga tičejo, redefiniranje predhodnega svetovalnega razgovora in uvedba družinske mediacije. Družinski zakonik poleg zakonitega premoženjskega režima zakoncem omogoča tudi pogodbeni premoženjski režim z

možnostjo sklepanja ženitnih pogodb. Takšna ureditev pomeni eno temeljnih sprememb glede načina uveljavljanja premoženjskega režima. Bistvo je, da se prenaša na področje premoženjskega režima med zakoncema možnost zakoncev, da izbereta in določita vsebino lastnega premoženjskega režima. Glede na sedanjo ustavno ureditev, po kateri ima lastninska pravica kot ena temeljnih pojavnosti premoženjskih pravic spet svoje staro mesto v pravnem sistemu, Državni zbor meni, da posebna narava odnosov med zakoncema ne opravičuje več obstoja obveznega zakonitega premoženjskega režima. Nadalje bi želela opozoriti, da določila številnih zakonov izključujejo registrirane istospolne partnerje ali registrirane istospolne partnerje upoštevajo pri navedbi ožjih družinskih članov in izključujejo neregistrirane istospolne partnerje. Takšno izpuščanje določenih skupin pa v določenih primerih tudi lahko pomeni ravnanje v škodo javnega interesa, kar lahko zasledimo predvsem pri Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije. In ne nazadnje: močan argument predlagateljev ustavne presoje vidimo tudi v izenačevanju položaja otrok, ki živijo v istospolnih skupnostih. Za nas je nedopustno, da bi se pravice otrok, ki so posebej varovane z določbo 56. člena Ustave, izvrševale z razlikovanjem na podlagi osebne okoliščine. Trenutna pravna ureditev namreč v številnih primerih posega v dejanski položaj otroka, ki živi v istospolnih skupnostih. Na njih se odražajo posledice in, če hočete, diskriminacija v uživanju pravic, ki izhaja iz neurejenega statusa istospolnih družin oziroma, kot se je slikovito izrazil naš kolega Sajovic, "Bog ima vse otroke enako rad".

V zahtevi za ustavno presojo, ki jo imate, spoštovani kolegice in kolegi, danes pred seboj, zatrjujemo, da je z vidika pravne varnosti in predvidljivosti, kot ju opredeljuje naša Ustava v 2. členu, edini možni način za odpravo diskriminacije istospolnih parov, sistemska ureditev v enem predpisu, na način, kot to predvideva Družinski zakonik. To je, da se pravne posledice istospolnih parov izenači s pravnimi posledicami zakonske zveze oziroma zunajzakonske skupnosti – pravne posledice in nič drugega.

Zakonodajna reforma številnih predpisov na prej predstavljenih področjih, kjer trdimo, da že obstaja protiustavna ureditev z vidika diskriminacije glede na spolno usmerjenost, bi namreč trajala predolgo časa. Kot zakonodajno telo v sistemu ustavne demokracije moramo nenehno paziti na to, da so pravna razmerja urejena v skladu z ustavo, zato večletno popraviljanje neustavnosti cele vrste predpisov ni dobra rešitev. Predlagana celovita rešitev v Družinskem zakoniku s splošno izenačitvijo obeh skupnosti želi doseči, da bo tudi v bodoče odpadla možnost, da bi pri izvrševanju kakršnekoli človekove pravice ali

zakonske pravice prišlo do neutemeljenega razlikovanja oziroma diskriminacije.

Spoštovane kolegice in kolegi! Pri predlaganem referendumu o Družinskem zakoniku gre za vprašanje poseganja v pravico do svobode izbire oziroma oblikovanja družinskega življenja, pri čemer ta izbira v ničemer ne ogroža pravice drugih. Predlagatelji zahteve, da Ustavno sodišče presodi nastale protiustavne posledice zavrnitve Družinskega zakonika, menimo, da je cilj referendumske pobude, ki želi samo omejevati pravice, pri tem pa ne nudi hkratnega varstva pravic drugih, nedopusten. Menimo, da je celovita vsebina in pravna ureditev, ki jo zaobjema Družinski zakonik, kvalitetna, napredna, pri oblikovanju sprejemanja tega zakona pa nas je vodilo ustavno določilo, da morajo otroci uživati posebno varstvo in skrb.

Kolegice in kolegi! Na podlagi vseh predloženih argumentov vas pozivam, da naš predlog za oceno ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve zakonika ali njegove zavrnitve, podprete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog sklepa je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku odbora Ljubu Germiču.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na 32. nujni seji kot matično delovno telo obravnaval Predlog sklepa o zahtevi Državnega zbora, da Ustavno sodišče presodi, ali bi z odložitvijo uveljavitve Družinskega zakonika ali zaradi njegove zavrnitve na referendumu lahko nastale protiustavne posledice, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Andrejo Črnak Meglič.

Odboru je bilo posredovano naslednje gradivo: predlog sklepa in mnenje Zakonodajno-pravne službe.

Pri delu odbora so sodelovali predstavnice in predstavniki predlagateljev, predstavniki Vlade, minister za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivan Svetlik in predstavnice Zakonodajno-pravne službe. V poslovnem letu ni bilo vloženih amandmajev.

Predstavnica predlagateljev dr. Andreja Črnak Meglič je povedala, da na podlagi prvega odstavka 21. člena v zvezi z 22. členom Zakona o referendumu in ljudski iniciativi predlagajo, da Državni zbor sprejme sklep, da Ustavno sodišče odloči, ali bodo z odložitvijo uveljavitve in morebitno zavrnitvijo Družinskega zakonika na referendumu lahko nastale protiustavne posledice. Družinski zakonik namreč odpravlja

neustavno veljavno ureditev Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti in drugega odstavka 10. člena Zakona o dedovanju, ki je v presoji na Ustavnem sodišču, ter sledi odločbi Ustavnega sodišča, ki jo je podalo v postopku za oceno ustavnosti 92. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih z določitvijo subjektivnega roka, v katerem lahko otrok vloži tožbo za ugotovitev očetovstva. Poleg navedenega pa Družinski zakonik prinaša še vrsto drugih izboljšav, kot so: celovita ureditev družinskopravne snovi in pogodbeni premoženjski režim, preureja pa tudi določbo, ki omogoča vložitev tožbe za ugotovitev očetovstva po smrti domnevnega očeta. Opozorila je še na ratifikacijo Protokola št. 12 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, ki prinaša dodatno prepoved diskriminacije v slovenskem ustavnem sistemu ter na določila številnih zakonov, ki izključujejo registrirane istospolne partnerje ali pa registrirane istospolne partnerje upoštevajo pri navedbi ožjih družinskih članov in izključujejo neregistrirane istospolne partnerje.

Minister za delo, družino in socialne zadeve dr. Svetlik je soglašal s predstavnico predlagatelj in pojasnil, da Družinski zakonik omogoča izenačitev pravnega položaja za vse prebivalce Slovenije. Menil je, da se v razpravi o zakoniku postavljata nasprotj svoboda govora in pravna izenačitev in med tema dvema svoboščinama bo moralo tehtati tudi Ustavno sodišče.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je predstavila mnenje in povedala, da je predlog sklepa, ki vsebuje zahtevo Ustavnemu sodišču, skladen z določbo 21. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi. Obrazložitev predloga sklepa, ki bo v primeru njegovega sprejetja postala sestavni del zahteve, pa vsebuje vse obvezne sestavine, ki jih določa 11. del priloge Poslovnika Ustavnega sodišča.

Sledila je razprava, v kateri so nekateri člani odbora pojasnili, da je zahteva za presojo ustavnosti legalna, vendar ima ljudstvo pravico izraziti svojo voljo tudi na referendumu. Menili so, da so argumenti, navedeni v predlogu sklepa, neprepičljivi, da večina ne sme zniževati pravice otrok, da je definicija družine v Družinskem zakoniku neprimerna, da bi se morala pravica do posvojitve otrok bolje definirati, da bi bilo treba odpraviti neustavnosti pri dedovanju istospolnih registriranih partnerjev in da ni potrebe po sistemski ureditvi eventualnih pomanjklivosti. Vodja Civilne iniciative za družino in pravice otrok Aleš Princ je povedal, da bo civilna iniciativa v svojem stališču zavrnila slabe argumente, navedene v zahtevi za presojo ustavnosti, ki ga bodo poslali Ustavnemu sodišču in opozoril, da bi oblast morala spoštovati in varovati očetovstvo in materinstvo, tak je tudi njun pomen, kar ji po njegovem nalaga tudi ustava. Drugi razpravljavci so, nasprotno, menili, da je zahteva legitimna in da se bo o njej odločilo na matičnem delavnem

telesu in tudi na plenarni seji Državnega zbora, nato pa bo na njeni podlagi presodilo tudi Ustavno sodišče. Ustavno sodišče bo tehtalo različne ustavne pravice in mu je treba pustiti, da presodi, ali ena pravica lahko omejuje drugo. Pojasnili so tudi, da se z Družinskim zakonikom odloča o pravnem režimu in ne o vrednotah, pri tem pa je pomembno, kako kdo družino razume. Prav tako je primerna tudi definicija družine, saj jo je v obliki kot je navedena v Družinskem zakoniku posvojila tudi deklaracija Združenih narodov. Predstavnik Vlade je pojasnil, da Družinski zakonik dosledno sledi ustavnemu določilu 14. člena Ustave in tistih konvencij, ki jih je podpisala Slovenija. Njegova neuvjeljavitev bi ohranjala diskriminatorno prakso, kršila bi 14. člen Ustave in omogočila neuvjeljavljanje nekaterih določil v drugih zakonih.

Odbor je na podlagi 171. člena Poslovnika Državnega zbora glasoval o predlogu sklepa in ga z osmimi glasovi za in s petimi glasovi proti tudi sprejel.

K predlogu sklepa na matičnem delovnem telesu ni bilo sprejetih amandmajev.

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide Državnem zboru predlaga, da predlog sklepa sprejme v predloženem besedilu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavila mag. Sara Viler.

Prosim.

MAG. SARA VILER: Hvala za besedo gospod predsedujoči. Gospod minister, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke smo vseskozi stališča, da 16. junija sprejeti Družinski zakonik vsebuje vrsto dobrih rešitev in novosti, a je po našem mnenju v nekaterih delih še vedno nesprejemljiv, saj bistveno spreminja razumevanje družine oziroma zakonske zveze. Sprejetju Družinskega zakonika v takšni obliki, kot je bil sprejet, je naša poslanska skupina nasprotovala že od samega začetka. Še posebej se ne moremo strinjati z delom predloga Družinskega zakonika, ki definira različne oblike družinskih skupnosti.

V preoblikovanju obstoječega Družinskega zakonika namreč vidimo zgolj iskanje političnih konsenzov. Ravno tako ne moremo soglašati s povečanjem pooblastil dosedanjih centrov za socialno delo, ki svoje delo že do sedaj opravljajo zelo slabo. Z morebitnimi dodatnimi pooblastili pa bi se njihove slabe in nestrokovne odločitve še krepile v večjih takšnih in drugačnih tragedijah.

Polemika glede zakonitosti sprejetega zakona je po našem mnenju nastala predvsem zaradi trmoglavosti zagovornikov zakonika, ki so

novo definicijo družine vztrajno in trmasto podpirali vse do sprejetja, kar pa je bil tudi največji trn civilne iniciative, ki je začela z zbiranjem podpisov za izvedbo referendumu.

Na podlagi Zakona o referendumu in ljudski iniciativi je Državni zbor vložil zahtevo, naj Ustavno sodišče Republike Slovenije presodi, ali bodo z odložitvijo uveljavitve in morebitno zavrnitvijo omenjenega zakonika na referendumu nastale protiustavne posledice.

Po mnenju Državnega zbora naj bi protiustavne posledice že nastajale. Morebitna zavrnitev oziroma odložitev uveljavitve zakona pa bi pomenila le podaljšanje protiustavnega stanja. V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke se s takšnim razmišljanjem ne strinjamo, saj menimo, da je referendum ne ustavna pravica, temveč ga je razumeti predvsem kot eno izmed oblik uresničevanja ustavnega načela ljudske suverenosti, pri kateri se v državi odloča o uveljavitvi posameznih zakonov, se pravi kot način sprejemanja nekaterih najpomembnejših odločitev države. V tem delu bi se lahko strinjali z mnenjem znanega slovenskega pravnika, ki meni, da v primeru ustavne presoje Državni zbor išče pri Ustavnem sodišču le imuniteto glede javne debate o svojih predlogih.

V poslanski skupini predloga sklepa Državnega zbora o zahtevi, da Ustavno sodišče presodi, ali bi z odložitvijo uveljavitve Družinskega zakonika ali zaradi njegove zavrnitve na referendumu lahko nastale protiustavne posledice, ne bomo podprli.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Vsem skupaj prijazen dober dan, pozdrav pa tudi ministru in pa sodelavki!

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije bomo seveda ustavno presojo podprli, kajti po našem mnenju, razumevanju in branju je 14. člen Ustave Republike Slovenije zelo jasen in seveda o človekovih pravicah ni moč glasovati na referendumu.

Pred seboj imam odlično napisan opomnik, ki smo ga poslanke in poslanci Liberalne demokracije Slovenije skupaj s strokovnimi sodelavci pripravili in že večkrat prebrali, ampak, če bi ga ponovil še enkrat, mogoče ne bi opozoril na prave stvari, zato je mogoče določene stvari kdaj bolje povedati drugače, bolj osebno, bolj direktno in pa podkrepiti s primeri. Jaz mislim, da smo v Sloveniji politiki padli na preizkusu in zgodbo spoštovanja in pa varovanja človekovih pravic vpletli v predvolilno zgodbo, ki je polna laži,

prevar in pa manipulacij. Kot da tristo členov Družinskega zakonika ne govori o človekovih pravicah, ne govori o pravicah otrok, ampak da skuša neka druga razmerja svobodne odločitve ljudi prikazovati takšne kot niso. Kolegica je omenila tisto misel, ki sem jo izrekel po tehtnem premisleku, da zagotovo "Bog ima vse otroke enako rad" in da so tudi tisti, ki se na določenem področju človeških lastnosti obnašajo drugače, njegovo delo in pa njegovo stvarstvo, on pa naj bi se nikdar in nikoli zmotil.

Danes me boli, da z ognjem, mečem in žveplom to zgodbo razlagajo, zgodbo o idealni družini namreč, tisti, ki idealne družine živeti ne smejo. Če pa jo živijo, pa so izobčeni in pa izgnani. To nam lahko da misliti! Ali pa drug primer, včeraj sem v dveh krajih po Sloveniji srečal ljudi z rumenimi majicami, ki so ponosni na to, da imajo očeta in mamo. Tudi jaz sem, ampak ob takšnem napisu začutim bolečino, ker mi je očeta vzel rak, mojemu sosedu nesreča na motorju in pa na cesti. So ljudje, ki ne morejo biti ponosni na družino, ker je ne morejo imeti. Ali se ob teh napisih dobro počutijo tudi tisti, ki so samski? Ali pa mamice z otrokom, ki so moža izgubile zaradi sto in enega razloga, imajo one kaj priložnosti, veselja in ponosa ob takšnih dogodkih in napisih? Jaz mislim, da prav veliko ne. In tukaj je tista naša težava. Ali si predstavljate, da – demografska slika sveta in Evrope je neusmiljena – se nam lahko zgodi, da bodo čez 50 let po Ljubljani hodili ljudje v rumenih majicah s črnim napisom, da so ponosni na to, ker je njihova polt rumene barve? Kako se boste počutili, gospe in gospodje, če boste takrat še na svetu, boste ponosni? Preberem kakšen vikend nazaj, da je bil nekdo ponosen v Stožicah, ker navija za Olimpijo in je nekoga, ki navija drugače, kar na nos. Ampak on je bil ponosen in je mislil, da zato, ker je njegova pravica taka kot je, lahko kar nekoga, ki navija za nekoga druge barve, na nos in še tako naprej. Jaz mislim, da naj – v politiki manjka tega –, tudi tisti, ki se z njo ukvarjamo, razmislimo tudi o svojih ravnanjih in o svojih družinah. Zagotovo je kakšen tak, ki je imel družino, pa jo je zapustil. Je imel ženo in otroke, pa jih je pustil in je šel s kakšno mlajšo, lepšo. A ti lahko nosijo tisto majico, da so ponosni na očeta ali pa mamo? Pred časom sem bral zanimiv zapis, eden vidnih slovenskih narodnozavednih politikov nam je pridigal, da naj bi bila homoseksualnost, ne nekaj, kar je prirojeno, in to dokazujejo številne mednarodne študije, ampak da jim je to nekje priučeno. Potem sem slišal neko pravljico, ko nam je tvezel "o igricah v banji", o igranju očkov s sinčki in tako naprej. Ampak dobil sem pa nek mail, kjer sin enega od takih politikov piše, da njegovo razmišljanje, izkušnje so pa povsem drugačne. Ali je bilo mogoče v tisti zmagoviti, plemeniti igrici v banji potem tam kaj narobe? Gospe in gospodje, opravimo in pospravimo vsak najprej pred svojim pragom.

Enostavno, v Poslanski skupini LDS nam gre za to, da spoštujemo pravice otrok in kadar govorimo o tem zakonu mislimo najprej na otroka. Moja družina s tem, ko bomo priznali pravice tistim, ki take sreče kot moji otroci nimajo, čisto nič ne izgublja. Niti milimetra nima pravic manj, pa smo večinsko v Sloveniji proti. Pripravljeni smo iti na okope in barikade. Če bo referendum – pa si želimo, da ga ne bo, ker mislimo, da ga v skladu s 14. členom Ustave ne more biti –, potem bo to glavna predvolilna tema. Ta trenutek nas ne zanimajo v slovenski politiki več delovna mesta, plačevanje socialnih prispevkov tudi s strani državnih podjetij. Tudi ne zanimajo nas zgodbe takih županov, kot je bil komendski včeraj, ki je šokiral in pa frapiral. Jaz upam, da potem ko je možakar rekel A, da bo rekel tudi B, da pove, komu so tista sredstva šla in komu so bila dana in potem bo eden tistih, ki je za Slovenijo veliko naredil. Tisti, ki marsikdaj čakamo na določene odredbe, odločbe in še kaj, mesece in leta, si zdaj zastavljamo vprašanje, zakaj ali ne zmoremo in ne znamo. Slovenija ima ta trenutek cel kup drugih tem, drugih vprašanj, kjer bi morali najti konsenz, soglasje, vsaj pokojninska reforma je bila taka, ne pa pristajati, da nas na okope postavlja neka taka ideološka zgodba. To je tisto – mislim, da tako ravnanje, kot ga imamo danes, Slovenije ne pelje naprej, zato si seveda v Liberalni demokraciji Slovenije želimo, da Ustavno sodišče svojo presojo opravi čim prej. Vsako odločitev Ustavnega sodišča, tako kot vedno do sedaj, bomo spoštovali, vzeli na znanje. Upamo pa, da bo v tem primeru pretehtala teža pravic otrok, otrok, ki si staršev ne morejo izbirati, otrok, ki jim življenje ni bilo najbolj naklonjeno, pred interesom neke ideologije ali pa pred interesom politike. Sinoči sem med tekom razmišljal, kako so se te človekove pravice skozi stoletja z našim razvojem spreminjale. Človekove pravice so izgubile številne bitke, ampak vojne pa nikdar in nikoli. Včeraj sem bral članek, da je v času inkvizicije, njeno ozadje zelo dobro poznamo, v Franciji bilo razkosanih, uničenih in požganih več kot 7 tisoč deklet v najboljših letih. Če bi takrat imeli referendum o tem, ali je inkvizicija prava stvar, bi ga zagotovo izglasovali z 99 %. Danes, gospe in gospodje, seveda vemo in mislimo drugače. In tudi zgodbo otrokovih pravic, istospolnih partnerjev in Družinskega zakonika bodo, če ne sedaj, če ne po referendumu, pa čez 20, 30 let gledali drugače, enostavno tako kot je in tako kot je po naravi dana.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem!

Naj za uvod povem našo konstatacijo, da bi bilo treba vsaj sedaj, ko je zakonodajni postopek v zvezi z Družinskim zakonikom za nami, nekoliko umiriti strasti in se posvetiti temu, kar nas pravzaprav čaka, proceduri, na katero mi kasneje več ne bomo imeli kakšnega posebnega vpliva, zlasti če bo predlog sklepa, kakor je predlagan, sprejet.

Okoli vsebin Družinskega zakonika se je, tako menimo, naša družba preveč polarizirala. Ne le, da se je polarizirala, pojavile so se tudi mnoge averzije, pojavile so se nestrpnosti, ki jih ni bilo več mogoče miriti. Na nas v parlamentu najbrž je, da skušamo zagotoviti nekoliko bolj umirjeno klimo, nekoliko bolj racionalen premislek in pri tem priznati, da imajo ljudje v svojih razmišljanjih pravico tudi do razlik.

Tudi v naši poslanski skupini nihče izmed petih nepovezanih poslancev ni glasoval proti Družinskemu zakoniku. Res pa je, da nismo bili ne poprej in tudi danes ne bomo sposobni zagotoviti vseh pet glasov. Večinsko bomo pa predlog sklepa podprli.

Vsaka družba, tudi naša, je v procesih stalnega spreminjanja, v procesih strukturiranja in te strukturne spremembe pomenijo tudi spremembe v socialnih pozicijah, v socialnih vlogah, v interesih in v vrednotah. Tega se mi zavedamo.

Je pa možno identificirati v zvezi s tem vsaj dve temeljni značilnosti ali dve usmeritvi, in sicer eno, ki bi ji smeli reči, da je konzervativizem, ki teži k temu, da čim več že sprejetih vrednot in interesov stabilizira, da jih ohranja, da se trudi preprečiti spremembe. In drugo razmišljanje, ki bi mu lahko rekli, da je nekako bolj progresivno, ki razume tudi to, da se družbeni procesi dogajajo in da se v zvezi s tem spreminjajo interesi, vrednote, socialni položaji, pozicije, moč, vpliv in vse ostalo, kar se pač na to veže.

Večinsko stališče v naši poslanski skupini je, da je treba družbene spremembe priznati, da jih je nemogoče zanikati, ker živijo, tudi če si zatiskamo oči pred tem, in da je treba te spremembe tudi pravno regulirati. To je poskus, ki smo ga opravili v zvezi s sprejemom Družinskega zakonika in pri tem uporabili vse demokratične procese. In v teh demokratičnih procesih ne le da je bil demokratično sprejet Družinski zakonik, bile so in so še zmeraj zaščitene tudi pravice tistih, ki mislijo drugače, tistih, ki so ostali v parlamentu v manjšini in je dana pravna možnost, da z referendumom preverjajo in pridobijo morebiti tudi večinsko stališče, da te spremembe, kakšne so bile sprejete, za slovensko družbo še niso sprejemljive. Nekateri bomo ob tem razočarani, ampak če bi se to zgodilo, bi tudi mi morali to prepoznati kot legitimno in kot demokratično dejstvo.

Zaščitene pa so tudi pravice družbene manjšine. V našem primeru na primer tistih, ki so istospolno usmerjeni in sicer na način, da se to odloča po strokovni plati z ustavno presojo, ki bi

morala biti nepolitična, ki bi morala biti neideološka in bi morala biti tudi nekako nevtralna.

Te razlike, ki se v konkretnem, v sedanjem času med nami pojavljajo, imajo svoj korektiv v nekih obče človeških normah in v ustavnih normah, na katere se tisti, ki smo bili sopodpisniki te zahteve za presojo ustavnosti, tudi sklicujemo.

Ocenjujemo, da je bistvo referendumске pobude v tem, da se skuša ohraniti obstoječe, da se ne sprejmejo oziroma ne potrdijo tiste vsebinske odločitve, ki stremijo k večji enakosti pred zakonom in k odpravi diskriminatornosti, ki je obstoječa, evidentna pri nas, in ocenjujemo, da se na ta način seveda tudi odlaga tisto, kar smo dolžni postoriti v zvezi z ustavnimi odločbami, ki od nas terjajo, da diskriminacijo odpravimo.

Bistvo zahteve za ustavno presojo je torej v tem, da se še enkrat preveri pravilnost naših odločitev v zvezi z enakostjo pred zakonom, v zvezi z odpravljanjem diskriminatornosti, ki jih poznamo, in bistvo je pravzaprav v tem, če gledamo širše, da se tudi pri nas naučimo pripoznati družbene spremembe in jih pravno ustrezno reguliramo.

Če se primerjamo s svetom, bomo videli, da je prostora za konzervativizem zmeraj manj. Številne dežele, tudi takšne, ki jih štejemo med katoliške, so že kakšen korak pred nami, kar se te tematike, ki jo imamo v obravnavi, tiče, in vse več je tistih držav, ki pripoznajo družbene spremembe in skušajo tudi kreirati pravni red tako, da bo, kolikor je le mogoče, skladen s tistim, kar se v družbi v resnici tudi živi.

Prokrustova postelja bi morala postati za nas preteklost, rigidnost, kakršno nekateri zagovarjajo v družbenih procesih, najbrž tudi, in to, ali imamo prav eni ali drugi je legitimno, legalno in odgovorno terjati tudi s presojo Ustavnega sodišča, zato menimo večinsko, da je treba ta predlog sklepa podpreti in upamo obenem, vsaj tisti, ki smo aktivni protagonisti tega sklepa, da bo Ustavno sodišče pritrldilo argumentom, ki so navedeni v obrazložitvi.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila mag. Majda Potrata. Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, spoštovana gospa direktorica, poslanke in poslanci!

Družinski zakonik, ki smo ga poslanke in poslanci sprejeli 16. junija letos, državni svetniki in svetnica pa zavrnili veto nanj, predstavlja reformo družinskega prava, saj posodablja več kot 30 let staro družinsko zakonodajo, vsebina zakona pa temelji na strokovnih izhodiščih, ki sledijo spremembam in zahtevam sodobne družbe, družbe v kateri

živimo. Socialni demokrati smo v razpravah vedno znova poudarjali in poudarjamo tudi tokrat, da je osnovni cilj Družinskega zakonika izboljšanje varstva otrokovih pravic, ne glede na to, v kakšni obliki družine otrok živi. Prav zato smo ga podprli in prav zato nasprotujemo referendumu, ker otroke postavlja v neenak položaj, torej jih diskriminira.

309 členov Družinskega zakonika daje pravno podlago za celostno in sistematično urejanje položaja otrok, ki živijo v različnih tipih družin, tradicionalnih, enostarševskih, reorganiziranih, istospolnih, rejniških, posvojitelskih. Pri tem je treba posebej poudariti, da je družinski zakonik pravni predpis, temelječ na strokovnih izhodiščih, ki po zakonodajnotehničnih standardih ureja zakonsko zvezo, zunajzakonsko skupnost, partnersko in zunajpartnersko skupnost, razmerja med starši in otroki, oblike pomoči države pri težavah partnerskega in družinskega življenja ter preživljanje, posvojitve, rejništvo in skrbništvo. Družinski zakonik je torej pravna materija, ker celostno ureja strokovna vprašanja s področja družinskega prava. V dolgotrajni obravnavi pa se je prelevil v poligon za ideološke razprave o tem, katera oblika družine je v Sloveniji moralno najbolj sprejemljiva, največ vredna, zaradi česar bi si z vidika splošno sprejetih vrednot naše družbe v družinskem zakoniku zaslužila simbolno priznanje in poseben status. Še več, sprožile so se celo pobude za spremembo ustave. Socialni demokrati obžalujemo, da je skoraj dve leti trajajoča javna in politična razprava o predlogu družinskega zakonika pokazala temeljno nerazumevanje dinamike razvoja slovenske družbe na področju družinskih praks. Tako so v razpravi strokovne argumente vedno znova preglasila ideološka utemeljevanja nasprotnikov Družinskega zakonika, tudi z agresivno in demagoško podkrepljeno kampanjo. Cilj te kampanje je, da se zakonski zvezi ženske in moškega ter tradicionalni družini, ki jo sestavljajo oče, mati in otrok, v naši družbi podeli poseben status glede na druge tipe družin, ter da se istospolne skupnosti v celoti izloči iz Družinskega zakonika in se jim s tem še naprej onemogoča izvrševanje z ustavo zagotovljenih človekovih pravic. Takšen je očitno tudi cilj pobudnikov referenduma o Družinskem zakoniku, in to kljub dejstvu, da smo v Državnem zboru zaradi nasprotovanja javnosti sprejeli kompromisno različico zakonika, ki ureja zgolj pravni položaj istospolnih partnerjev, ne daje pa jim možnosti, da bi partnerja skupaj posvojila otroka. Dejstvu, da istospolne družine obstajajo in so v skladu z demokratičnimi načeli naše države, enakovredne drugim tipom družin, se s pobudo za referendum, s katero se želi preprečiti uveljavitev Družinskega zakonika, v nobenem primeru ne bomo mogli ogniti. Take družine bodo obstajale, tudi če bi na morebitnem referendumu Družinski zakonik zavrnili. Življenje se pač ne ozira na predsodke.

Socialni demokrati ugotavljamo, da človekove pravice žal tudi v demokraciji niso samoumevne, za njihovo uresničevanje sta potrebni trdna volja in zavezanost oblasti k spoštovanju človekovih pravic. V tem mandatu smo si Socialni demokrati zastavili za cilj izboljšanje že doseženega standarda človekovih pravic, uveljavitev Družinskega zakonika pri tem predstavlja pomemben korak naprej. Z namenom, da se zagotovi pravica do svobode, izbire in oblikovanja družinskega življenja, smo Socialni demokrati podprli in sopodpisali predlog sklepa, naj Ustavno sodišče presodi posledice morebitne zavrnitve Družinskega zakonika. Menimo namreč, da je cilj referendumске pobude, ki želi omejevati pravice, pri tem pa ne nudi hkratnega varstva pravic drugih, nedopusten. Zrelost neke družbe in razumevanja njenih demokratičnih načel se namreč najbolj jasno odraža v tem, kako se varuje pravice manjšin v odnosu do večine. In, če bomo dopustili referendum, s katerim pobudniki želijo preprečiti uveljavitev Družinskega zakonika, ki pravice manjšin, to je istospolnih družin, izenačuje s pravicami večinskih, zakonsko urejenih tipov družin, to pomeni velik korak nazaj v razumevanju temeljev demokracije in varovanja človekovih pravic. Jasno je namreč, da je v obsežnem več kot tristočlenskem Družinskem zakoniku za pobudnike referendumu najbolj moteča nova pravna ureditev, ki istospolne partnerske skupnosti izenačuje z drugimi oblikami družinskih življenjskih skupnosti. Njihovo nasprotovanje zakonu temelji predvsem na teh rešitvah, očitno pa je moteča tudi ideološko nevtralna in vključujoča definicija družine, čeprav ta zaradi širšega spektra življenjskih skupnosti, ki jih zajema, daje bolj sistematično pravno podlago za varstvo pravic otrok, živečih v vseh tipih družin.

Socialni demokrati smo namreč prepričani, da s sprejetim zakonikom, ki postavlja otrokove koristi v središče, družino krepimo. Zato ne razumemo nasprotnikov Družinskega zakonika in njihovih prizadevanj, da zaradi specifičnih vprašanj, nanašajočih se le na nekaj členov, rušijo celostne rešitve, izpeljane v Družinskem zakoniku, še manj pa so za nas sprejemljive skrajno zavajajoče, celo absurdne izjave o nespoštovanju materinstva in očetovstva. Socialni demokrati zato poudarjamo, da je z vidika varstva z ustavo zagotovljenih pravic, kot sta pravica do svobodne izbire in oblikovanja družinskega življenja, ter spoštovanje načela enakosti, ki morata biti vodilo vsake ustavne in pravne države, zahteva za presojo posledic morebitne zavrnitve Družinskega zakonika na referendumu, ki smo jo sopodpisali, upravičena, legitimna in argumentirana.

Prepričani smo, da obstajajo močni argumenti za to, da takšnega referendumu ne bi smeli izpeljati. Res je sicer, da je pravica do referendumu zagotovljena z ustavo in kot takšna

povsem legitimna, vendar Socialni demokrati menimo, da že sama pobuda za referendum o Družinskem zakoniku predstavlja nedopusten poseg v človekove pravice, zato na podlagi strokovno utemeljenih argumentov, ki smo jih predlagatelji navedli v zahtevi, pričakujemo, da Ustavno sodišče referendumu ne bo dopustilo. Kot sopedlagatelj se nam za ustavno presojo dopustnosti referendumu o Družinskem zakoniku zdijo ključni tile trije argumenti; v referendumski kampanji bi nasprotniki Družinskega zakonika lahko spodbujali razpihovanje nestrpnosti in sovraštva do istospolnih partnerskih skupnosti in družin. Naj utemeljim: pobuda za razpis referendumu nadaljuje in nadgrajuje obsežno in skoraj dve leti trajajočo javno razpravo o vsebini Družinskega zakonika, večkrat podkrepjeno z ideološko argumentacijo in demagoškimi pristopi nekaterih vidnih in vplivnih posameznikov in skupin. Tako bi lahko bila že pobuda za razpis referendumu neustavna, saj menimo, da spodbuja k neenakopravnosti na podlagi spolne usmerjenosti, referendumska kampanja pa bi glede na izkušnje z razpravo, ki se je že doslej odvijala na meji sprejemljivosti, spodbudila, kot rečeno, razpihovanje nestrpnosti in sovraštva na podlagi spolne usmerjenosti.

Drugič; kršenje 14. člena Ustave. V naši zakonodaji že sedaj obstajajo številni predpisi, za katere bi, če bi prišlo do presoje skladnosti z določbo 14. člena Ustave, lahko ugotovili protiustavnost zaradi diskriminacije glede na spolno usmerjenost. Menimo, da Družinski zakonik z izenačitvijo pravic istospolnih skupnosti in pravic otrok, ki v teh skupnostih živijo, odpravlja neutemeljeno razlikovanje. Prav tako Socialni demokrati, kot edino učinkovito rešitev za odpravo diskriminacije istospolnih skupnosti vidimo v sistemski ureditvi in v enem predpisu, kot to določa Družinski zakonik.

Tretjič: cilj referendumске pobude je preprečiti uveljavitev Družinskega zakonika in s tem omejiti ustavne pravice, ki jih ta zakonik prinaša. Ker gre v tem primeru za poseg v človekove pravice, se Socialni demokrati sprašujemo, ali je referendumsko odločanje o vsebini Družinskega zakonika sploh ustavno dopustno. Socialni demokrati ugotavljamo, da z vidika varstva pravic otrok že zdaj nastajajo številne sistemske neustavne posledice, s katerimi se kršijo temeljne človekove pravice, ki so varovane z Ustavo Republike Slovenije. Z odložitvijo uveljavitve ali zavrnitvijo sprejetega Družinskega zakonika na referendumu pa se bodo neustavne situacije nadaljevale, zato bomo glasovali za potrditev sklepa za presojo posledic, ki bi nastale z morebitno zavrnitvijo Družinskega zakonika na referendumu. Pričakujemo, da bo Ustavno sodišče temeljito pretehtalo argumente iz naše zahteve. Seveda pa tudi upamo, da zaradi varovanja ustavnih pravic, predvsem načela enakosti, ki je eno od temeljnih demokratičnih načel vsake moderne

pravne države, Ustavno sodišče referendumu ne bo dopustilo. Pri tem ne gre za kratenje pravice do referendumu, ampak za presojo, ali je prav, da večina odloča o temeljnih pravicah tistih, ki bi jih zavrnitev Družinskega zakonika pustila v diskriminiranem položaju. Tako je Ustavno sodišče Republike Slovenije že najmanj dvakrat tehtalo med dvema ustavnopravnima pravicama, in sicer med pravico do referendumu in med uresničevanjem in omejevanjem pravic iz 15. člena Ustave in dvakrat se je sodišče odločilo v prid slednjemu. Seveda pa se zavedamo, da je odločitev v rokah te sestave Ustavnega sodišča, kakršnakoli pa odločitev bo, bo dokončna in bo jasen signal slovenski družbi o stopnji varovanja človekovih pravic. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil France Cukjati.

Prosim.

FRANCE CUKJATI: Predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani kolegice, kolegi!

Slovenska demokratska stranka se ne strinja s predlogom za ustavno presojo referendumске pobude. Menimo namreč, da argumenti, ki jih navajajo predlagatelji prepovedi referendumu, še zdaleč ne odtehtajo ustavne pravice do referendumu. Prepričani smo celo, da je referendum potreben, ker bi sprejem takšnega zakonika pomenil razvrednotenje družine in zakonske zveze, s tem pa tudi zunajzakonske skupnosti in ker se spodobi, da o spremembi vrednostnega sistema, ki tako globoko posega v družino, kot temeljno celico naroda, ima zadnje besedo ne politika, ampak ljudstvo.

Dovolite, da to naše stališče tudi obrazložim.

Prvič. Družina v slovenski ustavi nesporno pomeni skupnost staršev in otrok. Celotna slovenska javnost je takrat, ko se je ustava sprejemala, družino tako razumela in tudi takratni Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki je še vedno v veljavi, je v 2. členu že takrat določal, da je družina življenjska skupnost staršev in otrok, torej skupnost očeta, matere in otroka. Družino, kot jo pojmuje slovenska ustava, pa je država dolžna varovati. Tretji odstavek 53. člena Ustave pravi: "Država varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere." Tako pomembno mesto v ustavi družina uživa zaradi tega, ker predstavlja osnovno celico narodovega obstoja in najboljše okolje za rojstvo in vzgojo otrok. Tudi starša, moški in ženska, uživata posebno varstvo, ker je tudi otrok spolno bitje, je deček ali deklica, in od okolja, primerne za njegov psihični in spolni oziroma identitetni razvoj, se pričakuje, da ga sestavljata moški in ženska v zakonski ali zunajzakonski skupnosti. Osnovno pojmovanje družine je zelo pomembno, ker se vse druge

oblike skupnega življenja z otrokom obravnavajo glede na podobnost s to definicijo. Tako imamo tudi enostarševske družine, posvojiteljske družine, rejniške družine in podobno. Celotno pri institucionalnem varstvu in vzgoji otrok naj bi sledili okolju tradicionalne družine in v vrtcih zaposlovali tudi moške vzgojitelje. Predlagani zakonik pa v 2. členu uvaja drugačno definicijo, in sicer tako: "Družina je življenjska skupnost otroka z enim ali obema staršema ali z drugo odraslo osebo." S tem družino enači z istospolno partnersko skupnostjo in ji odvzema razsežnost spolne bipolarnosti, s tem pa vrednoto naravnega oziroma najbolj primerne okolja za rojstvo in vzgojo otrok. S tem država zanemara svojo ustavno dolžnost varovanja ne le družine, ampak tudi materinstva in očetovstva. Da je treba spoštovati pomen ključnih ustavnih pojmov, kot so se razumeli v času sprejemanja ustave, dokazuje tudi Evropsko sodišče za človekove pravice, ki je lani junija razsojalo o pritožbi istospolnega para iz Avstrije, ki je zahteval pravico do sklenitve zakonske zveze. Evropsko sodišče človekovih pravic je njuno zahtevo zavrnilo z obrazložitvijo, v kateri je med ostalim zapisalo, citiram: "12. člen Konvencije o človekovih pravicah, ki govori o pravici do sklenitve zakonske zveze, avstrijski vladi ne nalaga dolžnosti, da istospolnim parom zagotovi dostop do poroke. 8. člen, ki vključuje pravico do ustanovitve družine, velja za moškega in ženske; treba je upoštevati tudi zgodovinski kontekst petdesetih let 20. stoletja, ko je bila Konvencija oblikovana. Takrat se je zakonska zveza jasno razumela v tradicionalnem smislu kot zveza med partnerjema različnih spolov." Tako torej Evropsko sodišče za človekove pravice.

Drugič. 3. člen dosedanjega zakona ne pravi le, da je zakonska zveza z zakonom urejena življenjska skupnost moža in žene, ampak tudi, da je pomen zakonske zveze v zasnovanju družine. Ta določba navezuje zakonsko zvezo in s tem tudi zunajzakonsko skupnost na družino, ki jo varuje država. Zaradi te določbe je zakonska in s tem tudi zunajzakonska skupnost pod posebnim varstvom države, ker se ji priznava posebni družbeni pomen pri zagotavljanju primerne okolja za rojstvo in vzgojo otrok. Zaradi otrok se za vzpostavitev zakonske ali zunajzakonske skupnosti postavlja vrsta zahtev in preprek, kot je na primer sorodstvena klavzula: brat in sestra se ne moreta poročiti. Zaradi otrok je pomembno, da je življenjska skupnost zakoncev stabilna, zato so vzpostavljeni mehanizmi pomirjanja medsebojnih sporov in razreševanja vzrokov za ločitev in celo, če pride do ločitve, so odnosi med zakoncema v mnogočem regulirani tako, da zaščitijo pravice otrok. Zaradi otrok in zaradi reševanja slovenskih demografskih težav bi morala država mladim zakonskim in zunajzakonskim skupnostim nameniti posebno pozornost predvsem pri reševanju njihovih bivalnih in zaposlitvenih težav. S tem ko

Družinski zakonik črta določbo, da je pomen zakonske zveze v zasnovanju družine, zakonsko zvezo in s tem tudi zunajzakonsko skupnost osiromaši njenega bistva. Seveda ima zakonska zveza tudi druge namene, od izpolnjevanja ljubezenskih želja pa do premoženjske varnosti in solidarnosti med partnerjema, vendar je za državo posebnega pomena le zasnovanje družine oziroma vzpostavitev primerne okolja za rojstvo in vzgojo otrok. V Družinskem zakoniku ignorirati pomen tega najbolj naravnega in edinega učinkovitega procesa ohranjanja naroda, pa je za nas nesprejemljivo. Eden od poslancev levega trojčka je na seji Državnega zbora 11. maja letos sproščeno veselo rekel naslednje, citiram, "v krizi je tradicionalna družina in prav je tako, ker Slovenija v 21. stoletju ne sme stati in obstati katolibanski otok", konec citata. Tu smo očitno na različnih bregovih. Za ene je zakonska zveza oziroma tradicionalna družina trajna vrednota, ker nudi ne le možnost osebne sreče, ampak tudi otroku dom, narodu pa ohranitev, za druge pa je to anahronistična institucija, ki naj bi jo na njihovo veliko veselje prej ali slej povozil čas. Spoštovani, ne pojmovanje istospolne partnerske skupnosti, pojmovanje družine in zakonske zveze je tisto, kar nas razdvaja in kar je vir vseh teh prepиров.

Tretjič. Istospolna partnerska skupnost je urejena v Zakonu o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Ustavno sodišče je pred dvema letoma opozorilo, da je dedovanje med partnerjema v tem zakonu neustrezno urejeno, ker gre med istospolnima partnerjema za enako razmerje kot med heterospolnima partnerjema v zakonski ali zunajzakonski skupnosti. Pri tem je Državnemu zboru naložilo, da mora ugotovljeno neskladje odpraviti v roku 6 mesecev, to je do konca leta 2009. Slovenska demokratska stranka se zaveda te pomanjkljivosti Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti in je že jeseni 2009 vložila predlog dopolnil, ki je sledil zahtevi Ustavnega sodišča. Žal je koalicija predlog zavrnila. Nato smo še enkrat vložili popravljen predlog, pri katerem smo upoštevali vse pripombe Zakonodajno-pravne službe, a je bil tudi ta zavrjen. Sedaj pa predlagatelji ustavne presoje to še nerešeno pomanjkljivost zakona navajajo kot enega krovnih argumentov, da je treba referendum preprečiti. Zakonik namreč pomanjkljivost dedovanja rešuje tako, da istospolno partnersko skupnost v celoti izenačuje z zakonsko in zunajzakonsko skupnostjo. Sklicujejo se na mnenje Ustavnega sodišča, ki pravi, da, citiram, "o diskriminacijski obravnavi govorimo takrat, kadar država na podlagi osebnih okoliščin različno obravnava posameznike v enakih situacijah", konec citata. Zamolčali pa so drugi stavek istega mnenja Ustavnega sodišča, ki pravi, zopet citiram Ustavno sodišče, "če položaja, ki ju primerjamo, v bistvenem nista enaka, ne moremo govoriti o neustavni diskriminaciji". Glede biološkega potenciala spočetja in vzgoje pa istospolna

partnerska skupnost ni enaka zakonski ali zunajzakonski skupnosti. Zato nekatere določbe Družinskega zakonika ne morejo veljati tudi za istospolno partnersko skupnost. Mnogim problemom bi se izognili, če bi vladna politika opustila nasilno izenačevanje naravne družine z istospolno partnersko skupnostjo ter bi vprašanja istospolnih še naprej urejali v posebnem zakonu, tako kot se, na primer, tudi rejništvo še naprej ureja v posebnem zakonu. Vladne stranke so torej pred dvema letoma zavrnila naš predlog, s katerim bi se v skladu z zahtevo Ustavnega sodišča popravil Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Očitno zato, da bi lahko sedaj utemeljevale svojo zahtevo za preprečitev referendumu. A celo ta argument nima velike teže. Ustavno sodišče je namreč že takrat v 3. točki svoje odločbe zapisalo, citiram, "do odprave ugotovljenega neskladja za dedovanje med partnerjema registrirane istospolne partnerske skupnosti veljajo enaka pravila, kot veljajo za dedovanje med zakoncema po Zakonu o dedovanju", konec citata. Z referendumsko zavrnitvijo zakonika torej glede tega ne bodo nastale nobene protiustavne posledice, saj je problem dedovanja rešilo že kar samo Ustavno sodišče. In ko bo zakonik zavrjen, smo v Slovenski demokratski stranki ponovno pripravljene predlagati oziroma podpreti vsa potrebna, smiselna in pametna dopolnila Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti

Četrtič. Otroci istospolno usmerjenih staršev niso diskriminirani. Zagovorniki prepovedi referendumu trdijo, da so otroci v istospolnih partnerskih skupnostih diskriminirani, kar naj bi odpravljal ta zakonik. Če bi bil na referendumu zavrjen, naj bi torej protiustavna diskriminacija teh otrok še naprej obstajala. Tudi ta argument nima teže. Tudi v istospolni partnerski skupnosti ima otrok svojo mater ali svojega očeta. Otrok, ki živijo samo z materjo ali samo z očetom, takih otrok, torej, ki živijo samo z materjo ali samo z očetom, ali morda v kakšni drugi življenjski skupnosti, pogosto skupaj s starimi starši, pa je v Sloveniji 192 tisoč, kar je bistveno več kot otrok v istospolnih partnerskih skupnostih, katerih je le 24. Sprašujemo se, ali je vseh 192 tisoč otrok, ki živijo v pravno enakem okolju kot otroci istospolnih partnerjev, diskriminirani? Menimo, da ne. Nasprotno. So celo pozitivno diskriminirani, saj imajo na primer pri otroških dodatkih, sprejemanju v vrtec, plačevanju vrtca in podobno večje ugodnosti kot otroci, ki živijo v zakonski skupnosti. Sicer pa lahko že danes istospolni partner posvoji biološkega otroka svojega partnerja. Popolna izenačitev istospolne partnerske zveze z zakonsko zvezo torej ni v službi odprave domnevne diskriminacije otrok, katerih starši živijo v taki skupnosti. Razvrednotenje zakonske zveze kot tudi pojma družine je očitno samo sebi namen oziroma je namen skrit in ga lahko le slutimo.

Petič. Predreferendumska razprava naj ne bo žaljiva. Slovenska demokratska stranka ni nikoli nikomur skušala omejevati svobodne izbire življenjskega sloga. Nikoli nismo problematizirali odločitev ljudi, če želijo živeti v drugačnih življenjskih skupnostih. Nasprotno. Šele v prejšnjem mandatu je bil z našo podporo sprejet zakon, ki istospolnim partnerjem omogoča skupno življenje s pravnimi posledicami, kot veljajo za zakonsko ali zunajzakonsko skupnost. Posamezne nedoslednosti tega zakona, na katere je opozorilo Ustavno sodišče, pa smo že in bomo še poskušali odpraviti in prepričan sem, da nam bo v naslednjem mandatu to tudi uspelo. Za Slovensko demokratsko stranko ni bilo skupno življenje istospolno usmerjenih nikoli problem. Problem se je začel, ko je sedanja vlada predlagala radikalno razvrednotenje zakonske zveze in družine ter pomena te skupnosti za rojstvo in vzgojo otrok. In potem smo neprestano poslušali, kako smo nestrpni, sovražni, homofobni, celo fašistoidni, po novem tudi nenormalni, da o poulično prostaških žalitvah, ki si jih privoščijo nekateri gejevski aktivisti na svojih paradah, niti ne govorimo. Vse to zato, ker nasprotujemo razvrednotenju družine in zakonske zveze. Želeli bi, da bi se v predreferenduskem času izogibali žaljivemu govoru in se bolj posvečali utemeljevanju svojih stališč, ki so, in očitno ostajajo, različna. Na koncu pa naj odločijo tisti, ki jih ta zakonik v živo zadeva.

Šestič. Nesmiselno je obremenjevati Ustavno sodišče. Referendum je namreč res potreben in prepričani smo, da ga Ustavno sodišče ne bo preprečilo. Z eventualno zavrnitvijo zakonika na referendumu ne bodo nobene ustavne pravice usodno kršene. Bi pa sprejem tega zakonika po našem mnenju pomenil kršenje 53. člena Ustave, ki državi nalaga, da varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke. Z Družinskim zakonikom bi namreč država ne varovala, ampak bistveno spremenila ustavni pojem družine. Pa vendar je v zakoniku najti tudi mnoge posamezne dobre rešitve, ki bi jih z veseljem podprli. Če bi bilo možno, bi že mi zahtevali referendum le o 2. in 3. členu, ki predstavljata definicijo družine in zakonske zveze, pa to ni mogoče. Tudi tu smo predlagali tako spremembo Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi, po kateri bi bilo možno razpisati referendum tudi o posameznem vprašanju oziroma členu zakona, tako kot je že sedaj možen referendum o posameznem vprašanju ustave, pa ste vladne stranke tudi ta naš predlog odločno zavrnile. Očitno tudi v tem primeru zato, da bi, če gre za celotni zakonik, pri Ustavnem sodišču lažje dosegli prepoved referendumu. Vse kaže, da gre v predlagani ustavni presoji za poskus zlorabe zakona. 21. člen Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi namreč Ustavnemu sodišču omogoča, da na zahtevo Državnega zbora oceni, ali bi bile zaradi referendumske zavrnitve zakona res prizadete tako pomembne ustavne

pravice, da bi bilo zaradi tega ob tehtanju prizadetih ustavnih dobrin dopustno poseči v ustavno pravico do referendumskega odločanja.

V eni svojih odločb pa Ustavno sodišče pravi tudi naslednje, citiram, "te določbe pa seveda ni mogoče razlagati tako, da bi zakonodajalcu omogočala zlorabo oziroma izigravanje njegove pristojnosti, ki bi izničilo pravico do referendumu. Za tak primer bi lahko šlo, če bi bilo razvidno, da je zakonodajalec v zakonsko ureditev, s katero bi sicer želel odpraviti neko protiustavnost, vključil tudi ureditev drugih vprašanj, ki z zagotovljeno protiustavnostjo niso v neposredni zvezi, z namenom, da se o teh vprašanjih ne bi moglo odločati na referendumu. Zlorabe zakonodajne pristojnosti oziroma njenega izigravanja Ustavno sodišče ne bi dopustilo". Tako torej Ustavno sodišče pred dvema letoma. Pri Družinskem zakoniku pa ne gre za primer, v katerem bi zakonodajalec v zakonsko ureditev, s katero bi sicer želel odpraviti neko protiustavnost, vključil tudi ureditev drugih vprašanj, ki z ugotovljeno protiustavnostjo niso v neposredni zvezi, ampak za mnogo, mnogo več. Gre za primer, v katerem zakonodajalec ureja številne stvari, preko 300 členov, dodaja pa ureditev posameznih vprašanj, ki so povezana z ugotovitvijo protiustavnosti, in to očitno z namenom, da se o zakoniku ne bi moglo odločati na referendumu. K temu sklepu nas napeljuje tudi dejstvo, da je zakonodajalec več let brez kakršnega koli razumnega razloga preprečeval odpravo teh posameznih neustavnosti, ki jih je, mimogrede, Ustavno sodišče že samo začasno rešilo, dokler Državni zbor sam ne odpravi ugotovljenega neskladja. Prepričani smo torej, da bo Ustavno sodišče ta maneuver zlorabe prepoznalo in bo ostalo dosledno svojim že večkrat preizkušenim načelom ter državljanom Republike Slovenije ne bo preprečilo uresničitve njihove ustavne pravice do referendumu. Zato ne vidimo nobene potrebe, da bi Ustavno sodišče zopet obremenjevali z zahtevo po ustavni presoji civilne referendumske pobude.

Za konec bi vas ras spomnil na zgodbo družine Jež, ki smo jo videli v Tedniku na nacionalni televiziji prejšnji ponedeljek. Ko sta se starša razšla, je center za socialno delo obe mali deklici proti njuni volji dodelil materi. Dolga leta je oče na sodišču neuspešno dokazoval, da je bila ta odločitev krivična in napačna. Ko sta deklici nekoliko odrasli, se starejša Daša po obisku pri očetu ni hotela več vrniti k materi. Potem sta deklici celo tožili državo in tožbo tudi dobili, odškodninsko tožbo. Na vprašanje novinarke, zakaj se ni hotela vrniti k materi, je Daša, sedaj že odrasla študentka, odgovorila, da ju je mati pretepala, fizično in psihično mučila. Ni se hotela vrniti, čeprav jo je oče nagovarjal, naj jo obiše ali vsaj pokliče. "Nočem, z njo je končano!" je rekla. Novinarka pa: "Pa jo kaj pogrešaš?" In Daša: "Seveda. Manjka ženska, manjka mi materin lik," je rekla.

Spoštovani! Še tako dober oče ne more nadomestiti matere in še tako dobra mati ne more nadomestiti očeta. Otrok pa si želi oba. O tej tako preprosti, a globoki in pomembni življenjski modrosti ni v zakonu niti sence. V zakonski ali zunajzakonski skupnosti moškega in ženske ta zakonik ne vidi nobene posebne vrednosti več. Nikjer v zakoniku ni zaslediti temeljne resnice, da je skupnost očeta in matere, moškega in ženske, najboljše okolje za rojstvo in vzgojo otrok. Celo v členih, ki govorijo o posvojitvi, niso nikjer navedeni kriteriji, po katerih naj bi sodišče izbiralo posvojitelje ne glede na vrstni red prijavljenih kandidatov. Ni navedeno niti to, da je okolje že obstoječe urejene in stabilne družine – oče, mati in po možnosti že kakšen otrok – v načelu boljše okolje za posvojitev otroka, kot pa samski posvojitelj ali dve osebi istega spola.

Naš predlog, da bi sodišču vsaj v grobem nakazali kriterije za izbiro posvojitelja, je bil odločno zavrnjen, saj drugače tudi ni moglo biti, ker celotni zakonik temelji na sprevrženem vrednostnem konceptu, zakoličenem že v drugem in v tretjem členu, ki sta prav zato tako zelo sporna.

Ker gre za tako drastično spremembo vrednostnega sistema, se spodobi, da imajo zadnjo besedo tisti, ki jih to še kako zadeva. To pa je 567 tisoč slovenskih družin, če upoštevamo veljavno statistično definicijo družine, ki zelo korektno aplicira splošno definicijo v še veljavnem Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.

Po statistični definiciji je družina namreč zakonska ali zunajzakonska življenjska skupnost moškega in ženske, ki imata ali nimata oziroma še nimata otrok, in posamezen moški ali ženska z otrokom, tako imenovana enostarševska družina.

Tako družino pa po ustavi država varuje oziroma bi jo morala varovati.

Zakonik, ki je predmet tega referendumu, je namreč ne varuje, saj ji ne priznava niti razloga, zaradi katerega zasluži posebno državno varstvo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavi Franco Juri.

Prosim.

FRANCO JURI: Hvala za besedo. Pozdravljeni gospod minister, spoštovani kolegi in kolegice!

V Poslanski skupini Zares smo prepričani, da bi referendum, ki ga zahteva Civilna iniciativa za družino in pravice otrok, in morebitna zavrnitev nedavno v Državnem zboru potrjenega Družinskega zakonika povzročila protiustavne posledice, kajti diskriminirala bi nezanimljiv del otrok in državljanek oziroma državljanov, ki živijo v skupnosti, ki niso tradicionalne zakonske zveze oziroma družine.

Družinski zakonik ničesar prav nobenih od sedaj veljavnih in z ustavo ter zakonom zagotovljenih pravic ne jemlje tradicionalni družini, za katero se svobodno odločajo vsi tisti, ki vanjo verjamejo.

Razlika od dosedanje zakonodaje pa je v tem, da zakonik širi po ustavnem načelu enakopravnosti državljanov in svobodi izbire ter življenjskega sloga te iste pravice tudi na otroke in skupnosti, ki ne odgovarjajo tradicionalni obliki družine in ne sklenejo zakonske zveze, le teh je tudi v Sloveniji veliko.

Pomembno je zlasti načelo enakopravnega obravnavanja in spoštovanja pravic vseh otrok brez diskriminacije.

Zavrnitev Družinskega zakonika bi to enakopravnost izničila. Le to bi bilo še naprej možno uveljaviti na sodiščih ali z odločbami Ustavnega sodišča. Res je. Tudi sedanja zakonodaja, ki je nedorečena, omogoča priznanje teh pravic, kot je pred menoj trdil predstavnik SDS, ampak se je za te pravice treba sproti boriti na sodišču, pri Ustavnem sodišču, medtem ko bi Družinski zakonik uredil dokončno stvari tako, da teh diskriminatornih oblik ne bi potem reševali po pravni poti.

Otroke iz netradicionalnih družin bi propad oziroma zavrnitev Družinskega zakonika postavil v podrejen položaj v odnosu do pravic, ki izhajajo iz urejenega starševstva. Čudi nas, oziroma nas pravzaprav zelo skrbi in razočara dejstvo, da pozivi k dejanski diskriminaciji na račun enega dela slovenske populacije in otrok, ki živijo zunaj tradicionalne družinske skupnosti, prihajajo ne le s strani ene izmed političnih strank tega parlamenta ali bolj ali manj spolitiziranih civilnih iniciativ ali posameznikov z očitnimi političnimi ambicijami, temveč tokrat neposredno in zelo udarno tudi s strani samega vrha slovenske Rimskokatoliške cerkve. Implicitno neskladje zahteve po razveljavitvi Družinskega zakonika z Ustavo Republike Slovenije je moč razbrati prav v izjavah ali celo grožnjah cerkvenih ideologov, na primer, predstavnika Komisije za pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci. Citiram dr. Tadeja Strehovca, tajnika navedene komisije: "Če bi bil referendum prepovedan in kontroverzni Družinski zakonik uveljavljen, pa bo Cerkev prav gotovo podprla vsa tista prizadevanja, ki bodo usmerjena v takšne spremembe naše ustave, ki bodo ustrezno zavarovale zakonsko zvezo in družino. Madžarska je lahko odličen primer, kako so lahko takšna prizadevanja možna in uresničljiva." Konec citata.

Prvo vprašanje. Mar nam bo Cerkev iz ozadja res pisala novo ustavo? Četudi pustimo ob strani zgovorno in nedostojno fascinacijo Rimskokatoliške cerkve z Orbanovo madžarsko omejeno in nadzorovano demokracijo; od ustanove, ki v lastnih vrstah ne dovoljuje demokracije, ki zase zahteva privilegije, na primer, davčne, in ki ne priznava enakopravnosti

med spoloma ter vztraja pri diskriminaciji žensk, bi težko pričakovali drugačno stališče.

No tudi, če pustimo ob strani vse navedeno, je sporočilo Strehovčeve napovedi jasno. Ustavo bo treba spremeniti zato, da bi bile pravice, ki jih vleva Družinski zakonik, neuresničljive. Skratka, najbolje bi bilo spremeniti ustavo, tako kot na Madžarskem, pa dilem ne bi več bilo. Ergo, po sedanjih ustavi so enake pravice vseh življenjskih skupnosti in otrok zagotovljene. Zato je tudi Družinski zakonik skladen z ustavo. Če zakonika ne bodo mogli izničiti z referendumom, bodo zahtevali spremembo ustave. Jasno in jedrnato. Razumeli smo.

Naš odgovor, spoštovani cerkveni dostojanstveniki, je prav tako jasen in jedrnat. Ne, hvala! Prepričan sem, da ustavni sodniki ne bodo spregledali sporočila dr. Strehovca, tudi njegova izjava jim lahko bistveno pomaga pri natančni presoji ustavnosti referendumske pobude. Ključno vprašanje pa ostaja, čemu se je tokrat sam vrh Rimskokatoliške cerkve v tolikšni meri angažiral v političnem boju proti Družinskemu zakoniku. Čemu taka ihta, čemu taka žolčnost, čemu taka angažiranost po cerkvah, v Družini sem našel danes prilogo z navodili, kako podpisovati in izpolniti obrazec za podporo referendumu. Nekaterim je odgovor jasen, je na dlani. In če malo prelistate časopise in medije izpred kakih šest mesecev, boste ta odgovor našli tam. Rimskokatoliška cerkev se je v Sloveniji zapletla v hude škandale. Finančne, ne pozabimo na osemsto milijonsko luknjo iz velikega finančnega škandala v Nadškofiji Maribor. Zvon 1, Zvon 2 – komu zvoni pravzaprav? Nato pa v številne pedofilske škandale, ne samo v slovenski Cerkvi, ampak je to globalni fenomen, ki seveda odpira vprašanja pravega odnosa in prave ljubezni do otrok v tej ustanovi. Ti škandali seveda potrebujejo zamegljevanje situacije, potrebujejo novo fronto, kjer bo javnost na te škandale pozabila in se bo ukvarjala s pravicami otrok. Na takšen način, da bodo čustva, negativna čustva, do enega dela populacije prevladala in da bo možna manipulacija javnosti prav pri Družinskem zakoniku.

Poslanska skupina Zares podpira in to odločno podpira, zahtevo po presoji ustavnosti referenduma, ki ga zahteva Civilna iniciativa za družino in pravice otrok, ker meni, da bi bil takšen referendum neustaven oziroma naperjen zoper pravice enega dela prebivalstva Slovenije in pravice otrok. O tem pričajo tudi že izdane odločbe Ustavnega sodišča in še prej omenjene sodbe sodišč, ki so dale prav tudi tistim zahtevam, ki izhajajo iz netradicionalnih družin. Hkrati smo prepričani, da bi takšen referendum sprožil spiralo sovražnega govora, delitev, nestrpnosti in homofobije, ki bi močno načel ugled naše države in rahljala družbeno povezanost in solidarnost. Prepričani smo, da to ni tema in ni bitka vernih ali nevernih. Veliko vernih, veliko katoličanov je, ki ne nasedajo več

na floskule, ki prihajajo iz oligarhij in nomenklatur, ki v njihovem imenu skušajo preprečiti razvoj družbe in svobodnejše življenje državljanov. Prepričani smo, da bo Ustavno sodišče presodilo v duhu ustave in spoštovanja človekovih pravic, zlasti pravic otrok, vseh otrok, do dostojnega in varnega življenja.

Poslanska skupina Zares bo ustavno presojlo referendumu podprla.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Jakob Presečnik. Prosim!

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

V skoraj dveh letih, odkar smo se seznanili s prvimi osnutki novega Družinskega zakonika, je bilo že veliko povedanega, bilo je nešteto razprav in soočenj, pa vendar smo na žalost ostali na različnih bregovih. Kot sem sicer tudi že večkrat povedal, problem leži le v majhnem delu sicer potrebnega zakonika, ki pa resnično pomeni tako korenit poseg v našo družbo, da za nas nikakor ni sprejemljiv. In v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo s tem v zvezi po sprejetju zakonika bili celo pripravljene prispevati poslanske podpise za razpis naknadnega zakonodajnega referenduma, tudi zato, da se ne bi ta stvar vlekla še dolgo v letošnjo jesen.

Danes bomo glasovali o podpori sklepu Državnega zbora, ki bi naložil Ustavnemu sodišču, da presodi, ali bi z odložitvijo uveljavitve Družinskega zakonika ali zaradi njegove zavrnitve na referendumu lahko nastale protiustavne posledice. Gre za povsem legitimno pobudo poslancev Državnega zbora in v Poslanski skupini SLS ne nasprotujemo kakršnim koli ustavnim presojam, saj spoštujemo avtoriteto Ustavnega sodišča kot najvišjega varuha ustavnosti. Vendar ocenjujemo, da v tem primeru ne gre resnično za strah pred neustavnimi posledicami, temveč bolj za nekakšen manever ustvarjanja zmede v javnosti glede spornih določil, ki jih vsebuje Družinski zakonik. Predvsem se rado omenja, da je Družinski zakonik rešitev, ki je nujno potrebna, da rešimo protiustavno stanje, v katerem se trenutno nahajamo, in pri tem je največkrat omenjena odločba Ustavnega sodišča iz leta 2009. Vendar to preprosto ni res. Tako pogosto navajana odločba se nanaša zgolj na 22. člen Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti, ki govori le o pravicah do dedovanja. Trenutno tudi glede tega člena ni neustavnosti, saj je Ustavno sodišče Republike Slovenije v odločbi odločilo tudi, da do odprave ugotovljenega neskladja za dedovanje med partnerjema registrirane istospolne partnerske skupnosti veljajo enaka pravila, kot veljajo za dedovanje med zakoncema po Zakonu o

dedovanju. Torej je sedanje stanje na področju družinske zakonodaje in tudi na področju zakonodaje istospolnih skupnosti popolnoma v skladu s slovensko ustavo, zato zavrnitev Družinskega zakonika ne more pomeniti povzročitve neustavnosti, vsakršna druga obrazložitev pa je čisto zavajanje.

Ob tem v Poslanski skupini SLS ne moremo mimo tega, da predlagatelji še danes zavračajo bistvo pri sklenitvi zakonske zveze, ki je stvarno utemeljeno v zasnovanju družine in v obstoječem zakonu, ki ureja področje zakonske zveze in družine, je jasno določeno, da je pomen zakonske zveze zasnovanje družine, medtem ko nedavno sprejeti, zdaj obravnavani Družinski zakonik, nasprotno, ne določa nikakršnega pomena, cilja ali smisla zakonske zveze.

Prav tako vsi dobro vemo, da otrok potrebuje tako mamo, kot očeta. Včasih zaradi določenih okoliščin tega ni možno zagotoviti, toda najpomembneje je, da ga za to pravico že v osnovi ne prikrajšamo. Ampak žal gre ta zakonik ravno v takšno smer, zato v SLS vztrajamo, da mora biti najpomembnejši cilj družinske politike prav zaščita otrok. Čeprav nas nekateri želijo prikazati kot nazadnjaške ali nenormalne, kot je dejala prvopodpisana predlagateljica sklepa, upam, da se ji je zareklo, v Poslanski skupini SLS nismo nestrpni niti diskriminatorni. Zavzemamo se za to, da imajo tudi istospolne skupnosti enake državljanske pravice in pogoje za življenje, zakonodaja, ki deloma ureja te stvari, pa je bila sprejeta ravno v prejšnjem mandatu.

Toda na tem mestu ne gre več samo zanje, gre za otroke, ki niso igrača in niso pravica sama po sebi. Prav skrb za pravice in koristi otroka kot najšibkejšega člana naše družbe je temeljni cilj državne družinske politike, ki ne more biti v službi izpolnjevanja želja katerekoli družbene skupine, pa naj bo ta v manjšini ali večini. Zato smo se v Poslanski skupini SLS tudi odločili, da se bomo aktivno vključili v zbiranje podpisov za razpis referendum, in verjamemo, da se bo zbiranje podpisov po odločitvi Ustavnega sodišča tudi nadaljevalo, državljanke in državljani pa bodo zakonik, po našem prepričanju, na referendumu tudi zavrnil.

Iz vseh naštetih razlogov bo Poslanska skupina SLS danes glasovala proti predlaganemu sklepu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Anton Urh.

Prosim.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Družinski zakonik je v obravnavi že poldrugo leto, kar je ena najdaljših obravnava kakšnega predloga zakona. Gre za zakon, ki je deležen ogromno razgrete razprave, tako strokovne kot laične. Razprava gre v mnogo primerih čez vse meje dobrega okusa in nas opominja, da še zdaleč nismo tako odprta družba, kot si radi domišljamo, da smo.

Tako zagovorniki kot nasprotniki Družinskega zakonika se sklicujejo na otrokove pravice, obenem pa vsi skupaj z zadrževanjem njegovega sprejetja in z izpostavljanjem ene same vsebine izjemno obsežnega in kvalitetnega zakonika otrokove pravice še naprej kršijo in omejujejo. Preprosto dejstvo, ki ga morajo priznati tudi absolutni nasprotniki zakonika, je, da je po 35 letih veljavnosti Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih čas, da se na tem področju zakonodaja temeljito prilagodi dejanskim razmeram družinskega življenja v 21. stoletju. Družinski zakonik je kot celosten glede na veljavno družinsko zakonodajo partnerskih zvez predvsem moderniziran, pripravljen na podlagi prakse sodišč in centrov za socialno delo ter prevzema današnje dejansko prakso in problematiko zakonskega in družinskega življenja kot takega. Bistvena točka Družinskega zakonika je namenjena otroku in zagotavljanju njegove koristi. Na to vsi, ki zavlačujejo sprejetje zakona, pozabljajo, četudi so jih polna usta o skrbi za pravice otrok. Glede na to, da je za nami ogromno razprave o zakoniku in da je danes razprava namenjena ustavni presoji referendum, naj na kratko ponovim tisto, kar nas je v Poslanski skupini DeSUS prepričalo, da je nujno, da se Družinski zakonik čim prej uveljavi.

Dejstvo je, da ta zakonik namenja otroku ter njegovi varnosti in koristim več pozornosti, kot jo lahko pripišemo sedanjemu ureditvi. Njene pomanjkljivosti se kažejo kot kritične praktično vsak dan v v javnosti odmevnih primerih in tudi v tistih primerih, za katere ne izvemo, se pa številčno ponavljajo, in dejstvo je, da je tako ali drugače okrnjena in zaznamovana integriteta otroka. Kritike upravičeno gredo na račun neustreznih in predolгих postopkov, ki nedvomno vedno pustijo posledice na otroku samem. Zato v poslanski skupini podpiramo novosti v postopkih, ko mora v družinsko okolje poseči država, in s tem zakonikom se uveljavlja ločitev strokovnega svetovalnega dela centrov za socialno delo od faze sprejetja odločitve o potrebnem ukrepu, vključno z odločanjem o rejništvu, skrbništvu in posvojitvi otroka, kar spada v domeno sodišč. Še posebej pozdravljamo uvedbo instituta zagovornika otroka ter izrecno prepoved telesnega kaznovanja otrok in drugega ponižujočega ravnanja in s tem izpolnjevanja zavez iz Konvencije o otrokovih pravicah. Ob tem se sprašujemo, ali se morda nasprotniki uveljavitve Družinskega zakonika v resnici bojijo teh vsebin zakonika.

V Poslanski skupini DeSUS se zavedamo, da je Ustavno sodišče pri odločanju o dopustnosti referendumu že nekajkrat izhajalo iz načela, da je treba soočiti prizadete ustavne vrednote, torej v tem primeru pravico do referendumu z ustavnimi vrednotami, kot so: načelo pravne države, pravica do enakega obravnavanja pred zakonom, pravica do osebnega dostojanstva in varnosti, varstvo pravic do zasebnosti in osebnostnih pravic, pravica do odprave kršitve človekovih pravic, pravice otrok, prepoved spodbujanja k diskriminaciji ter razpihovanja sovraštva in nestrpnosti, in še bi lahko naštevali.

V Poslanski skupini DeSUS upamo in si želimo, da bo Ustavno sodišče ugotovilo, da je treba dati prednost naštetim ustavnim pravicam pred pravico do referendumu, saj bi referendum o uveljavitvi Družinskega zakonika povzročil protiustavne posledice. Prepričani smo tudi, da bomo v kampanji priče nadaljevanju sovražnega govora in zlorab otrok ter njihovih pravic in pojma družine. Zato, kot rečeno, v Poslanski skupini DeSUS pričakujemo, da se bo Ustavno sodišče odločilo o preprečitvi odločanja o diskriminaciji oziroma nediskriminaciji.

V Poslanski skupini DeSUS bomo večinsko podprli Predlog sklepa o zahtevi Državnega zbora, da Ustavno sodišče presodi, ali bi z odložitvijo uveljavitve Družinskega zakonika ali zaradi njegove zavrnitve na referendumu lahko nastale protiustavne posledice. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi razprava poslank in poslancev. Besedo ima Dejan Levanič. Pripravi naj se Franc Jurša in za njim Bogdan Barovič.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Jaz menim, da je prav, da podpremo sklep o ustavni presoji referendumske pobude, ne samo prav, mislim, da je nujno, da to naredimo. To je na koncu koncev tudi možnost Državnega zbora, da preveri, ali lahko o tej tematiki glasujemo na referendumu. Moje mnenje je, da ne moremo o tem glasovati na referendumu, ker gre za zagotavljanje osnovnih človekovih pravic in kadar govorimo o zagotavljanju osnovnih človekovih pravic je prav, da vsem tistim, ki jih nimajo ali pa niso v enakopravnem položaju, to tudi zagotovimo. Prej je bilo rečeno, da je referendum potreben. Jaz menim, da ni potreben ne ta in še marsikateri drug referendum, ki je že za nami ali pa mogoče še prihaja. Naloga Državnega zbora in države je, da poskrbi z zakoni za enakopravno obravnavo vseh ljudi in da jim s tem omogoči tudi enake pravice. Prej je bilo tudi nekaj protesta nad tem, kaj je normalno in kaj ni normalno in marsikdo se je mogoče počutil

ogroženega ali pa napadenega, če je bila izrečena beseda o tem, kaj je normalno in kaj ni normalno. Treba se je vprašati, kako so se počutili tisti, ki smo jih ves čas obravnave Družinskega zakonika ali pa ste jih, označevali kot nenaravne, kot vse drugega kot ljudi in jim s tem tudi odvzemali tisto osnovno človekovo dostojanstvo in jih metali v koš neenakosti in potisnili nekako na rob te družbe. Vedno se je treba vprašati, ko ocenjujemo besedo nekoga drugega, kaj s svojimi besedami počnemo ali naredimo, ko ocenjujemo tiste, ki mogoče v družbi živijo nekoliko drugače od nas. Dejstvo je, da Družinski zakonik nikomur nič ne jemlje, daleč od tega, da bi Družinski zakonik rušil načelo tradicionalne družine, še vedno je v Družinskem zakoniku priznana in tudi med nami verjetno spoštovana tradicionalna družina z očetom, materjo in otrokom. Ampak treba se je zavedati, da je družbena realnost danes nekoliko drugačna, da je veliko družin enostarševskih družin, da je veliko družin istospolnih družin in drugačnih oblik družin, ki si prav tako ne samo zaslužijo, ampak morajo biti v zakonodaji prepoznane kot družine, zaradi tega je prav, da to uredimo tudi v nekem enotnem družinskem zakoniku. Nikakor ne gre za razvrednotenje družine. To danes ponavljati venomer in prepričevati slovensko javnost tudi s strani civilne iniciative, ki je že začela z zbiranjem podpisov, je predvsem nemoralno zato, ker nihče ne želi razvrednoti družine z Družinskim zakonikom, ravno nasprotno, želi vsem oblikam družin, ki obstajajo, in to je tudi danes prepoznano, omogočiti enake pravice, predvsem pa omogočiti pravice otrokom, ki v takšnih družinah tudi živijo.

Družinski zakonik zagotovo predstavlja nek mejnik zrelosti naše družbe. Če gledamo skozi zgodovino, je ves čas človeštvo želelo na neki točki določeno skupini ljudi potisniti na rob, jo izobčiti ali kakorkoli drugače prikazati v luči naše družbe. In to je narobe. To se je pokazalo skozi zgodovino in prav je, da se iz tega tudi nekaj naučimo. In s tem Družinskim zakonikom delamo ravno to, delamo korak naprej in delamo tisto, kar je naloga države in to je zagotoviti vsem enake pravice. Danes je bilo rečeno tudi tukaj, da je pomen zakonske zveze zgolj osnove družine. Mogoče pa želi nekdo skleniti zakonsko zvezo zato, ker se ima nekdo rad med seboj in mu mogoče ni v ospredju osnove družine, imamo pa tudi takšne, ki družine ne morejo imeti. Zaradi tega ni njihova zakonska zveza nič manj vredna in nič manj prepoznana v zakonu, kar se tiče pridobivanja določenih pravic. Brez skrbi – tudi narod ne bo izumrl, če bomo sprejeli Družinski zakonik, ravno nasprotno, narod bo lahko ponosen v prihodnosti na to, kaj se je s tem Družinskim zakonikom naredilo in kakšne pravice so se zagotovile vsem tistim, ki te pravice potrebujejo. In rečeno je tudi bilo, da država nekako zanemarja svojo ustavno dolžnost s tem, ko sprejema Družinski zakonik, je ključno, da

spoštuje osnovna načela, ki so zapisana v Ustavi Republike Slovenije. Če ne sprejmemo tega zakonika, oziroma zakonik je že sprejet, če gremo na referendum in če zakonik pade na referendumu, ne bomo spremenili družbene realnosti, ta bo živela še naprej med nami. Ampak lahko si bomo rekli, da v neki točki, ko smo imeli to priložnost, bi lahko uredili pravice za vse, ki v naši družbi živijo. Gre na koncu koncev tudi za ogledalo naše družbe, ogledalo naše družbe za naprej, ker to bo dokazalo, koliko smo pripravljeni deliti srečo, tisto življenjsko srečo, ki jo mogoče živimo tudi z drugimi v današnji družbi. Jaz bom zagotovo podprl ustavno presojo, ker menim, da je tak referendum ne samo nepotreben, ampak da o takšnih stvareh ne moremo glasovati na referendumu. Hvala lepa.

PRESEDIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Jurša. (Ga ni.)
Besedo ima Bogdan Barovič, pripravi naj se Andrej Magajna in za njim Marijan Pojbič.
Prosim.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik Državnega zbora. Kolegice in kolegi, gospod minister s sodelavko!

Državni zbor je svojo odločitev o vsebini družinskega, imenovanega družinskega, zakonika že sprejel. Vsebina je jasna in govoriti zdaj o tej vsebini, kar počno ali so počeli skoraj vsi moji predgovorniki, je nesmisel. Danes govorimo o postopkih, o enemu, pravzaprav o dveh. Povejmo pa odkrito sebi in ljudem, da je današnji sklic seje o dveh postopkih posledica naše nezmožnosti, naše politične neuskkljenosti, včasih nestrpnosti in pomanjkanja volje, da bi se dogovorili o nekaterih malenkostih, o nekaterih vsebinah, s katerimi se skoraj polovica Državnega zbora v sicer dobro pripravljenem Družinskem zakoniku ni strinjala. Te modrosti ni bilo, posledica tega je današnji procesni predlog oziroma zahteva Državnega zbora, da Ustavno sodišče presodi, ali bi z odložitvijo uveljavitve tega zakonika zaradi njegove zavrnitve na referendumu nastale protiustavne posledice. Tudi to je legitimna in legalna pravica skupine poslank in poslancev, ki je zahtevo dala, tako kot je legitimna in legalna in ustavna pravica, da državljanke in državljani odločijo na referendumu o nečem, o čemer se mi nismo mogli dogovoriti ali dobro odločiti. In ta jara kača se lahko vleče v nedogled, lahko se, zdaj karikiram, najde spet skupina poslancev, ki bo zahtevala ustavno presojo o ustavni presoji oziroma o predlogu ustavne presoje, o katerem govorimo danes, in tako naprej. Težka je odločitev, kaj bolj upoštevati: ali ustavno pravico, prva, ki je zame najpomembnejša, je, da ima v državi Republiki Sloveniji oblast ljudstvo, in referendum kot instrument, poudarjam, kot instrument za uveljavitev prej omenjene ustavne

pravice, prav tako pa pošteno lahko razmišljam tudi o predlogu skupine poslank in poslancev o zahtevi o ustavni presoji. Zame, osebno govorim, ker stališče Slovenske nacionalne stranke je že predstavila kolegica Sara Viler, je volja ljudstva in pravica, ustavna pravica oziroma ustavni zapis, da ima ljudstvo oblast, močnejša. Povem odkrito, zaradi tega osebno želim in prepuščam ljudstvu, naj na referendumu odloči. Sam sem na začetku omenil, da Družinski zakonik ni slab. Ima pa nekatere vsebine, o katerih se nismo mogli dogovoriti, zato sem prepričan, da bo, če bo do njega prišlo, referendum padel, če bodo ljudje spoznali in ugotovili v svoji volji, da je ta zakonik zares dober. In tukaj ni nobenega strahu. Ni pošteno, veste, da – tako mi kot vi ali pa vi – vedno govorimo, da je referendumov preveč, da je referendum odveč: prejšnji, zdajšnji in kasnejši. Vsaki politični opciji enkrat ustreza nek referendum, če se mi sami ne znamo dogovoriti. Drugo pa je, če rečemo, da je referendum samo tolažba ali pa samo prelaganje odgovornosti na ljudstvo. Ampak človek včasih pride tudi do tega, da mora iskati odločitve in pravico na sodišču, tako osebno kot tudi na državnem nivoju.

Na koncu bi rad povedal, da je, še enkrat poudarjam, pri meni osebno, prevladala odločitev, da ima ljudstvo, ki ima oblast po ustavi, z referendumom pravico, da se odloča. Malce me je seveda tudi sram, ker sem ena devetdesetina tistih, ki se ne znamo dogovoriti in ki ne najdemo neke sporazumne odločitve in ne poiščemo nečesa, kar bi nam vsem ustrezalo. Ampak ne nam devetdesetim, temveč takšno rešitev, ki bo ustrezala vsem ljudem, zaradi katerih smo tukaj. S tega stališča osebno ne bom podprl današnje zahteve Državnega zbora za odločitev, ali bi z referendumom prišlo do protiustavnih posledic.

Končal bom z danes že omenjeno krilatico, češ, "bog ima vse otroke rad." Na veliko žalost pa ene bolj kot druge. Hvala.

PRESEDIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Andrej Magajna. (Ga ni.)
Besedo ima Marijan Pojbič, pripravi naj se Darja Lavtižar Bebler.
Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik!

Jaz predloga sklepa o zahtevi Državnega zbora, da Ustavno sodišče presodi, ali bi z odložitvijo uveljavitve Družinskega zakonika ali zaradi nekoga zavrnitve na referendumu lahko nastale protiustavne posledice, ne bom podprl.

Mislím, da je doktor Cukjati, ko je predstavljal stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, izjemno jasno, točno in zelo argumentirano opredelil, zakaj v Slovenski demokratski stranki tega predloga ne bomo podprli.

Kot vsi, ki smo zbrani danes v Državnem zboru, vemo, smo za uveljavitev tega zakona do te situacije porabili ogromno časa. Mislim, da smo porabili več časa kot za katerikoli zakon, ki je bil sprejet v tem mandatu v Državnem zboru. Prepričan sem, da je bilo absolutno dovolj priložnosti, da bi lahko našli kompromisno rešitev, ki bi bila sprejemljiva za večino državljanek in državljanov Republike Slovenije. Vendar, kot vidimo danes, zaradi trmastega vztrajanja nekaterih posameznikov in lobija, ki je prisilil koalicijo in vlado, da predlaga takšen predlog, ki ni sprejemljiv za večino državljanov in državljanek Republike Slovenije, smo danes prišli do situacije, da bomo imeli o tem predlogu referendum oziroma ta sklep, o katerem danes govorimo, bo romal na Ustavno sodišče. Če bi vsi, ki sedimo v tem parlamentu, ne levi, ne desni, ne sredinski, znali in zbrali dovolj modrosti, bi bila najboljša rešitev kompromisna rešitev, kjer v Družinski zakonik ne bi bila vpisana dva ključna člena, ki sta problematična, ki peljeta to zgodbo v to smer, kot jo danes obravnavamo. Točno vemo, da bi lahko istospolne partnerske skupnosti in problematiko, ki je vezana na istospolne partnerske skupnosti, rešili z zakonom, ki obstaja. To je Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Lahko bi ga nadgradili in tam rešili vso to problematiko, ki obremenjuje istospolne partnerske skupnosti. Nikakor pa po mojem osebnem mnenju ta tematika ne sodi v Družinski zakonik, zato ker ni možno izenačiti istospolne partnerske zveze s heteroseksualno družino in stokrat sem v Državnem zboru pa tudi v slovenskem okolju opozoril na to, da heteroseksualna družina skrbi za to, da praktično svet obstoji, skrbi za reprodukcijo. Kako lahko homoseksualna skupnost skrbi za reprodukcijo? Naj mi to nekdo razloži. To sem tisoč in enkrat vprašal in kako je potem mogoče ti dve skupnosti: heteroseksualno družino in pa istospolno partnersko skupnost izenačiti. Kako je to mogoče? Ja koliko tisoč-, milijonkrat vam bo to treba povedati, da boste enkrat to razumeli, da tega ni možno izenačiti in v tem Družinskem zakoniku se ravno to izenačuje. To je dejstvo, temu ne morete oporekati, tega ni možno izenačiti; hkrati seveda tudi nasprotujem temu, da lahko dva geja posvojita otroka. To je pa moje osebno mnenje, kar pa mislim, da se s tem identificira večina državljanek in državljanov Republike Slovenije.

Mislim, da ta sklep danes ne bi bil potreben, če bi se znali pravočasno na pravi način kvalitetno med seboj poslušati, znali te dve ključni stvari izločiti iz Družinskega zakonika in to problematiko reševati v zakonu, ki že obstaja.

Bilo je navedenih cel kup razlogov, tudi odločba Ustavnega sodišča in tako naprej, ampak odločba Ustavnega sodišča je govorila samo o problemu dedovanja in v Slovenski demokratični stranki smo v tem mandatu že dvakrat predlagali spremembo Zakona o

registraciji istospolne partnerske skupnosti, kjer bi ta problem uredili, čeprav je že tako ali tako Ustavno sodišče v nadaljevanju svoje odločitve ta problem razrešilo.

Ampak ne, ničesar se ni poslušalo, oba zakonska predloga sta bila zavrnjena samo s tem razlogom in argumentom, da bi istospolne partnerske skupnosti stlačili v Družinski zakonik.

Edini cilj, edina želja je bila in tudi je istospolno partnersko skupnost izenačiti z družino, torej jo stlačiti v Družinski zakonik.

Nihče izmed vas, lahko gledate kamor hočete, me ne more prepričati, da ni bilo možno problema istospolnih partnerskih skupnosti rešiti v Zakonu o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Nihče mi tega ne more reči! V tem zakonu je bilo možno čisto vse zapisati in v tistem trenutku bi se rešili referenduma, bi se reševali obremenjevanja Ustavnega sodišča in bi se rešili marsikaterega stroška, ki sedaj nastaja samo zaradi tega, ker se mi tukaj znotraj nismo znali dogovoriti.

Državljanke in državljani Republike Slovenije imajo pa čez glavo vsega tega zapravljanja davkoplačevalskega denarja, čez glavo, ampak tega ni kriva opozicija, kar bo nekdo spet rekel, Slovenska demokratična stranka oziroma opozicija je kriva za to, da bo ta referendum. Ne. Ta referendum je sproducirala civilna iniciativa, v katero je vključenih najmanj 60 tisoč ljudi in vi enostavno to ignorirate kot da ti ljudje v Republiki Sloveniji ne obstajajo, kot da jih ni. In sami točno veste, da javno slovensko mnenje takšnim rešitvam, kot so tukaj notri zapisane, ni naklonjeno. Povedalo vam je 90 % Slovenk in Slovencev, da so te rešitve take, kot so zapisane, nesprejemljive. Večina državljanek in državljanov ne misli, da istospolne partnerske skupnosti ne smejo obstajati in nimajo proti temu čisto nič, tako kot jaz osebno, absolutno nič, naj se imajo prekrasno, naj se imajo lepo, naj se imajo radi, naj delajo, kar hočejo! Vendar pa imamo za to zakon, ki obstaja, in ki ga je možno nadgraditi in ga sestaviti tako, da bodo istospolne partnerske skupnosti imele normalne pogoje za življenje na način, kot si želijo in kot bi naj jim ga zagotavljala neka demokratična družba. Ampak ne, vi ste trmasto vztrajali, to je treba stlačiti v Družinski zakonik samo zato, da bomo zapravljali davkoplačevalski denar, da je na vidiku referendum, da je zdaj v obravnavi Ustavnega sodišča in tako naprej. Vsemu temu se je bilo možno izogniti. In še nekaj, mi smo za Družinski zakonik in za istospolne partnerske skupnosti porabili več časa, ko je ta vlada in ta koalicija porabila za reševanje socialno-gospodarske in ekonomske krize v tej državi. Vam je čisto vseeno, ko imamo sto dvajset, sto trideset tisoč brezposelnih, vam je čisto vseeno, ko imamo, ne vem koliko ljudi, ki so brez plače, po šest, sedem, osem mesecev in tako naprej. Vam je čisto vseeno, kako banke delajo, kako se slovenske banke obnašajo do davkoplačevalskega denarja in ga zapravljajo na kubičke. Vam je čisto vseeno...

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Pojbič...

MARIJAN POJBIČ: Oprostite...

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Dajte, jaz tudi lepo prosim, počasi se vrnite k vsebini zakona, ne k vsemu...

MARIJAN POJBIČ: To je vse vezano...

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Ne, na ta zakon res ne, hvala lepa.

MARIJAN POJBIČ: Gospod podpredsednik, dovolite, da povem svoje mnenje, zakaj nasprotujem, da gre ta sklep na Ustavno sodišče.

Ravno zaradi teh stvari! In, pogledjte, namesto da bi čas, ki je še kako pomemben za naše državljanke in državljane, v temu času, ko praktično večina ljudi ne more živeti, zapravljamo za to, da bi eni majhni lobistični skupini zagotovili preko seveda ene najmanjše stranke v temu parlamentu, zagotovili, da bodo istospolne partnerske skupnosti enako obravnavane kot heteroseksualna družina. To je bistvo celega problema, bistvo celega problema! In mi nasedamo tej lobistični skupini, večina ljudi pa živeti ne more. Jaz ne razumem, kako je to mogoče in nam je čisto vseeno, in mi smo danes spet pripravljeni šest, sedem ur razpravljati okoli tega problema zato, ker takrat ko je bil za to čas, nismo tega problema rešili na pravi način. In to je tisto, kar je absurdno. Zato osebno nasprotujem, da gre ta sklep na Ustavno sodišče in bom danes seveda glasoval tudi proti takšni rešitvi.

Govori se o tem, da bi, če ta zakonik ne bi začel veljati, prišlo do protiuustavnih posledic. Pogledjte, tudi če bo referendum prepovedan, bo ta zakon začel veljati šele čez leto dni. Kaj pa v temu času? Kaj pa v temu času, vas sprašujem. Ali v temu času pa ne bo protiuustavnih posledic, ali jih ne bo? Ne razumem tistega predlagatelja, da ni predvidel, da tukaj notri tega obdobja, tega leta ni. Kaj pa v temu času? Se pravi v temu času pa ti ljudje, ne vem, kako bodo funkcionirali. Tega ne razumem! Torej argumenti nikakor ne morejo stati, če je časovno obdobje tega leta vmes, kjer te rešitve ne bodo veljale. Potem argumenti ne morejo vzdržati, ne vidim nobenega razloga, da bi Ustavno sodišče odločilo in ta referendum prepovedalo. Danes so nekatere gospe oziroma gospa iz Socialne demokracije je povedala, da je prepričana, da Ustavno sodišče ne bo dovolilo referendumu. Kako si lahko kdo izmed nas poslancev dovoli, da sodi o tem, kako bo odločalo Ustavno sodišče? Povejte, kako si lahko to kdo dovoli? Se pravi, da imamo tukaj preroke ali pa imamo podaljšano roko Ustavnega sodišča v parlamentu. Se pravi, da so socialni demokrati vsemogočni v tej naši državi, na čelu z Borutom

Pahorjem, saj vidimo kako ste vsemogočni, ste že dokazali. In tako naprej.

Se pravi, če nekdo s stališča poslanske skupine tako govori, je moja osebna ocena, da na takšen način že poskuša neposredno oziroma posredno pritiskati na Ustavno sodišče. In to je nedopustno! Jaz si tega ne bi nikoli dovolil! Res je, da imam svoje mnenje in sem prepričan, da bo Ustavno sodišče odločilo glede na te argumente in bo odločilo tako, kot bo odločilo. Ali bo odločilo, da se referendum prepove ali da se referendum dovoli, to je stvar Ustavnega sodišča. Moja osebna ocena pa je, da do tega ne bi bilo treba priti. Da smo dovolj kompetentni ljudje v parlamentu. Nonstop, iz dneva v dan zapravljamo denar in čas in nikakor ne razumemo, da denar, ki ga zapravljamo, ni naš, ni naš, da je od ljudi, od tistih, ki so zaposleni, ki delajo, ki ustvarjajo. Jaz sem hvala bogu kar nekaj let bil tam, kjer sem ustvarjal in delal za tiste, ki ste bili pred mano v parlamentu in sem ponosen na to, da se maksimalno angažiram in trudim, da delam to, za kar so ljudje oddali svoj glas na volitvah v Državni zbor. Zame. Večina, koalicija tukaj pa, kot da živi, pa ne bom tega ponavljal, da se ne bodo potem na koncu res preselili na Luno, ker sem slišal, da tam obstaja nekaj možnosti, baje na Marsu da je možno življenje, najboljšo bi bilo, da bi odpotovali tja, pa se morda potem, saj veste, preden bi se vrnil nazaj, bi se že vlada zamenjala, tako da bi ljudje lažje živeli. Malo za šalo, to je šala.

Mislím, da to, kar danes počenjamo, ni korektno, je seveda legitimno, moram povedati, je seveda legitimno, ni pa korektno, ker bi, če bi v pravem času sprejeli prave rešitve, o katerih sem danes govoril, bi prihranili teh 5 milijonov, bi prihranili vse te ure, ki jih zapravljamo za referendum, za to zgodbo, torej za ta sklep, ki gre na Ustavno sodišče in tako naprej. In vsaj upam in si želim, da bomo v prihodnje zmogli bistveno več modrosti vsi skupaj, ker konec koncev ni pomembno, kaj mislim jaz, pomembno je, kaj si želijo državljanke in državljani in upam, da bomo enkrat začeli razmišljati in našli način, kako najti neko skupno rešitev, ki nas ne bo toliko delila oziroma takšne rešitve, ki bodo pisane na kožo večini državljanek in državljanom Republike Slovenije. Da bomo znali to v parlamentu ustvarjati. Da bomo to začeli in znali ustvarjati, da se ne bomo delili na leve in desne, rumene, rdeče in ne vem kakšne. To mora enkrat dozoreti. In da se ne bomo delili strogo na opozicijo, koalicijo in še koga, ko gre za pomembne stvari, ki so za našo državo in naše državljanke in državljane pomembne. In še enkrat povem, tukaj tega ne bi bilo treba. Dovolj smo bili blizu, ko bi lahko elegantno stvari uredili in ne bi degradirali družine, tako kot je zdaj degradirana, ne bi degradirali družine in istospolne partnerske skupnosti bi imele vse tisto, kar je nujno treba, da lahko normalno funkcionirajo v družbi. In nihče ne bi bil oškodovan. Tako pa smo razdvojili ne samo

parlament, razdvojili smo tudi slovensko javnost, čeprav slovenska javnost je do 90 odstotno prepričana, da so te odločitve napačne in slabe; in če bi nadaljevali na način kot delamo do sedaj, mislim, da bo to slaba popotnica tudi za prihodnost. In upam, da bo v bodoče reševanje te in podobne problematike rešeno tukaj v Državnem zboru, ne pa da vedno obremenjujemo ne samo državljanke in državljanke, tudi proračun in vse tiste, ki plačujejo v državni proračun in upam, da se tega počasi začnemo zavedati vsi v Državnem zboru.

V Slovenski demokratični stranki imamo vedno jasna stališča, vemo točno, kaj hočemo in mislim, da smo se tudi v tem časovnem obdobju treh let maksimalno angažirali za to, da bi pomagali reševati probleme te družbe, ne pa na tak način kot jih zdaj koalicijska komplicira iz dneva v dan na račun davkoplačevalcev. In to je tisto, kar upam in verjamem, da bomo enkrat razumeli, da je napačno, da je to napačna pot in da tako ne moremo delati, ne delamo v interesu državljanek in državljanov Republike Slovenije oziroma tistih, ki so nas izvolili.

Zato še enkrat za zaključek povem, da bom glasoval proti temu sklepu, ker sem prepričan, da ne bi bil potreben. Tako kot ne bi bil potreben referendum, če bi se znali na pravi način prej dogovoriti, ko je bil za to primeren čas. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Kot predlagateljica sklepa je za besedo prosila dr. Andreja Črnak Meglič.

Izvolite.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Gospod predsedujoči, najlepša hvala za besedo.

Najprej bi rekla to, da preden se mi podtikajo določene besede, predlagam, da se prebere magnetogram, v katerem nikoli nisem zatrjevala tega, kar mi je bilo rečeno. Bilo je prej obratno, tako da je treba natančno poznati, kaj je predlagatelj predlagal.

Druga stvar, o kateri bi želela govoriti, je, da je ne le pravica, ampak je tudi dolžnost Državnega zbora, da če obstaja sum kolizije ustavnopravnih pravic za mnenje poprosi najvišjo možno instanco za ta namen. In ko smo navajali argumente, se je hote ali nehote preslišalo argumente, ki so bili povezani z interpretacijo ustavne odločbe o 22. členu ZRIPS, in sicer: postopek presoje ustavnosti je bil sprožen z namenom, da se na enem primeru pokaže, kako je pravni sistem diskriminatoren, predlagatelji pa smo v svoji obrazložitvi pokazali celo vrsto diskriminatornosti, ki izhajajo iz istega nespoštovanja 14. člena Ustave, in tega ni zanikal nihče. Ta diskriminatornost obstaja in zato smo tudi rekli, da moramo, da bi popravili eno pravico, korigirati tudi druge pravice, ki nastajajo zaradi istega razloga.

In še ena stvar, na katero bi želela reagirati. Nenehoma se ponavlja zgodba o

možnosti posvojitve istospolnih partnerjev. Državni zbor se je samoomejeval in za razliko od predlagateljev oziroma podpornikov referendumu naredil močan kompromis in odstop, če hočete, korak nazaj. Namreč, v dveh točkah, ki sta se zdeli družbi najbolj sporni, to je definicija zakonske zveze in temu, kakšna je možnost posvojitve otrok, je bil kompromis narejen. Drage kolegice in kolegi, mi smo kompromis naredili, vi pa ga niste. In izsiljujete eno samo pravico, ki jo interpretirate po vaše, prav to je vaša legitimna pravica, samo ne reči, da nismo bili sposobni tega dogovora. To smo storili. Sedanji Družinski zakonik obojestranske posvojitve, to se pravi, da v primeru, ko eden izmed istospolnih partnerjev ni starš otroka, posvojitve ne dovoljuje. In to prosim, da se pravilno razume, kajti še vedno se zavaja slovensko javnost, ki Družinskega zakonika ne pozna. In jasno je, da z zavajanjem javnosti in s polresnicami o tem, kaj Družinski zakonik govori, seveda zlahka pridobivamo tudi svoje podpornike. Jaz še vedno pravim, zakaj želimo ustavno presojo? Ja zato, ker ne želimo trošiti davkoplačevalskega denarja. Zato, ker upamo, da bo pri tehtanju kolizije ustavnopravnih pravic dovolj argumentov, da se Ustavno sodišče odloči tako, kot se je odločilo že dvakrat. Saj ste tudi tedaj zatrjevali, da je pravica do referendumu absolutna pravica, pa vendar je Ustavno sodišče razsodilo v korist človekovih pravic. Samo toliko. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Darja Lavtižar Bebler, pripravi naj se Matevž Frangež.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Jasno mi je, da bi bilo utopično pričakovati, da bomo danes pričali strpni in argumentirani razpravi, saj naj bi govorili zgolj o tem, ali obstajajo utemeljeni razlogi za to, da Državni zbor Ustavnemu sodišču naloži ustavnopravno presojo o tem, ali bi z odločitvijo uveljavitve Družinskega zakonika ali zaradi njegove zavrnitve na referendumu lahko nastale protiustavne posledice. Žal moram ugotoviti, da ne pomnim, ob katerem zakonu doslej je prišlo do takšnega nedopustnega razkazovanja in razpihovanja nestrpnosti do istospolno usmerjenih, do njihovih življenjskih skupnosti in celo do njihovih otrok. In vse to v dušebrižniški skrbi za največje koristi teh otrok.

Ali se lahko strinjamo s tem, da je istospolna usmerjenost posameznika njegova osebna okoliščina, v smislu 14. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah in v smislu 14. člena Ustave Republike Slovenije? O tem namreč nikoli ni bilo dvoma, ne ob snovanju naše ustave v letih 1990 in 1991, ne v sodbah Evropskega sodišča za človekove pravice, ne v številnih odločbah našega Ustavnega sodišča.

14. člen v obeh najvišjih pravnih aktih namreč zapoveduje, da so vsakomur – vsakomur! – zagotovljene enake – enake! – človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na katerokoli osebno okoliščino. In ta "vsakdo" so istospolno usmerjene osebe, tudi tiste, ki živijo skupaj v življenjski skupnosti z istospolno usmerjenim partnerjem, in ta "vsakdo" so predvsem tudi otroci, ki živijo v takšni skupnosti oziroma družini. Ustavno sodišče je že sprejelo več odločb, ki se nanašajo na ugotovitev neskladja z ustavo v zvezi s pravnimi razmerji med istospolnima partnerjema, v zvezi s pravnimi posledicami, dejstva obstoja takšne dalj časa trajajoče življenjske skupnosti. Seveda pa je posebej pomembno pravnosistemsko korektno urediti obveze staršev do otrok in še posebej pravice otrok v razmerju do staršev in v razmerju do družbe. In prav vse to ureja Družinski zakonik. Danes je že bilo omenjeno, da se je ustavnopravna ureditev tudi po letu 1991 še naprej razvijala. Mednarodnopravni akti, ki jih je pozneje Slovenija ratificirala in so s tem postali sestavni del našega pravnega reda, so še posebej občutljivi do vprašanj otrokovih pravic in uresničevanja teh pravic. Sprejet in ratificiran je bil Protokol št. 12 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, ki izrecno prepoveduje sleherno diskriminacijo. Kot veste, pa pravna ureditev načeloma sledi dejanskim razmeram in razvoju razmerij med ljudmi v družbi. Zato res ne razumem, kako mnogi še danes ne razumejo, da so takšne družine, o katerih danes govorimo, že tukaj in danes, da so torej neizpodbitno dejstvo. In neizpodbitno dejstvo je, da številni otroci že danes dejansko živijo v takšnih družinah. In ti otroci morajo imeti zagotovljene enake pravice kot jih imajo vsi drugi otroci, tudi v zvezi s preživnino, dedovanjem, v zvezi z nego v primeru bolezni in tako dalje in tako dalje.

V razpravi včeraj na matičnem delovnem telesu pa tudi danes je bilo slišati sklicevanje na 53. člen naše ustave, ki posebej varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere, kar naj bi pomenilo, tako nekateri, da ustavodajalec ni hotel oziroma nameraval posebej varovati tudi drugačne družine od tiste tradicionalne in tudi ne drugačnega starševstva kot tistega tradicionalnega.

No, vsi ti bi morali prebrati in ne samo prebrati, ampak tudi razumeti peti odstavek 15. člena naše ustave, ki določa: "Nobene človekove pravice ali temeljne svoboščine, urejene v pravnih aktih, ki veljajo v Sloveniji, ni dopustno omejevati z izgovorom, da je ta ustava ne priznava ali da jo priznava v manjši meri." Če bomo razumeli tudi ta peti odstavek 15. člena naše ustave, bomo razumeli, zakaj je danes treba sprejeti ta sklep, da Ustavno sodišče presodi, ali ne bi utegnile nastati protiustavne posledice, če se Družinski zakonik ne uveljavi ali če bi bil zavrnjen na referendumu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matevž Frangež. Pripravi naj se Marijan Križman.

MATEVŽ FRANGEŽ: Hvala za besedo.

Jaz mislim, da je danes razprava, četudi je mogoče verjetno zelo široka, vendarle osredotočena na ključno vprašanje; ali je pobuda, da Ustavno sodišče ugotovi, ali bi bil referendum o Družinskem zakoniku v skladu ali v neskladju z ustavo in našim ustavnim redom, dopustno in utemeljeno. O tem namreč danes odloča Državni zbor.

Jaz sem bolj kot pri dosedanjih pobudah v to trdno prepričan. Mislim, da je zmoten vtis o demokraciji sami. Nekateri nas danes in v teh dneh vehementno prepričujejo, da je oblast ljudstva absolutna, ampak oblast ljudstva ima eno majhno, a pomembno omejitev in to je Ustava Republike Slovenije, ki zagotavlja to oblast večine, ampak na drugi strani, prepričan sem, da s skrbno odmerjenimi varovali, ščiti tudi pravice manjšine. Poznate tisti rek, ko so prišli po temnopolte, nisem nič dejal, ker nisem temnopolit. Ko so prišli po Rome, nisem ugovarjal, ker nisem Rom. Ko so prišli po komuniste nisem ugovarjal, ker nisem komunist. Ampak, potem ko sem včeraj bil na mariborski upravni enoti in videl gorečnost nekaterih podpornikov referendumu, se vendarle vprašam, kdo bo ostal, ko bodo prišli po njih. Vsakdo od nas se kdaj znajdejo v situaciji, ko je manjšina. In tedaj, ko pripadamo večini, morda velja razmisliti prav o tem, kako je, ko ne pripadaš večini, kako je, ko so le redki tisti, ki so pripravljeni zastaviti glas za tvojo obrambo, zato, ker ti ne le slovenska ustava ampak tudi pridobitve civilizacije in razvoj človečnosti govorijo o tem, da si takšen kot si, enak in enakopraven vsem ostalim.

Človeku postane slabo, ko poslušava razprave članov tega parlamenta o tem, kaj je normalno in kaj ni normalno. Jaz mislim, da je civilizacijski razvoj naše družbe doslej že opravil s to dilemo. In če je normalno tisto, kar danes propagirajo goreči nasprotniki Družinskega zakonika tudi v tem Državnemu zboru, potem se vnaprej ogradim in rečem, jaz nočem biti normalen. Mislim, da je to sredstvo za diskvalifikacijo manjšine, a prav tako enakopravnih in enakovrednih članov in članic naše skupnosti, ki so se po svoji lastni zavesti, po svoji lastni volji in po spletu osebnih okoliščin odločili, da bodo ljubili drugače. In zastave, s katerimi mahajo nasprotniki Družinskega zakonika, bi naj bile utemeljene in obarvane z ljubeznijo, kaj pa je družina drugega kot prostor ljubezni. Ampak hkrati iz vihranja teh zastav kipi toliko sovraštva, da se mi zdi, da postaja vzdušje v tej dvorani in v tej državi zaradi tega sovraštva nevzdržno.

Možno je seveda spremeniti ustavni red, v katerem živimo, ki smo si ga Slovenci utemeljili in je bil do nedavnega nekaj, na kar

smo vsi skupaj tudi prisegli, da je predstavljal tisti temelj, ki je skupen, ker se je ta ustavni red rojeval v času, ko je ta narod in ko je naša skupnost dosegala tudi najvišja zgodovinska soglasja. Jaz priznavam pobudnikom referendumu, da je njihova pobuda legitimna, razumem del njihovega nasprotovanja, ampak hkrati s tem je treba jasno podčrtati, da je absolutno legitimna tudi pobuda, da Ustavno sodišče ugotovi, ali je referendum in njegova izvedba zakonita ali ne. Jaz sem trdno prepričan, da ne, ker mislim, da o nekaterih stvareh pač ne moremo presojati po principu večine, ampak da je naša dolžnost, da je dolžnost odgovorne politike in odgovornega dela slovenstva to, da na ustrezen način zaščiti tudi tisto manjšino, ki utegne biti z glasom večine prikrajšana.

Ne razumem, od kod se počuti tradicionalna družina, v takšni živim tudi sam, tako napadena z instituti, ki so primerljivi z najrazvitejšimi državami v Evropi in svetu, ne samo ekonomsko najrazvitejšimi, ampak tudi kulturno najbolj demokratičnimi in strpnimi državami na svetu. Kje je torej ta napad, ko se na primerljiv način, na demokratičen način, na svobodoljuben način ureja pravice resnične manjšine? Jaz mislim, da identiteta zaživi šele v stiku z neko drugo identiteto. Jaz se Mariborčana najbolj počutim takrat, ko sem v Ljubljani. Jaz se Slovenca počutim najbolj takrat, kadar sem v tujini. In ne razumem, zakaj nekateri to razumejo kot napad. Jaz bi razumel to kot dobro izhodišče, da pač svoje otroke učim nekega življenjskega zgleda, v katerega verjamem. Ne pa, da nek drug življenjski zgled ogroža mojega zato, ker sobiva neodvisno od drugega. In tradicionalne družine niso v ničemer ogrožene, zato ker bodo tudi poslej sobivale neodvisno od drugih. Že Guns N' Roses so peli "Live and let Live" – živi in pusti živeti. Mislim, da bi se nad tem starim rokovskim stavkom morali vsi zamisliti. Ali res živimo tako, kot si želimo živeti in predvsem, ali pustimo tudi drugim, da živijo tako, kot želijo živeti.

Glede na to, da smo bili prej povabljeni na pot na Mars, menim, da so nekateri že na Marsu, vsaj sodeč po tem, kako daleč od prepoznavanja slovenske in družbene realnosti so. Jaz bom danes glasoval za pobudo, naj Ustavno sodišče presodi, ali bi bil ta referendum v skladu z ustavo ali ne. Prepričan sem, da tega referendumu, tako kot drugih primerov, ko bi se utegnilo zgoditi, da odločamo o temeljnih človekovih pravicah po principu večine in manjšine, ne sme biti, če želi ta država ostati demokratična Republika Slovenije.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marijan Križman. Pripravi naj se Franci Kek.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Ta razprava "referendum – da ali ne" me bolj spominja na takratno razpravo o sosedski pomoči, kjer so nekateri naši kolegi za vsako ceno vztrajali na tem, da moramo iti na referendum, ker ta zakon ne bo dovolil sosedske pomoči. In potem so se javili tisti, ki živijo v takih okoljih, kjer so se zelo sekirali, kaj se bo zgodilo, ko ne bomo mogli pomagati sosedu grozdja trgati, ne bomo mogli pomagati izkopavati krompirja, ne bomo mogli pomagati streho popraviti in tako dalje. Take debele laži so letele, da je bolela glava. Teško jim je bilo pojasniti, da je sosedska pomoč bila z zakonom sprejeta že leta 2000. Veze ni imela s tistim zakonom, ampak treba je bilo iti na referendum zato, da se vladajoči opciji obesi še en referendum, in tako je tudi sedaj. Za vsako ceno je treba iti na referendum. Zraven je treba je poklicati Cerkev in še vse tiste, ki so pripravljeni, zato, da se še en referendum uprizori in da se pokaže s prstom na neuspešnost vlade oziroma koalicije. Ker drugih razlogov ni, jaz jih ne vidim, vidijo jih nekateri prestrašenci, ki se bojijo, da se bo po sprejetju Družinskega zakonika izgubila družina. Ni res. In danes je že marsikdo povedal, da ni res in preberite Družinski zakonik; nekateri ste razpravljali, jaz mislim, da ga niste še niti od daleč videli, kaj šele da bi ga prebrali. Zato si ga preberite in ne zavajajte slovenske javnosti s floskulami, kot jih je gospod Strehovec podajal na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Večkrat kot je prišel, bolj sem bil zaskrbljen, v kakšni družbi živimo in na koncu, ko smo vsi člani odbora dajali svoje izjave in vtise o tem, kako smo doživeli vso to zgodbo, vse te razprave okoli Družinskega zakonika, ki so bile dolge, takšne in drugačne, sem povedal, da sem začuden in da sem spoznal, da živimo v državi, ki še ni dovolj zrela, ki je zatohla, črna, zgubljena. To, kar so nekateri na odboru govorili in predstavljali svoja stališča, pa saj to je bilo skregano z zdravo pametjo, to je sodilo v leto 1700, v čase inkvizicije. In če s tem prepričate volivce, potem nas mora zaskrbeti, v kakšni državi živimo. Zaskrbljen sem. Včeraj sem gledal po televiziji rumeno oblečene, to je verjetno janševska barva, ti rumenci so hodili pred upravnimi enotami in ljudi nagovarjali, naj podpišejo. Je prišla novinarka, je vprašala neko gospo: "Kaj podpisujete?" Je rekla: "Sem proti". "Ja, čemu ste proti?" "Ja, hočejo ukiniti družino." "Ne," pravi, "saj v Družinskem zakoniku ne govorijo o ukinitvi družine!" "Ja, potem sem pa tudi proti, a zato sem pa proti!", je rekla. Mogoče bodo še kdaj zavrteli ta posnetek, to je stanje duha, ki ste ga vi proizvedli: zatohlo, mračno, nejasno. Glavno, da je cirkus, in to vam očitno uspeva. Če vas volivci zato nagrajujejo, potem uboga država, če jo boste vi prevzeli v svoje roke.

Mislim, da je o Družinskem zakoniku treba govoriti veliko bolj strpno do drugače

mislečih in drugače živečih, sicer je važno samo tisto, kar rečemo mi, in vsi morajo živeti tako kot si mi mislimo. In to, kar je danes predsednica odbora, kolegica Andreja Črnak Meglič prebrala, preberite si v prvem delu, kjer piše, da Družinski zakonik zgolj ureja pravni položaj istospolnih partnerjev, ne posega pa na širše področje, konkretno na področje skupnih posvojitev in istospolne partnerje. To je ona danes prebrala, to imate tudi pri sebi, če ste uspeli prebrati, in na koncu imate v predzadnjem odstavku zelo lepo napisano, da bo Ustavno sodišče tehtalo različne ustavne pravice in mu je treba pustiti, da presodi, ali ena pravica lahko omejuje drugo; Družinski zakonik odloča o pravnem režimu in ne o vrednotah, o katerih govorite, oziroma Cerkev ni treba nagovarjati, da o tem govori, ker so zelo pohiteli in so škofje podpisali, kako naj ljudje razmišljajo, kaj naj ljudje počnejo. In delijo listke, kot je nekdo rekel, v Družini, mislim, da je to bil kolega Franco Juri, v Družini je obrazec, kako je treba to izpolniti, lepo vas prosim. Kje si videl take farse, pa to je farsa nad farsami! Ja, jaz ne bom tega ponovil, ampak to je jasno. In bog pomagaj, oziroma v tem primeru bog ne pomaga.

Naj nadaljujem, Družinski zakonik odloča o pravnem režimu in ne o vrednotah, kot je bilo rečeno, in pri tem pa je pomembno, kako kdo družino razume. Danes je gospod Cukjati imel svoj referat, sicer jaz njegove razprave cenim, tudi če razmišlja drugače, ima neke druge svoje poglede in tako dalje, so sicer skregani s tem zakonikom, ampak zna to povedati na način, ki se mi zdi, da je primeren, ne glede na to, da je popolnoma drugačnega mnenja in drugače razmišlja. Dejstvo pa je, da sem prepričan, da je s svojimi nastopi na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide veliko prispeval k temu, da se je ta razprava odprla. Je pa tudi veliko prispeval k temu, da se je ta razprava zastropila.

No, prav tako je primerna tudi definicija družine, ki jo je v tej obliki, kot je navedena v Družinskem zakoniku, sprejela tudi deklaracija Združenih narodov, če komu to kaj pomeni ali pa ne... Diskriminatorno pa je, da ne priznavamo sodržavljanom, ki so drugače spolno usmerjeni, pravic, ki jih je deležna večina, kajti enaka razmerja morajo biti obravnavana enako. Torej, če bi danes poslušali kolegico Andrejo, kaj je bistvenega povedala, po mojem bistvo leži v teh dveh delih, bi se danes lahko pogovarjali o tem, da klasična družina ni ogrožena v ničemer, nihče ne posega vanjo, ata, mama in otrok ostajajo, ampak mi smo zdaj tisti, ki bomo poskrbeli na referendumu z večino za to, da bomo omejili vse tiste, ki drugače razmišljajo. In to je, veste, "kdor ni z nami, je proti nam", kar je lastno vam, in bog vam pomagaj, jaz upam, da bodo državljani Republike Slovenije razumeli sporočilo Družinskega zakonika in bodo seveda ravnali tako kot mislim, da bi bilo prav in to je, da ne bodo krtili pravice manjšini. Ker gre za to, da se ne krati pravice drugim, jaz ne morem imeti

ene pravice in drugim te iste krtili, ker lahko samo jaz uživam v tistem, kar se meni zdi, da je prav.

Seveda bom danes podprl ta sklep in ne bom pa napovedoval, kako naj ravna Ustavno sodišče, se mi pa zdi, da je to civilizacijska norma, da Družinski zakonik, ki je pravzaprav ustava družine, zajame vse segmente družbe in prav ta Družinski zakonik, ki je zajel vse segmente družbe in je dal vsem segmentom družbe svoje pravice. In tukaj ni več kaj dodati ali odvzeti. Kot rečeno, referendum, ki ste ga sproducirali preko civilne iniciative in da ne govorim še preko koga vse, je samo še ena floskula med številnimi floskulami, kjer ne morete in ne pristanete na nikakršno rešitev, ampak samo na rušenje, rušenje in rušenje. Zelo dober primer je sosedska pomoč, kot sem na začetku povedal, tam ste potegnili ven eno velikansko in debelo laž, tako kot jo vlečete tudi zdaj okoli istospolnih družin. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franci Kek, pripravi naj se Miran Györek.
Prosim, izvolite gospod Kek.

FRANCI KEK: Hvala za besedo.

Veliko je govora o tradicionalni družini, tudi sam izrekam vse spoštovanje do tradicionalne družine, vendar zavedajoč se, da obstajajo tudi drugačni in drugačni na različne načine iz različnih vzrokov. Večkrat slišimo, otrok je upravičen do očeta in matere, kaj pa če te možnosti nima? Lahko povem v svojem lastnem primeru namreč en teden pred mojim rojstvom je pijani voznik povozil očeta do smrti. Ali bi se moral ukiniti takrat v materinem trebuhu? Pa da bo mera še bolj polna, do konca osnovne šole sem živel z materjo in očetovo teto. Pač je bila stanovanjska stiska, skupaj smo živeli, torej z dvema ženskama, pa sem preživel. Mislim, da poslušamo v Državnem zboru pri nasprotnikih ustavne presoje veliko zavajanja. Tradicionalni družini se ničesar ne jemlje. Posvojitev otrok s strani istospolnih parov ni možno, kolikokrat smo to že slišali in kolikokrat bomo še. In ko sem poslušal znano pevko, ki je rekla: "Jaz tega Družinskega zakonika sicer nisem prebrala, vendar slišati je marsikaj in večina že ne bo odločala o manjšini, tako da dajmo tole podpisati." Prav slednji stavek še bolj potrjuje, da je res na Ustavnem sodišču, da presodi to pobudo za referendum.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miran Györek, pripravi naj se Miro Petek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Res ne vem, ali bi še kaj rekel ali ne, se kar bojim, da mi ne uide kakšna ne zlonamerno izrečena neprimerna beseda, pa bom zopet

ožigosan kot sovražni govorec ali povzročitelj nestrpnosti, ampak glejte! O vsebini ne bi zdaj toliko razpravljali, jaz sem pričakoval, kot je kolega Barovič s stališča Slovenske nacionalne stranke izrekel, predpostavljaj sem, da se bomo pogovarjali več o pravnih aspektih, posledicah sprejetja oziroma nesprejetja zakona na referendumu in ne toliko več o teh vsebinskih zadevah, ker sami očitno nismo uspeli priti do konsenza znotraj Državnega zbora o, da ne rečem, "nekaj malenkosti", ki so pa na koncu sprožile velik, izredno velik revolt med Slovenkami in Slovenci. Kar je pa še bolj zaskrbljujoče in kar me skrbi, pa je, da opažam, da iz razprave v razpravo, iz ure v uro vsa zadeva okrog tega zakonika dobiva čisto ideološko konotacijo. Prišli smo na ideološko bojno polje in se ne zavedamo, da je to zadeva, ki je lahko zelo tanek led in tudi da se kdo potopi v dokaj hladno vodo. Vtis je, da smo tisti, ki nasprotujemo temu zakoniku oziroma ki podpiramo, da gre zakon na referendum, neki konservativci: zadrti, nazadnjaški, nasprotniki družbenega razvoja v Sloveniji. Na drugi strani pa hočete predlagatelji oziroma zagovorniki zakona dajati vtis, da ste napredni liberalci, tisti, ki skrbite, da bo slovensko družbeno življenje napredovalo, kot svetovljani, kot tisti, ki veste, kam moramo iti, vsi ostali pa smo zadrti konservativci, ki vas ne razumemo, ki smo nazadnjaški. Zdaj, ko se je pa – seveda, saj je to tudi njena pravica, ne nazadnje, ne da bi jo zagovarjal – Rimskokatoliška cerkev očitno tudi malo aktivirala pri zbiranju teh podpisov, je pa kolega predhodnik to prav zelo nestrpno napadel, se pravi, da je zadeva popolnoma ideološko izpostavljena in imam občutek, da tukaj več ni nobene razsodnosti. A gre za nek zakonik, kateremu pač očitno večina Slovencev nasprotuje in to je odgovornost, krivda predlagatelja. Zelo dobro je vedel, na kakšen tanek led se spušča in to ni edini zakonik, ki ga tukaj v teh treh letih sprejemamo, in vnaprej je vedel, da bo prišlo do tega, zdaj se pa samo še podžiga in ne vem, kako lahko tukaj pričakujete kakšno razumno odločitev tudi na Ustavnem sodišču, saj smo zdaj s tem prevalili vso odgovornost in odločanje na Ustavno sodišče, ki pa tudi ni tako ideološko nedolžno. Saj že vemo, kako se tam sprejemajo odločbe, tudi tam so rezultati 6 : 3, 5 : 4 in bojim se, da bo tudi tukaj rezultat 5 : 4 in zdaj mi povejte, ali bo plus ali bo minus, saj ni važno, se pravi, da ne bo idealna odločba in bo sprožila popolnoma nove in še hujše spore med slovenskim ljudstvom.

Kar zamerim predlagatelju je, da ni imel vseeno malo več potrpljenja za dosego konsenza znotraj Državnega zbora, pa do tega ne bi prišlo.

Torej, da zaključim: v napačno smer smo pripeljali to zadevo. To me moti. Nikakor ne želim izpasti kot neki konzervativec, nazadnjak, zato ker nasprotujem, ne samo iz osebnih razlogov, ampak iz svojih svetovljanskih nazorov, nasprotujem takemu zakonu v nekaj

točkah in zdaj generalno izpadem kot zadrt konzervativec. Pa čakajte malo, saj sem hipi generacija, rokenrol generacija, saj sem šel skozi marsikatero oviro, pa smo jih preskočili in preživeli! Zdaj pa me dajete v skupino tistih, ki nasprotujemo razvoju družbenega življenja v Sloveniji. To ni lepo, da ste pripeljali to zadevo tako daleč in tukaj se razsodnost neha. Se pravi, počakati in zadevo še dodelati, da pridemo do razumnega rezultata! Toliko, hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miro Petek. Pripravi naj se mag. Franc Žnidaršič.

MIRO PETEK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik Državnega zbora.

Dejstvo je, da s temi poskusi preprečitve referendumu s pomočjo Ustavnega sodišča ta koalicija stopa v zgodovino slovenskega parlamentarizma. Če v Sloveniji ne bi bilo pravice do referendumu in ljudske iniciative, potem Slovenija ne bi imela svoje države, ne bi bilo slovenske države, ker ne bi bilo plebiscita, ne bi bilo Slovenije in verjetno si mnogi to tudi še dandanes želijo. Danes je bil tukaj večkrat omenjen 14. člen Ustave, ni pa bil omenjen drugi odstavek 3. člena Ustave, ki govori o tem, da ima oblast ljudstvo. To oblast pa ljudstvo izvršuje neposredno in posredno. Pravico do neposrednega uresničevanja oblasti pa ljudstvo uveljavlja na referendumu, posrednega pa na volitvah. In seveda prepoved referendumu je prepoved neposrednega izvrševanja oblasti slovenskega naroda in taka prepoved je v neskladju s slovensko ustavo. Na nek način lahko potegnemo mogoče paralelo tudi s predčasnimi volitvami, tudi izmikanje predčasnim volitvam, kljub temu, da je država v agoniji, je svojevrstno omejevanje pravice do volitev. Glede na to, kako se ta oblast in ta koalicija drži svojih stolčkov in se otepa predčasnih volitev, mogoče ne bi bilo neumno, če bi na referendumu ljudstvo povprašali, ali si slovensko ljudstvo želi predčasnih volitev. Verjamem, da bi v tem primeru tudi ta koalicija v parlamentu poskušala doseči, da do predčasnih volitev oziroma do referendumu ne bi prišlo. Referendum seveda kaže prepovedati, če na referendumu pride do nekih neustavnih posledic oziroma neustavnega stanja. Toda vprašajmo se, ali lahko slovensko ljudstvo izglasuje nekaj protiuustavnega. Je bil slovenski plebiscit protiuustavno dejanje? Če je bil, potem seveda ta država nima neke legitimnosti. Zato mislim, da je dobro, da zaupamo ljudem. Pred tremi leti so na volitvah izvolili to koalicijo, to oblast, izvolili so slabo oblast, ljudje so sprejeli slabo odločitev, vendar je ta odločitev bila legitimna, tu ni česa dodati. In pustimo ljudi, da se odločijo o tem vprašanju tudi na referendumu. Seveda zagotovo boste danes enotno izglasovali to zahtevo, Ustavno sodišče bo kasneje opravilo test sorazmernosti in referendum bi po moji

oceni Ustavno sodišče moralo dopustiti. Zaskrbljuje pa dejstvo, da se ta koalicija poslužuje omejevanja referendumu oziroma neposrednega odločanja. Pobalinska manira te vlade je, da je na primer na včerajšnji dan zaprla kar nekaj krajevnih uradov v Sloveniji, včeraj, ko so se začeli zbirati podpisi. V Mežici je krajevni urad odprt dvakrat na teden, med drugim v četrtek, in včeraj so ga enostavno zaprli in zbiranje podpisov ni bilo mogoče.

Kot vidite, ničesar nisem rekel o vsebini Družinskega zakonika, ker je o tem bilo v zadnjih letih, v zadnjem letu dni, v zadnjih mesecih povedano izjemno veliko. Moram pa dodati, da bi bil resnično zaskrbljen, če bi lahko dve "moškinji" iz slovenskega političnega prostora posvojili moja otroka, takrat bi bil zelo zaskrbljen. Izraz "moškinja" pa ni moj, izraz "moškinja" uporablja psihoanalitik Vodeb. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Franc Žnidaršič. Pripravi naj se Anton Urh, mag. Majda Potrata za njim.

Izvolite, gospod Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala, gospod podpredsednik.

Sam podpiram predlog sklepa, da o zadevi odloči Ustavno sodišče, predvsem zato, ker je bil zakon v tem prostoru sprejet in ni res, da se tukaj nismo dogovorili. Res je samo to, da se s tem niso strinjali vsi in da ni bilo konsenza. In sprašujem tiste, ki nasprotujejo, da o tem odloči Ustavno sodišče, kam bi prišli, če bi šli vsi zakoni na referendum, če se ena izmed parlamentarnih strank, katerakoli, ne bi z njim strinjala? In v tem je problem. Prav tako je apel "spoštovati pravico ljudstva, da odloči" v marsičem problematičen zaradi tega, ker bi ljudstvo brez dvoma z veliko odločilo, da bi morali imeti denimo vsi enake pokojnine ali vsi enake plače ne glede na to, da kdo različno prispeva in da je različno plačeval za svojo upokojsko pravico. Zato ni mogoče o vsem pustiti odločanja ljudstvu, čeprav mu absolutno priznavam pravico do sodelovanja pri odločanju in ena pravica je tudi v tem, da je izvolil parlament, ki je odločil o Družinskem zakoniku. Gre predvsem za to, da večina ne bi smela odločati o človekovih pravicah. In lepo je neki novinar napisal, da če bi večina smela odločati o človekovih pravicah, bi iz te države že zdavnaj izgnali Rome, različno spolno usmerjene, izbrisane, komuniste in podobno, partizane, kolikor jih je še živih. Sramota za vse tiste, ki se na tak način sklicujejo na pravico ljudstva, da odloča večinsko v škodo manjšine, ki ima po ustavi človekove pravice zagotovljene in se vanje ne referendum ne parlament ne more zaletavati in jih zanikati brez spremembe ustave, ki še vedno velja. In zaradi tega sem za to, da ne govorimo o vsebini zakona, ki je po moji oceni kompromis, sprejemljiv kompromis, ki

rešuje glavne probleme področja, ki ga ureja, pač pa o tem, ali je utemeljeno in upravičeno, da Ustavno sodišče presodi, ali naj o človekovih pravicah manjšine v tej državi odloča širša publika, ki med drugim slabo prebere zakon, kar lahko vidimo iz referendumu o Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ko je narod sledil nasprotujoči politiki ne pa vsebini zakona, ki je po nepotrebnem padel in se nam bo zato še kdaj kolcalo. Prepričan sem, da je tudi finančno vprašanje naše države v tem primeru tisto, ki bi smelo spomniti koga, ki zagovarja referendum, da je 4 milijone preveč za to, da se ljudje znašajo nad manjšino, ki jo ta zakon med drugim obravnava. 4 milijone ni malo denarja, če vemo, da je veliko delavcev na robu preživetja, da imamo veliko tistih, ki potrebujejo solidarnost in finančno pomoč, pa jih bomo zapravili za to, da bo uspevala neka politika, ki sili v srednji vek, čeprav je nekdo rekel, da to ni res. Prav gotovo je res, da je zahteva po tem, da se ločeno obravnavajo tisti, ki naj bi imeli po ustavi enake pravice, korak nazaj v razvoju medčloveških odnosov in v nasprotju s tistim, kar moderna Evropa danes že ima. Sam bom podprl ta sklep in upam, da bo večinsko podprl. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Anton Urh ne bo razpravljaj. Mag. Majda Potrata. Pripravi naj se mag. Branko Grims.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Svojo razpravo skušam začeti s stališčem, ki bi moralo biti za predstavnike zakonodajne veje oblasti zavezujoče. Namreč, da bi svoja stališča, mnenja do predlaganih besedil oblikovali s stališča pravnih norm, ki so v posameznem besedilu udejanjenje, pravne norme pa morajo enaka razmerja postavljati v enak položaj in ne smejo graditi na razlikovanju. Še huje pa je, če namesto upoštevanja pravnih norm odnos do nekega zakonskega besedila raste iz predsodkov in stereotipov. In ravno Družinski zakonik, do katerega v načinu obravnave ne bi smeli imeti nobenega drugačnega stališča, kot do vsakega drugega zakona. Zato to, da je bil Družinski zakonik večinsko potrjen v Državnem zboru, zame dobiva pravno veljavnost. Ni ga tudi izpodbijal Državni svet z vetom, veto ni bil izglasovan. In ob Družinskem zakoniku se soočamo s situacijo, ko se nekateri zaradi svojih vrednostnih predstav o življenju ali predsodkov, odločajo za to, da izkoristijo legitimno pravico, da zahtevajo referendum. Ampak, meni je pa hkrati kot poslanki dana pravica, da ne rečem dolžnost, da presodim o tem, ali je referendum o takšni zakonski materiji, ki odloča o uresničevanju človekovih pravic, dopusten. In obžalujem lahko, da so se v naši državi že odvili referendumi, ki se po moji presoji ne bi smeli, glede na to, da

smo na referendumu odločali o temeljnih človekovih pravicah in da so po neizglasovanem referendumu oziroma po neuveljavitvi zakona bile pravice manjšine zaradi tega teptane. In zdi se mi nujno potrebno ob Družinskem zakoniku takšno situacijo preprečiti.

Rada bi opozorila na to, da pravzaprav v razpravah o Družinskem zakoniku hočemo postavljati vrednostno hierarhijo enakih oziroma enakovrednih pojavov. To, da postavljamo en tip družine, pa jaz tega ne počnem, ampak ko nekateri postavljajo en tip družine, kot edino zveličaven tip, kot idealen tip, kot vrednostno nad vsemi drugimi, je zame s stališča zakona in pravnih norm nedopustno. Kolega Kek je prej razložil, zakaj je nemogoče govoriti o pravici do očeta in matere tudi iz čisto objektivnih razlogov, saj te pravice ni v vseh situacijah mogoče uresničiti. In kadarkoli vidim ta slogan "Otrok ima pravico do očeta in matere", pomislim o nečem drugem. Zakaj je bilo treba v Družinskem zakoniku zapisati tudi določbe o ugotavljanju očetovstva? Govorimo o tem, kako se počutijo otroci v tistih drugačnih družinah, ki jih ne poimenujemo z izrazom "tradicionalne družine" in smo zelo zaskrbljeni, kako se ti otroci počutijo. Počutijo se pogosto slabo zaradi negativnega odziva okolja nanje, ne zaradi tega, ker bi družina ne zagotavljala dovolj varnosti, dovolj skrbi in vsega tistega, kar je za optimalen otrokov razvoj treba. Znana antropologinja je govorila o tem, da so za oblikovanje osebnosti potrebni različni liki, če pa so ti liki v telesu ali v telesu ženske, je pa drugo vprašanje. In rada bi razvila to svoje vprašanje, ki se mi namreč zastavlja. Ali smo prepričani, da ni tudi med nami v Državnem zboru koga, ki ni z lahkoto priznal očetovstva ali pa je bilo celo očetovstvo treba ugotavljati. Kako se pa potem otrok takega očeta počuti, ker mater se da ugotoviti v večini primerov, razen pri oddanih otrocih takoj po rojstvu se tega podatka javno ne objavlja. Ampak, če gledamo, kako se pa počuti tisti otrok, ki ve, da ima očeta, in ki ve, da ga oče ni hotel priznati? Mi pa zdaj tu absolutiziramo in postavljamo na piedestal samo očete in matere iz tradicionalnega tipa družine. Ker ko govorimo o tem, da je to idealna družina, avtomatično postavimo pod vprašaj enostarševske družine. In to se mi zdi v tem kontekstu nedopustno. Marsikaj je mogoče razbrati iz tistih odgovorov, ki jih ljudje pošiljajo ali pa ki jih izrekajo na račun normalnega in na račun naravnega. No, meni se je zdela daleč najbolj prepričljiva tista teza oziroma tisti odgovor, ki ga je v eni od številnih dolgotrajnih razprav izrekel minister za delo, družino in socialne zadeve, ko je rekel: "Če že govorimo o istospolno usmerjenih ljudeh, ali se niso ti rodili po naravni poti, tudi ti so v največ primerih rezultat heteroseksualne zveze." In kako si drzno mi potem razsojati o tem, kaj je naravno in kaj je normalno. Številni strokovnjaki tudi opozarjajo na to, da se je z racionalnimi argumenti najteže boriti proti predsodkom. In še enkrat pravim, priče smo predsodkom in

stereotipom. Saj ne bom citirala v katerem besedilu, mnogi med vami se boste pa spomnili, v katerem besedilu je zapisano, "boj se zaznamovanih ljudi". Ta strah pred ljudmi, ki niso taki kot jaz, je zelo zakoreninjen in je stoleten. In ta nas hromi pred tem, da bi bili odprti za sprejemanje različnosti. In če bi si človek kaj želel, bi si želel, da bi na tej stopnji ozaveščenosti to spoznali, in mene ne morejo prepričati tisti, in tudi premalo je to, če rečejo, "saj nimam nič proti istospolno usmerjenim, samo v Družinskem zakoniku ne smejo biti upoštevani". Da ne omenim še bolj drastičnega primera, ki je bil tudi javno izrečen, pa so rekli takole približno, več jih je bilo, ki so rekli: "Saj jaz vem, da taki ljudje tudi obstajajo, ampak zakaj morajo opozarjati nase." Torej, različnost, ki obstaja, je dopustna samo, če ostane nekeje skrita in ne terja moje opredelitve do tega. Temeljna definicija strpnosti pa je ravno ta – ne, da različnost samo priznavam, ampak da različnost tudi sprejemam. In vesela bi bila, če bi za slovensko družbo lahko rekla, da je sposobna sprejemati različnost v najrazličnejših pogledih. To pot v Družinskem zakoniku pač ob pravnih normah, ki urejajo različna družinska razmerja, ki urejajo razmere med odraslimi in otroki in ne nazadnje tudi odgovornost države do ljudi. In tu se mi zdi, da bomo klecnili ravno na tem preskusu. Različnost, o kateri govorim, je povezana z enakimi obveznostmi in ti, ki jih prepoznavamo kot različne, imajo enake obveznosti do države, ne priznamo pa tega, da bi morala tudi država imeti do njih enake obveznosti. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Branko Grims, pripravi naj se Tadej Slapnik, Vili Trofenik, dr. Luka Juri.

Gospod Grims izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Politika naj bi vedno temeljila na vrednotah, to konec koncev uči tudi politologija, in danes gre brez dvoma za vrednote. S tem se vsi strinjamo. Gre pa tudi za ustavne pravice, kajti tudi pravica do referenduma, do neposrednega uresničevanja oblasti je ustavna pravica. In ustavo, tako uči ustavno pravo, je vedno treba brati kot celoto. Ni naključje, da je v ustavi že na začetku zapisana pravica do neposrednega uresničevanja oblasti ljudstva, torej do referenduma, pred posrednim uresničevanjem oblasti z delitvijo oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno, se pravi, da je ljudstvo nad tistimi, ki v njegovem imenu postavljajo zakone. Zato mora imeti ljudstvo prvo in zadnjo besedo, to je vendar temelj demokracije. Jaz upam, da bo to z vso odgovornostjo upoštevalo tudi Ustavno sodišče, ko bo odločalo o teh pravicah. Kajti pravica do referenduma je pravica vsake državljanke,

vsakega državljana, vsakega volivca, vsake volivke. Gre torej za vprašanje, komu dati prednost. Zato je to občutljivo, ustavnopravno vprašanje.

In tukaj se začne kalvarija vaše argumentacije, kajti že več dni delno preko medijev, nekateri ste to storili tudi danes, zatrjujete. Vse tisto, kar se zdi posameznikom sporno, morda v nasprotju z določenimi, sami radi rečete konservativnimi, bolj pravilno bi bilo obče človeškimi vrednotami, že omogoča sedanji zakon, je že upoštevano v sedanjem zakonu. Če je to res, zakaj, gospe in gospodje, potem sploh potrebujemo nov zakon? To je prvo, na čemer spodrsne vaša argumentacija.

Še bolj zanimivo pa je, da če držijo te vaše trditve v tej smeri, potem zagotovo ne more v nobenem trenutku priti do kakršne koli kršitve ustavnih pravic. Kajti vse to že omogoča sedaj veljavna zakonodaja ob ustrezni interpretaciji in seveda ustreznem ravnanju vseh vej oblasti. Potem je ta vaša današnja pobuda oziroma zahteva, da naj gre ta zakon v presojo na Ustavno sodišče, pravno brezpredmetna. Še več, dokazuje, da vam gre zgolj za zavlačevanje. Seveda gre za več od tega, sami dobro veste, da je problem tega zakona v tem, da ste vanj vključili številne nejasne, dvomljive, problematične formulacije, kar je, mimogrede, že samo po sebi protiustavno, očitno protiustavno. Kajti zakoni, bi skladno z ustavnim pravom morali biti napisani nedvoumno, jasno in določno. Raztegljive formulacije, ki jih vi tolmačite danes tako, včeraj ste jih drugače, bog vedi, kako bo jutri, v noben zakon ne sodijo, nimajo tam kaj iskati. In to je prvi še dodatni argument, da bi referendum moral biti, da je referendum tudi ustavnopravno upravičen. Da bi zakon, če bi kdaj koli stopil v veljavo, itak moralo razveljaviti že Ustavno sodišče samo, vsekakor pa je to dodaten razlog za to, da Ustavno sodišče vaši zahtevi ne ugodi.

Sklicujete se na odločbo Ustavnega sodišča, ampak tudi pri tej ste sami sebe dvakrat že postavili na laž, kajti dvakrat ste zavrnili zakon o spremembi zakona, ki ureja istospolne skupnosti, s katerimi smo v opoziciji hoteli urediti ta problem, skladno z odločbo Ustavnega sodišča. Če bi vi spoštovali Ustavno sodišče, tako kot ves čas zatrjujete, potem bi seveda glasovali za tiste zakone in bi to že zdavnaj veljalo, bi bilo to že urejeno, bi ljudje že bili deležni te pravice, pa ste jim jo vi odvzeli za to obdobje. Zakaj? Ker ste s tem hoteli prihraniti to kot izgovor za to, da bi s tem opravičevali in preprečevali referendum o celotnem zakonu, v katerem, sami veste, da ste z nejasnimi dvomljivimi formulacijami zapisali marsikaj spornega, česar se danes očitno ne želite spomniti. Tudi to je razlog, gospe in gospodje, da bo Ustavno sodišče, če bo upoštevalo vse te elemente, zagotovo dovolilo referendum, dovolilo volivkam in volivcem, da odločijo o tem zakonu. Konec koncev je že dve odločbi nazaj, ko je dovolilo drug referendum, Ustavno

sodišče, če ste tisto sploh prebrali, zelo jasno zapisalo, da ne bo več reševalo sedanje koalicije pred njenimi slabimi zakoni. Za zakone je odgovoren tisti, ki jih predlaga in tisti, ki zanje glasuje, ki omogoča njihov sprejem. Ustavno sodišče je, kot veste, tu v povsem drugačni vlogi. Ni v vlogi rešilne bilke, za katero se lovi koalicija, kadar predlaga ustavno sporne, vsekakor pa z vrednotami sprte zakone, tako kot ste storili to v tem primeru.

S tem se seveda vsa vaša ustavnopravna argumentacija neslavno konča. Sami sebe ste postavili na laž, ko ste priznali, da vse tisto, kar je že v obstoječi zakonodaji, povsem ustrezno ureja stvari, skladno z evropskimi normami, sami ste sebe postavili na laž, ko ste povedali, da imamo že zakonodajo, ki vse to ureja in torej sploh ne more nastati pravna praznina oziroma da bi bile komurkoli kršene ustavne pravice in še posebej v edini sporni točki, ko je šlo za odločbo Ustavnega sodišča, ste sami sebe dvakrat postavili na laž, ko ste zavrnili zakone, s katerimi bi to lahko že davno uredili, skladno z odločbo Ustavnega sodišča, ker ste to hoteli ohraniti za izgovor. Pa ne imejte javnosti in ustavnih sodnikov za norce. Saj niso tako neumni, da ne bi razumeli, v čem je vaša politična igra, ko kršite temeljne vrednote pravne države, pa tudi temeljne vrednote, na katerih temelji človeška skupnost.

In na koncu ste to še nadgradili z dvema trditvama, ki zaslužita odgovor. Prva je bila taka, da jo velja ponoviti v celoti: "Ne želimo več zapravljati denarja davkoplačevalcev." Ja to, potem pa pojdimo že enkrat na predčasne volitve! Če boste sledili tej besedi, gospe in gospodje iz SD, potem seveda danes ne boste izglasovali novega predsednika parlamenta, ne boste izglasovali novih ministrov, ampak bomo šli skupaj na predčasne volitve, ki jih Slovenija tako krvavo potrebuje, da dobimo legitimne institucije oblasti, ki bodo dejansko sposobne izvesti ustrezne spremembe in pripeljati nov razvojni krog v Slovenijo.

Še to, rekli ste, da ne želite zapravljati denarja davkoplačevalcev. Tudi danes je tak dan, ko imate vi oblast. Vsak dan vaše oblasti, gospe in gospodje, nas zadolži, ne samo nas, tudi naše otroke, za 10 milijonov evrov. Vsak mesec vaše oblasti nas in naše otroke zadolži za četrto milijarde evrov. In vsako leto vaše oblasti, gospe in gospodje, nas zadolži in vse naslednje rodove za tri milijarde evrov denarja. Toliko nas stane to, kar vi počenjate, žal. Rekli ste, da ne želite več zapravljati denarja davkoplačevalcev, odlično. Pojdimo na predčasne volitve!

Prav tako je bilo iz vrst SD prej rečeno, da so nekateri že na Marsu, da so nekateri izgubili stik z realnostjo. Dvakrat sta se ponovili ti dve trditvi. To je morda včasih pretirana trditve, ampak če ste mislili na to, da predsednik vlade še kar sanja, da je kapitan modre ladje, pa je zaradi zapravljenosti sedanje koalicije in njene gospodarske neuspešnosti že dolgo samo

kapitan rdeče podmornice, ki v levi spirali tone na dno, potem se z vami strinjam. In zaradi tega, gospe in gospodje, dovolite ljudem, da odločijo po svoji vesti in po svoji volji. Dvakrat – najprej o tem s temeljnimi občeloškimi vrednotami očitno sprtem in pravno nejasno, neustrezno napisanem zakonu, in potem da na volitvah že enkrat izvolijo novo oblast, ki bo uživala ustrezno visoko legitimnost in bo sposobna Slovenijo popeljati v nov razvojni krog. Kdo razmišlja državniško? Kdor postavlja obče skupne državne interese pred svoje osebne interese, pred svoje oklepanje stolčka, ta bo glasoval za to, da se omogoči referendum in da se omogočijo predčasne volitve. Kdor je politikant, bo seveda to preprečeval z vsemi sredstvi. Koliko nas to stane, sem navedel, vsak dan 10 milijonov evrov novega dolga, vsak mesec četr milijarde novega dolga, vsako leto vaše oblasti 3 milijarde evrov novega dolga.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Jaz upam, da bo kdo trditve o dnevnem dolgu, ki se ponavljajo v tem Državnem zboru, tudi obrazložil, da bo povedal, s čim so dokumentirane, ali morda ugovarjal.

Kar zadeva volitve pa, gospod Grims, me zelo veseli, da bomo lahko v naslednjih 14 dneh vsi, 90 poslank in poslancev, odločali, ali se da zaupnica ali ne, in da bo vsak od nas v okviru svoje stranke in osebno lahko povedal, ali se česa oklepa ali želi, da se odločitve sprejmejo. Takrat bomo videli sliko in takrat boste imeli prav ali pa ne, ker to, kar zdaj trdite, je pač na neki predpostavki zgrajeno, ki se morda ne bo realizirala.

MAG. BRANKO GRIMS: Se že veselim.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Besedo ima gospod Tadej Slapnik. (Ne). Gospod Vili Trofenik. (Ne). Gospod Matjaž Zanoškar. (Ne). Gospod Silven Majhenič. (Ne)

Gospod Ivan Grill, izvolite, imate besedo.

IVAN GRILL: Hvala lepa, spoštovani predsedujoči!

To o dolgu, o čemer je prej govoril mag. Branko Grims, lahko že kar nekaj časa beremo v strokovni literaturi, ki jo navajajo bančniki oziroma tisti, ki se na javne finance spoznajo, in to seveda zelo dobro drži, da se Slovenija zadolži za 10 milijonov evrov na dan.

Ampak gremo zdaj na tematiko, ki jo obravnavamo danes. Veliko bolj koristno za Slovenijo, za naše ljudi, za naše gospodarstvo bi bilo, da bi danes obravnavali kakšen zakon, ki bi reševal stisko teh ljudi, stisko teh podjetnikov, pa se tukaj ponovno razpravlja o nečem, kar je sicer izredno pomembna tema, ampak o tem, da se ta tema da v presojo Ustavnemu sodišču pa mislim, da je nepotrebno in celo lahko rečemo, da je škodljivo.

Zakaj obremenjujemo Ustavno sodišče s takšnimi temami? Ustavno sodišče ima že samo po sebi ogromno zaostankov, izredno pomembnih vprašanj za reševati, ki se tičejo stiske naših ljudi, naših podjetij in še in še. Zdaj pa ponovno dati v presojo tematiko, namesto, da bi se o tej tematiki odločalo med ljudmi. Zakaj se bojite, da bi tudi o tem vprašanju, ki je izredno pomembno, odločali ljudje? Vas je ponovno strah, da boste dobili potrditev, da so številni zakoni, ki so bili v tem mandatu sprejeti, slabi, velika neumnost. Prepričan sem, da bi bil referendumski izid tega, in tudi verjamem, da bo, eden izmed najbolj procentualno prepričljivih zavrnitev. Pa zakaj? Ali kdo smatra, da so naši ljudje nestrpni?! Ali kdo smatra, da so naši ljudje neumni?! Da našim ljudem ni mar za naše otroke?! Ravno nasprotno! Naši ljudje se zavedajo, da je otrok naše največje bogastvo, naša največja vrednota, in otrok je tisti, za katerega moramo narediti vse, da se mu omogoči normalen razvoj. In ne ta zakon, gospod minister, ko vi v svojih razpravah pa tudi zdaj preko medijev skušate razlagati, da ta zakon ščiti otroke. Ni res. Ta zakon vsiljuje otrokom, ki se niti ne zavedajo, kaj jim ta zakon lahko omogoča, da bodo morali živeti v istospolnih skupnostih, pa se bo mogoče marsikakšen izmed teh otrok sramoval neke odločitve, ki je pač sam ni mogel takrat niti komentirati ali se o njej odločati, tako da že po tej plati je ta zakon izredno, izredno škodljiv za naše otroke. Lahko rečem, da imate velike težave. Tudi vi, gospod minister, zdaj, ko gledamo izjave, ki jih dajete ob tej referendumski, ni še kampanja, ampak ob zbiranju podpisov, kako v svojih izjavah navajate, da ste prepričani, da bi takšen referendum ali pa kampanja povzročala kršenje ustave, da se lahko pričakuje sovražni govor, spodbujanje nestrpnosti in tako naprej. Od kje vam taka predpostavka? Sovražnost, nestrpnost je nekaj, česar seveda ne smemo dopuščati, ampak to je treba omejevati z vzgojo in drugimi načini, ne pa govoriti, da bi referendumska kampanja o tako pomembnem vprašanju generirala med ljudmi nestrpnost. Kot sem že povedal pa ljudje niso nestrpni, če ne morejo razumeti, še manj pa dopustiti, kolikor je to v njihovi moči, da se lahko našim otrokom dejansko dogodi, govorim o slovenskih otrocih, dogodi nekaj, kar je skregano z neko, ne samo zdravo pametjo, z vsemi naravnimi zakonitostmi. Tukaj govoriti, da tradicionalna družina, jaz bom raje uporabil izraz "naravna družina"... Mi lahko rečemo družina tudi nekemu društvu, komurkoli, ampak tista družina, ki obstaja oziroma ki zagotavlja obstoj naroda, ki omogoča produkcijo naših zanamcev je pa edina naravna možnost ali pot, da bomo lahko svojo raso oziroma sploh obstoj ohranili. Kot sem povedal, sem trdno prepričan, da ste po vsej verjetnosti dobili že takrat, ko je ta zakon nastajal, nek namig, upam, da je bil ta namig napačen, da se bo Ustavno sodišče opredelilo do tega vprašanja tako, da ga

bo prepovedalo. Kajti drugače si ne znam razložiti dejstva, da ste ves čas kljub opozorilom tako civilne iniciative kot tudi nas opozicijskih poslancev o tistih nesprejemljivih, družbeno in politično nesprejemljivih, da ste vztrajali pri tem, ker ste že vnaprej vedeli, da bo do referendumске pobude zagotovo prišlo. Ampak z glavo skozi zid, verjetno v prepričanju, "aha, mi bomo seveda to naredili in bo potem Ustavno sodišče to zadevo ustavilo, da se ne bo moglo odločiti drugače". Prej je kolegica iz SD govorila, da so oni bili tisti, ki so naredili kompromis, mi pa ga nismo. Kaj pa je za vas kompromis? To, da vztrajate na tistih rešitvah, ki so nesprejemljive? To ni kompromis. In ljudje, če bo do referendumа prišlo, v kar seveda močno verjamem, bodo ta zakon zavrnili ne zaradi tistih tudi dobrih rešitev, ki jih ta zakon ima, jih ima, ne moremo govoriti, da je ta zakon v celoti slab, ampak ga bodo zavrnili predvsem zaradi dveh ali treh členov. In glede teh treh ali pa dveh členov ste bili brezkompromisni, niste popustili niti za pikico in to je tisto, kar je slabo. In zdaj govoriti, da se v Sloveniji bojimo, da se ljudje bojijo ljudi, ki so drugačni. Ni res. Ljudje v Sloveniji, Slovenci smo zelo, zelo tolerantni in se ne bojimo drugačnosti, istospolnih skupnosti, redki so verjetno tisti, ki imajo kakršenkoli predsodek ali zadržek, redki so, prej bomo našli med temi istospolnimi skupnostmi ali pari nek drugačen pogled na ostale, več ksenofobije, več nestrpnosti, več nekega vznemirjenja kot med drugimi; vendar ne enačiti ali pod to okrilje dajati tudi strah ljudi oziroma nasprotovanje, ne strah, nasprotovanje ljudi, da se našim otrokom lahko s pomočjo takšnega zakona dogodi nekaj, kar je nenaravno in tudi nedopustno. Sam tega sklepa ne bom podprl, ni potreben in bi bilo veliko bolj koristno, da se ta sklep danes zavrne, da se v naslednjem tednu, to sem trdno prepričan, zberejo podpisi, kajti kot mi je znano, imajo podpisov že v samo včerajšnjem dnevu preko 10 tisoč, pa da se ta zadeva pospravi in da se potem nadaljuje s tistimi spremembami zakona, ki bodo uresničile ustavne določbe, kjer je prišlo do nekih sistemskih napak, ki jih je treba tako reševati. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Ivan Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve. Pripravi naj se mag. Radovan Žerjav.

Izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa.

Tokrat bi se samo odzval, ker me direktno sprašuje gospod Grill oziroma polemizira z mojimi stališči.

Najprej to. Otroci že živijo v istospolnih partnerskih skupnostih, nihče jih ne sili v te skupnosti. Mi kot država pa smo odgovorni, da tem otrokom zagotovimo enake pravice, kot jih imajo vsi drugi otroci. Teh enakih pravic ta hip nimajo. Drugič. Od kje predpostavka, da bi

kampanja lahko spodbujala nestrpnosti? Z vaše strani, razpravljavci iz vaše stranke, gospod Grill, so v tem uglednem zboru govorili o tem, da so istospolno umerjeni ljudje bolni, da jih je treba nekam dati na zdravljenje in podobno. Ne pripoznajo, da je to naravno stanje stvari, o čemer je veliko govora. In če bi pogledali magnetograme teh razprav, pa če bi pogledali domačo stran gospoda Primca, bi našli veliko tistega, kar se z lahkoto kvalificira kot sovražni govor in to niso izmišljene predpostavke. Če bi pa pogledali še poročila policije o zaznanih nestrpnostih, bi dobili dodatne argumente, ki jih bomo, če bo treba, tudi Ustavnemu sodišču predložili. Toliko za enkrat.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Mirko Brulc. Pripravi naj se Jožef Jerovšek.

MIRKO BRULC: Spoštovani, lepo pozdravljeni!

Danes zopet premlevamo vsebine Družinskega zakonika kot že tolikokrat in moram povedati, da smo ga celo dvakrat sprejeli v Državnem zboru in govorimo o sodobnem Družinskem zakoniku, ki ima 309 členov, uresničuje nekatere odločbe Ustavnega sodišča, na novo ureja vrsto postopkov, ki so vezani na pravico otrok, in tako dalje.

Mene skrbi, ko se na ulici posega v človekove pravice, ko se nekaterim želi omejevati pravice, ki rešujejo recimo problem istospolnih partnerstev, čeprav te pravice istospolnih partnerstev nikakor ne posegajo v moje pravice, pravice, ker živim v tradicionalni družini in to je pomembno. In tega se ne zavedajo ljudje, ki podpisujejo. Tudi javne izjave podpisnikov, recimo včeraj na Odmevih, ko pravi gospa, ki se ukvarja s petjem: "Saj ne poznam zakonika, ampak meni to ni všeč!" in da svoj podpis. In takšnih je stotine, tisoče je takšnih, ki ne poznajo zadeve, ampak so bili deležni pravilne propagande in sedaj dajejo svoj podpis za referendum. Ja, res je: družina je skupnost staršev in otrok. Kaj pa nepopolne družine, kam bomo dali samohranilke, samohranilce po svoji krivdi ali pa ne po svoji krivdi. Ali so naši družbi odveč otroci v takih družinah ali pa to sploh ni družina? Ali v primeru, ko gre za problem v družini, jaz kot pedagoški delavec sem imel ogromno situacij, ko je šlo za izjemno agresivne očete, alkoholizem, neprestane prepire in ko gre zakon narazen, potem to ni več družina, je pa prava rešitev za tistega otroka, da lahko ponoči spi in se podnevi uči. Kam bomo dali take družine, v nek nov zakon ali v neke nove gete ali kakorkoli že?

Mene skrbi, ker je tudi v Evropi vedno več primerov nestrpnosti. Prej je kolega rekel, da smo Slovenci tolerantni, kje vraga smo tolerantni, nismo tolerantni. Poglejte na Madžarskem, kaj se dogaja z Romi, da ne naštevam drugih primerov po Evropi, kar se reflektira k nam. Mi smo se vsaj na Goriškem že

pred leti šalili, da je v Italiji na oblasti "berluskonizem", zdaj imamo to tu, pa da ne zaleže med medije in ne vem, kam. To imamo tukaj v naši domovini, žal. V taki domovini jaz ne bi rad živel. Mislim, da nismo daleč od predloga, ko se bo kdo spomnil in bo rekel, naj gremo na referendum, da izglasujemo, da tisti, ki ni cerkveno poročen, tista zakonska zveza ne velja, ja tako daleč gredo stvari, seveda! Jutri se lahko to kdo spomni in boste zbrali podpise, ni problema, ker bo gospa rekla: "Meni ni všeč, če ni v cerkvi poročen!" In bo podpisala. To je moja bojazen, ne za mene, imam otroke, imam vnuke in kam lezemo, se je treba krepko, krepko zamisliti, ne samo na tem področju, tudi kje drugje.

Danes se na stojnicah dobesedno žonglira s pravicami otrok, in to ni sprejemljivo. / oglašanje iz dvorane/ Ja, gospod Grims, vi ste ekspert za tako žongliranje, zato pravim, ker mi dialoga ne moremo več ustvariti, žal, kot da je tu neka steklena pregrada, in ne slišimo drug drugega in zato pravim, naj se Ustavno sodišče odloči, kaj je prav in kaj ne, in zato jaz podpiram predlog današnjega sklepa, da bo nekdo tretji pač arbiter in bo rekel, kako in kaj in potem, če ne bo tako kot računam, da bo, lahko samo rečem: bog pomagaj tej domovini! Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Jerovšek, pripravi naj se Majda Širca.
Izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Kolegice in kolegi, gospod minister!

Začel bom s 309. členom Družinskega zakonika, ki je pravzaprav že v prehodnih določbah, ki pravi: "ta zakonik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne eno leto po njegovi uveljavitvi". Na to doslej nismo bili pozorni, kako spretno manevrirate, torej bomo po vašem še eno leto živeli v protiusstavnem stanju. Če bi bilo to tako v nasprotju z ustavo, potem bi vi predlagali urgentno uveljavitev in uporabo zakona, torej dvoličnost na kvadrat!

Gospe in gospodje, moj predgovorec je govoril, da ljudje podpisujejo zahtevo za referendum zato, ker so deležni prave propagande. Če bi se Slovenci odločali na podlagi propagande, ki jo imate 95 % v rokah, potem bi množično trdili, da so vrednote Slovencev starokopitne, zavržne in da se odpovedujejo lastnim vrednotam in vrednotam svojih rodov in staršev.

Ta projekt posvojitve otrok s strani istospolne skupnosti je bil projekt lomljenja vrednotne hrbtenice Slovincem, zasnovan kot izrazit ideološki projekt, kakršne so v preteklosti vedno z užitek in hudimi posledicami izvajali slovenski komunisti, in začutile so se korenine. V

preteklosti so pogosto lomili nazorsko in vrednotno hrbtenico predvsem učiteljem, sodnikom in drugim državnim uslužbencem. Tako daleč je šlo, da so se nekateri od teh bali udeležiti cerkvenega obreda ob smrti svojcev, tako daleč je šlo. In sedaj trditi, da se Slovenci popolnoma napačno odločajo, ko so 95 % prepričani, da so istospolne skupnosti z zakonom, ki je bil sprejet, zanimivo, pod našo vlado, prej pa liberalna vlada 12 let tega ni zmogla, da so na nek način že dokaj zadovoljivo rešene in da je treba izboljšati tisto v tem zakonu, kar je Ustavno sodišče odredilo.

Torej, gospe in gospodje, ne ponižujte zopet Slovencev. Slovenci so razumeli vaše poniževanje ter zavračanje njihovih vrednot in sem prepričan, da bodo v ponedeljek zjutraj šli množično podpisat zahtevo. S tem vas morajo zavrniti. Slovenci so strpni in ne trditi, da smo nestrpni. Imajo pa to pravico, ustavno pravico do referenduma, ki bi jim jo radi vzeli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Majda Širca. Pripravi naj se Jakob Presečnik.
Izvolite!

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Gospod Jerovšek, ne bi radi vzeli ustavne pravice do referenduma, temveč preverili, ali je tudi v tem primeru morebiti referendum orodje za nekaj drugega, za blokado zakona, ki prinaša posodobitev razumevanja družine, ne samo na polju vrednot, o katerih se pogovarjate v Državnem zboru že v preteklosti več kot 80 ur, in ki prinaša možnosti, da bi se te ure nadaljevale tudi na ulici, kot je bilo rečeno.

Ustavno sodišče bo odločalo o skladnosti z ustavo. Upam, da ne na način, kot je bilo poslano iz vsaj enega delovnega telesa, s sestanka Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, nedavno tega, ko je poslanec dal napotek Ustavnemu sodišču, naj ne bere tega, kar v vlogi za presojo ustavnosti tega referenduma piše, ampak o vsem tistem, kar ne piše. In smo pri vrednotah, smo pri vprašanju, ki razceplja in razdvaja in ki prinaša številne dvojne morale, licemerstvo in tudi nestrpnost. Tu se strinjam, da se podvaja nestrpnost, ki je močno prisotna v naši družbi in tudi na svetovnih lestvicah. Ta dvojna morala, ki je poznana, zelo poznana na Slovenskem, še posebej nasploh v dvatisočletni civilizacijski doktrini, ta dvojna morala na nek način interpretira odpuščanje, možnost tolerance, tudi istospolnim, vendar zmeraj doda nek "ampak", ki na drugi strani močno obsoja. To je najbolj klasičen primer tega, in ga najdete tudi v slikarstvu, ki se nanaša na Sveto pismo in na Novo zavezo, pri tem, kateri evangelist je postal splošno sprejeti evangelist v krščanskih interpretacijah. Recimo tisti, ki je akt brezmadežnega spočetja razumel kot dobroto, in ne tisti, po katerem je Jožef odslovil Marijo, potem ko mu je to povedala.

Tega tolmačenja seveda ni, kajti odslovitev ni bila zaželena.

Kakor koli že, degradiranje družine na način, kot se interpretira skozi ta zakon, je nesprejemljiva, tudi se absolutno strinjam z danes že večkrat poudarjeno tezo, da ta blokada s temi argumenti tega zakona temelji v želji, da se prekrijejo nekateri drugi problemi, ki prihajajo in so prisotni še posebej znotraj Rimskokatoliške cerkve, ki seveda na nek način odvrča pozornost od problemov, ki jih ima in ki temeljijo na dvojni morali, ne kradi, ne laži, pa ravno to se v zadnjem času dokazuje. In ta dvojna merila, ki so imanentna vse prevečkrat v tako determinirani družbi, se bi tudi s takšno interpretacijo, ko jo poslušamo tako s strani civilne iniciative kot s strani strank, ki to civilno iniciativno podpirajo, kot s strani največje civilne družbene organizacije v Sloveniji, so tukaj vprašljiva.

Naj vas spomnim, da je jugoslovanska ustava imela v svojih sporočilih in v svojih oblikah ureditev, ki je jemala dih vsem ali številnim drugim državam. Jugoslovanska ustava je prinesla kot najbolj liberalne vrednote možnost priznavanja zakonske zveze in pravic, ki izhajajo iz nje, tudi v primeru, ko ni šlo za zakonsko zvezo, ampak za izvenzakonsko skupnost in prinašala je tudi možnost do prekinitve nosečnosti.

Jugoslavija je bila s temi koraki, ki jih je naredila znotraj ustave, ena najbolj liberalnih držav, ki so jo druge države potem posnemale. To normo, ki takrat sploh ni bila vprašljiva ali pa je ni blokirali nihče, še več, podpirala jo je večina, so prevzeli. Sedaj se dogaja nekaj povsem drugačnega, da bo slovenska država, ki hoče biti liberalna, ki hoče upoštevati enake pravice, ki želi enakost in socialnost vzpostavljati, ena izmed tistih držav, ki bodo zadnje, ki bodo naredile spremembe, ki so že obče sprejete v svetu, tudi v državah, ki so zelo katoliško usmerjene. Nedvomno je preveritev na Ustavnem sodišču smiselna, potrebna, je pa res, da je željeno, da bi bila interpretirana na način kot je spisana, to se pravi, da bi odpravila razlike.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Rad bi povedal, da ima besed gospod Jakob Presečnik. Poslanci SDS nimajo več časa za razpravo. Če bo res proceduralni predlog, drugače vam bom vzel besedo, gospod Zihlerl. Kaj boste predlagali?

Izvolite.

MILENKO ZIHERL: Spoštovani gospod podpredsednik.

V današnjih razpravah je bila že večkrat izrecno samo poudarjena Katoliška cerkev. Kolikor vem, so se o Družinskem zakoniku s skupno izjavo izjasnila vsa štiri najbolj razširjena verstva v Sloveniji, torej tudi protestanti in...

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Vaš predlog, gospod Zihlerl.

MILENKO ZIHERL:... da opomnite, kadar bo kdo izpostavljaj samo Katoliško cerkev, kajti enakega mnenja o tem zakoniku so islamska skupnost, protestanti, pravoslavci in katoliki.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Veliko je bilo danes rečenih stvari, ki so daleč od resnice, in če bi opozarjal na vsako, potem ne bi imeli možnosti razprave. Povem še enkrat, poslanke in poslanci SDS nimajo več časa za razpravo. Besedo ima gospod Jakob Presečnik, pripravi naj se gospod Alojz Posedel.

Gospod Presečnik, izvolite.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Gospod minister, kolegice in kolegi!

Saj jaz sem že v mnenju poslanske skupine poudaril, da glede na to, da danes obravnavamo predlog sklepa in ne Družinskega zakonika, že pred dvema letoma smo ga začeli obravnavati in se je obravnavalo na mnogih sejah odbora in pa tudi na zasedanjih Državnega zbora. Tudi ta predlog sklepa oziroma presoja na Ustavnem sodišču je seveda legitimna pobuda poslancev Državnega zbora, in temu načelno ni oporekati. Spoštujemo odločitve Ustavnega sodišča. Menimo, da je pri tem treba tako delati. Konec koncev gre za najvišjega varuha ustavnosti v Republiki Sloveniji. Vendar imam občutek, da gre v tem primeru, v primeru tega sklepa za nek maneuver ustvarjanja zmede v javnosti glede spornih določil, ki jih vsebuje Družinski zakonik. V tem vidimo problem.

Vseskozi smo vedno poudarjali, tudi jaz na seji, tudi seji odbora, ne vem kolikokrat, da Družinski zakonik pozitivno rešuje mnogo vprašanj, mnoga področja. Vsa ta področja je treba reševati. Marsikatera oziroma vse službe, ki se jih dotika, vsi posamezniki, ki se jih Družinski zakonik oziroma rešitve v zakoniku dotikajo tudi v nekaterih določilih, komaj čakajo, da bo ta Družinski zakonik uveljavljen. Vendar žal rešuje nekatere zadeve na nesprejemljiv način. Tudi sam se pridružujem tistim, ki obžalujejo, da se ne da v našem sistemu spreminjati ali dati na referendum samo nekaterih rešitev ali na drugi strani, da Državni svet ne more izglasovati veta samo na nekatere rešitve v posameznem zakonu, ampak vedno na celotni zakon. Vendar takšno ureditev pač imamo.

Iz teh nasprotovanj naših in mojih bi zopet ponovno poudaril dve zadevi. Enkrat gre za pravice otrok, te najbolj občutljive kategorije prebivalstva Republike Slovenije, nad pravicami posameznih skupin. Pa naj bodo te skupine v večini ali v manjšini, kakorkoli. Druga taka sporna rešitev, ki je mogoče še bolj pomembna in je treba usmeriti še več pozornosti nanjo, pa je definicija družine. Okoli te definicije družine v

prvih členih tega zakonika smo vseskozi debatirali in od prvega dne nismo rešili niti za milimeter, da bi kakorkoli to definicijo izboljšali. To so tisti poglavitni razlogi. Žal jih je zelo malo v tem zakoniku, ki bi jih bilo treba popraviti, ampak ni bilo volje, da bi nekatere stvari reševali drugače in drugje in da bi že davno, pred letom in pol, Družinski zakonik brez teh spornih določil spravili skozi parlamentarno proceduro brez kakršnihkoli želja po vetih in referendumih in tako dalje. Zaradi vsega povedanega in zaradi tega, kaj je resnični namen te ustavne presoje, bom glasoval proti temu sklepu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Alojz Posedel. (Ne bo razpravljaj.) Gospa Breda Pečan. (Ne.) Gospod Zmago Jelinčič. (Ne.) Alojzij Potočnik. (Ne.) Mag. Sara Viler. (Ne.) Franco Juri. (Ne.) Želi besedo predlagateljica dr. Andreja Črnak? (Ne želi.)

Gospod minister dr. Ivan Svetlik, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Jaz bi se v tej razpravi ustavil samo pri nekaj ključnih zadevah. Najprej, predlagatelji referendumu se sklicujete na 53. člen Ustave, ki pravi, da država varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere. Ko pravi, z ustavo država varuje družino, pusti družino nedefinirano, odprto za različne oblike skupnega življenja. Tisto, kar je izstopilo iz te razprave, je, da vsiljujete eno definicijo družine tako, kot jo razume pri nas predvsem Katoliška cerkev. In s to definicijo družine želite reinterpretirati 53. člen Ustave in s tem tudi povzročiti tisto, kar je v nasprotju z drugimi členi ustave, zlasti členom ustave, ki prepoveduje razlikovanje in diskriminacijo na različnih podlagah. Da ne bo nesporazuma, za kakšno pomembno razlikovanje gre, tudi kvantitativno, v teh oblikah družine, ki jih nekako želite spraviti v drugi plan, kot neenakopravne, živi danes 45 % slovenskih otrok. In ko z Družinskim zakonikom želimo, da bi vse družine in vsi otroci imeli enake pravice, potem se zavzemamo za teh 45 % slovenskih otrok, ki v takšnih družinah živijo. Brez rešitev, ki smo jih ponudili, to ne bi bilo mogoče.

Zdaj ko je govora o tem, da ustava zahteva tudi ustvarjanje pogojev in varstvo teh družin, naj povem, da bo država Slovenija v letu 2011 očetom, mamam in otrokom, ker je to velikokrat uporabljena sintagma, razdelila preko 800 milijonov evrov z namenom utrjevanja družine in razvoja otrok v teh družinah. Ta sredstva bo razdelila ne glede na narodnost, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, socialno poreklo, izobrazbo ali družbeni položaj, kar naroča in zahteva 14. člen slovenske ustave. Ne bo pa mogla povsem upoštevati pri teh

kriterijih tudi tistega, kar še piše v 14. členu, da je treba razdeliti in deliti tudi druge pravice, ne samo teh, ne glede na osebne okoliščine. In tu pridemo do istospolno usmerjenih, kjer lahko ugotovimo, da so v neenakopravnem položaju. V nekaterih primerih deprivilegirani z izrazito manj pravicami, v nekateri primerih pa celo lahko rečemo privilegiranih, ampak to pomeni, da niso vsi državljani, ne glede na spolno usmerjenost v enakem položaju, kar je ustavna zahteva. Tak deprivilegij je recimo, da drugi starš v takšni družini nima pravice do očetovskega dopusta. Seveda pa se takšna skupnost tudi obravnava potem kot skupnost enega starša z otrokom in v tem smislu uživa večje pravice, kot bi jih sicer. In mislim, da je treba ugotoviti predvsem to, da je ustavno nedopustno, da bi ljudi razlikovali v tem ali onem pomenu na podlagi osebne usmerjenosti. In to je tisto, česar Ustavno sodišče ne more spregledati. Skratka, da se tukaj operira z definicijo družine, ki je ustava ne pozna, da se zapira to odprto definicijo, ki je v zakonu povzeta, in da se seveda implicitno potem – in to je razprava ob sprejemanju zakonika jasno pokazala – poskuša hierarhizirati ali različno vrednotiti različne oblike družinske skupnosti in s tem seveda ustvarjati neenakopraven položaj na podlagi svobodne izbire, ki jo ljudje imajo, zato da se za tako ali drugačno družinsko skupnost tudi odločijo. In mislim, da je to tisto ključno vprašanje, ki ga v pobudo za presojo ustavnosti tudi dajemo.

Iz tega seveda tudi izhaja, da je pri pobudniku za referendum to zatrjevanje, da nima nihče nič proti istospolni skupnosti, le na splošni ravni, ko pa pridemo na konkretno raven, pa to zavzemanje več ne doseže svoje potrditve. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi 1. odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora, še kdo razpravljati? Prosim, prijavite se za razpravo. Prijavljeni so trije razpravljavci, vsak bo imel 5 minut za razpravo. Prvi ima besedo gospod France Cukjati.

Izvolite.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

No, jaz razumem situacijo, pač takšna je, da se med seboj ne poslušamo in se ne razumemo. To niti jaz od poslancev druge politične opcije niti ne zamerim oziroma niti ne pričakujem, tako se dogaja, ena kot druga stran, tukaj smo pravzaprav vsi "glih", vsak svoje govori in se bolj malo poslušamo. Da pa minister tako zavajajoče interpretira mnenje Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, ki sem ga uvodoma podal, mi pa ni všeč in nisem pričakoval takega odgovora s strani ministra.

Najprej, da se mi oklepamo definicije katoliške družine, ali ne vem kako je, in ne

priznavamo ustavne definicije oziroma kot jo pojmuje ustava, ko družino dviguje v ustavno kategorijo. Najprej moram reči, da smo mi kot najboljši približek ali realizacijo uresničitev tiste definicije, ki jo razumemo v ustavi oziroma v veljavnem zakonu, ki je bil že takrat veljaven in po katerem se je takrat tudi razumela družina kot se razume pri nas danes, smo rekli, da je veljavna statistična definicija najbolj primerna, ki pravzaprav na nižji nivo izvede realizacijo te definicije, ki je mišljena v ustavi oziroma v sedanjem še veljavnem Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in to je, statistična definicija vključuje v pojem družine vse zakonske in zunajzakonske življenjske skupnosti moškega in ženske, ki imata otroka ali še nimata otroka in tako imenovane enostarševske družine. In teh družin je po statističnih podatkih 576 tisoč v Sloveniji in v teh družinah je 99,99 % otrok in ne 45 procentov, kot je rekel minister. Mi smo izključili iz tega pojma, tako kot tudi takrat, ko se je ustava pisala, ni bil nikoli mišljen pojem družine tudi za istospolno partnersko skupnost, kajti ta nima tistega bistvenega elementa za reprodukcijo naroda za rojstvo in kot najboljše okolje za rojstvo in vzgojo otrok. Potem je minister govoril, da pravzaprav mi ne dovolimo popravka, da so otroci v istospolnih partnerskih skupnosti diskriminirani. Ponovno poudarjamo, nikjer nismo našli te diskriminacije, povsod imajo ali očeta ali mater in so zato pozitivno diskriminirani, kajti imajo večje ugodnosti. Je pa minister rekel, da pa ne more istospolni partner vzeti si recimo očetovskega dopusta za tega otroka. Gospod minister, vi dobro veste, da je že danes možna posvojitev biološkega otroka istospolnega partnerja in da se to tudi že dogaja. In potem ima vse očetovske pravice tudi istospolni partner. Nič ni takšnega, da bi bilo treba tako drastično spreminjati definicijo družine in zakonske zveze in bi prosil gospoda ministra, da če je pozabil, če ni slišal, kaj smo govorili, da drugič prisluhne ali vsaj prebere malo magnetogram in potem interpretira mnenje Slovenske demokratske stranke, ki sem ga podal na začetku te razprave. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod dr. Luka Juri. Se odpovedujete. Naslednji je gospod Gregor Golobič.

GREGOR GOLOBIČ: Nisem imel namena razpravljati danes, zato sem se na začetku odpovedal, nisem sodeloval pri obravnavi tega zakona v Državnem zboru, ker nisem bil njegov član, pa vendar je bilo danes v razpravah govora o stvareh, ki imajo zveze s tem zakonom, ki nimajo nobene zveze s tem zakonom, ki nimajo zveze s tem, kar naj bi Državni zbor počel in tudi sicer ne pritečejo temu domu, tako da sem se na koncu odločil, da nekaj besed vendarle povem.

Tukaj je bilo veliko ustavnopravnega pouka danes slišati in seveda ponavljala se je neka modrost, ki je pogosto slišana v temu

zboru in tudi drugje, in ta modrost sliši na ime, da ima večina vedno prav in da je smisel demokracije v tem. In da te večine, še posebej, ko govorimo o ljudstvu, ne sankcionira nič. Ta trditev ne zdrži, večina ne samo, da nima vedno prav, večina pogosto nima prav in ljudstvo ni nad vsem, nad vsem je ustava. In Ustave Republike Slovenije ni sprejelo ljudstvo, da ne bo nesporazuma. Sem prepričan, da če bi jo dali na referendum, da bi imeli veliko težav predlagatelji tega referenduma, da bi ljudstvo prepričali, da je točno ta ustava takšna kot danes velja in s katero vemo, da smo tudi v temu domu mnogi nezadovoljni, bila sprejeta. Z razlogom se je to zgodilo, bilo je govora o osamosvojitvi, o plebiscitu, o njenem pomenu vendar tisto, kar konstituira to državo, osamosvojitve in plebiscit je bil pomemben prispevek k temu, je bil sprejem demokratične ustave. In ta ustava na srečo vsebuje kar nekaj varovalk, ki tej večini onemogočajo, vsaj na nekaterih področjih in v to področje zanesljivo sodijo tudi človekove pravice, da bi uveljavili svoj prav. Ni naključje, da če lahko o katerem koli zakonu, ki ga sprejme Državni zbor, štirideset tisoč državljanov zahteva izvedbo referenduma, da o ustavni spremembi pa tega ne more. Verjetno je z razlogom v ustavo to zapisano.

Tako da bi predlagal, da ne zavajamo sami sebe in da ne ustvarjamo vtisa, da ne živimo v ustavni demokraciji.

Prav tako, kogar motijo domnevne nejasne formulacije v temu zakonu, o njih ni bilo veliko slišati, vedno bodo pa razlike o nekaterih vrednostnih vprašanjih in noben zakon tega ne bo rešil, ga je treba napotiti, kogar tako misli, na Ustavno sodišče, tam se ugotavlja, ali je takšna morebitna nejasnost ustavno sporna in dopustna ali ne, ne pa na referendum. Kajti, kot že prej omenjen referendum o ustavi bi iz razloga te nejasnosti imel zelo malo možnosti razen, če menimo, da je ustava vsem razumljiva na enoznačen način.

Še besedo bi dodal o neki krilatici, ki je bila lansirana pred nekaj meseci – zelo dobro se je slišala – o tem, da ima Slovenija domnevno 2 milijona odtenkov, različnih odtenkov. Danes smo videli, da saj ena barva, ne vem, ali je to rožnata ali katera, ni med temi odtenki, pa me ne zanima ta barva v tem kontekstu. Tisto, kar se je bilo treba danes ob tem vprašati je, vprašanje, ki se je vsiljevalo, je, kakšnega odtenka, katerega odtenka so otroci, živi, že rojeni, da ne bo nesporazuma, po znameniti naravni poti, da ne bi tukaj bili zelo nazorni, da ne smejo živeti v skupnosti svojim staršem, svojim staršem in njegovim partnerjem ali partnerico pod enakimi pogoji in z enakimi pravicami kot drugi otroci. In oboji, v najboljšem primeru bodo oboji, hvaležni za mamo in za očeta, ker ti otroci imajo oba.

Zdi se, da je dominacija odtenkov ene same barve, ali je to rumena ene stranke, ali je to rumena neke dvatisočletne ustanove, v vsakem primeru je rumena preveč obarvala to

debatu in bi bilo dobro, če razmislimo kaj tudi o tistih otrocih, o katerih je bilo izmenjanih toliko besed.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Zaključujem razpravo. Ker k predlogu sklepa matično delavno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati.

Odločanje o predlogu sklepa bomo v skladu s časovnim potekom seje zboru opravili v okviru glasovanj pol ure po prekinjeni drugi točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Izvolite gospod mag. Sajovic, kaj želite?

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa. Proceduralni predlog.

Če lahko v skladu s prvim odstavkom 65. člena Poslovnika Državnega zbora predlagam, da glasujemo o tem, da se točka 5. dnevnega reda današnje seje opravi pred 2. točko dnevnega reda, s tem bomo vsebinsko pospešili postopek potrditve mandata novemu poslancu po odstopu ministrice za notranje zadeve.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Poslanec mag. Borut Sajovic je podal predlog, da se 5. točka dnevnega reda, to je obvestilo predsednika Vlade, da bo funkcijo ministra za notranje zadeve namesto Katarine Kresal, ki je odstopila s funkcije ministrice za notranje zadeve, začasno opravil Aleš Zalar, minister za pravosodje.

V skladu s prvim odstavkom 65. člena Poslovnika Državnega zbora bi bila obravnava pred začetkom obravnave 2. točke. O tem moramo odločiti. Pred odločanjem bi vas pa seveda opozoril, da bo predlog sprejet, če mu ne bo nasprotovala tretjina navzočih poslancev. Bomo prišli na odločanje, da se 5. točka dnevnega reda premesti pred 2. točko dnevnega reda. Jasno?

Glasujemo. Glasovanje teče. Jaz sem naredil napako. Glasovanje teče. / oglašanje iz dvorane/ Me veseli, da ste dobre volje. V tretje gre rado.

Glasujemo. Glasovalo je 77 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 54, proti 23.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBVESTILO PREDSEDNIKA VLADE, DA BO FUNKCIJO MINISTRA ZA NOTRANJE ZADEVE NAMESTO KATARINE KRESAL, KI JE ODSTOPILA S FUNKCIJE MINISTRICE ZA NOTRANJE ZADEVE, ZAČASNO OPRAVLJAL ALEŠ ZALAR, MINISTER ZA PRAVOSODJE.**

Predsednik Vlade Borut Pahor je 29. avgusta 2011 Državni zbor obvestil, da bo funkcijo ministra za notranje zadeve namesto

Katarine Kresal, ki je s te funkcije odstopila, začasno opravljal Aleš Zalar, minister za pravosodje. Obvestilo predsednika Vlade ste prejeli.

Glede na to Državni zbor ugotavlja, prvič, da v skladu s 14. členom Zakona o poslancih Katarina Kresal s prenehanjem opravljanja tekočih poslov ministrice za notranje zadeve z današnjim dnevom ponovno opravlja funkcijo poslanke, drugič, da v skladu s 14. členom Zakona o poslancih z današnjim dnevom preneha opravljanje funkcijo poslanca Anton Anderlič, ki jo je opravljal namesto Katarine Kresal v času, ko je le ta opravljala funkcijo ministrice. S tem se gospodu Antonu Anderliču zahvaljujem za opravljeno delo v Državnem zboru. Ker pa je Katarina Kresal danes poslala pisno izjavo, da odstopa s funkcije poslanke Državnega zbora, ji v skladu s tretjim odstavkom 202. člena Poslovnika Državnega zbora ter s šesto alinejo prvega odstavka in drugim odstavkom 9. člena Zakona o poslancih preneha mandat z dnem 2. 9. 2011. Na tej podlagi bom zaprosil Državno volilno komisijo, da obvesti Državni zbor, kateri kandidat bo v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v Državni zbor postal poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanke Katarine Kresal, ki ji preneha mandat. Na podlagi obvestila Državne volilne komisije bo Mandatno-volilna komisija pripravila poročilo in predlagala potrditev mandata poslancu za preostanek mandatne dobe. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VINU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina štirih poslancev s prvopodpisanim Francem Bogovičem. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev, gospodu Francu Bogoviču.

Izvolite, prosim.

FRANC BOGOVIČ: Lepo pozdravljeni, spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

Dovolite, da v imenu predlagateljev, ki smo štirje poslanci Državnega zbora, sam kot prvopodpisani, drugi Andrej Vizjak, tretji Matjaž Han in četrti dr. Vinko Gorenak, predstavim razloge za predlog in pa sam predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vinu.

Zakon o vinu, ki je bil sprejet v letu 2006, zelo podrobno regulira trg z grozdom, z vinom in v svojem 13. členu zelo jasno pove, da lahko grozdje predela v vino tisti, ki je sam proizvajalec oziroma pridelovalec tega grozdja in ga kot kmet, fizična oseba pridelala glede na količino, ki jo ima posajeno in prijavljeno v registru, ali pa tisti, ki je prijavljen kot samostojni podjetnik, ali pa gospodarska družba, zadruga ali pa s.p. ali pa d.o.o.-ji. Elementarne nesreče

so vse pogostejši pojavi v današnjem času, tudi v letošnjem letu ni nič drugače, in pri ogledu škode, ki se je zgodila v letošnjem letu pri ekstremnih posledicah toče na področju Bizeljskega pa tudi na področju Bistrice ob Sotli, nekaj kasneje se je podobno zgodilo v Brdih, sinoči tudi na Goričkem, je med pridelovalci grozdja, občinami s tega območja in delegacijo ministrstva prišlo do debate tudi o tem, da imajo tisti kmetje, ki predelujejo svoje grozdje v vino in to vino prodajo potem različnim odjemalcem, gostincem ali podobnim, ali pa tisti, ki imajo kmečki turizem, imajo v takšnem letu velike težave, saj so zaradi izgube pridelka grozdja izgubili možnost, da predelajo to grozdje v vino, posledično pa izgubijo trge in prihodek tekočega leta, kar povzroča dolgoročne posledice za ekonomijo posameznih kmetij. Zaradi tega smo skupaj in usklajeno z ministrstvom pristopili k spremembi Zakona o vinu. Ugotovili smo in tudi predlagali, da mora biti takšen postopek čim hitrejši, če resnično želimo pomagati prizadetim po neurju v letošnjem letu. Zato smo se odločili za skrajšani postopek, pa tudi pridobili 59 podpisov za to, da danes to točko obravnavamo na izredni seji. Zahvaljujem pa se tudi Kolegiju predsednika Državnega zbora za razumevanje, da je takšno pospešeno proceduro sprejel.

Osnovne rešitve tega zakona gredo v smeri, da tisti pridelovalec grozdja, ki je bil prizadet za najmanj 60 % triletnega povprečja, ki ga ima vpisanega v registru pridelovalcev grozdja in vina, sme v tistem letu, ko se je zgodila elementarna nesreča, dokupiti toliko grozdja, kolikor je priznanega izpada pridelka zaradi elementarne nesreče. To grozdje sme biti odkupljeno zgolj znotraj tega vinorodnega okoliša, v katerem se je zgodila škoda. V registru pridelovalcev grozdja in vina se mora ta nakup tudi prijaviti. Ta nakup pa se sme zgoditi takrat, ko je predhodno bila s strani občinskih in državne komisije, ki je v okviru področja delovanja Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ta škoda v omenjenem odstotku tudi priznana.

Prvotno je bila zamisel, da se sprejme okvirni zakon in da ministrstvo pripravi podzakonski akt. Glede na pripombe Zakonodajno-pravne službe, Vinske družbe Slovenije in tudi pomisleke, da poslanci ne bi sprejeli zakona in ne vedeli, kakšne bodo rešitve tega zakona v podzakonskem aktu, je prišlo do odločitve, da se z amandmaji ta člen zakona dopolni do te mere, da se vse ključne rešitve, ki sem jih prej naštel, zapišejo v zakonu in ne v podzakonskem aktu. Zaradi tega smo včeraj z Zakonodajno-pravno službo, Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in s predstavniki vinogradnikov predebatirali amandmaje, jih potem na samem odboru sprejeli in takšen amandma potem tudi zapisali v čistopis predloga zakona. Zakonodajno-pravna služba je že včeraj in danes ugotovila, da je tudi 2.a člen takšne narave, da ureja materialne predpise, zato ga danes na njihov predlog tudi

predlagamo, da dopolnimo 1. člen z določili 2.a člena, 2.a člen se pa umika. Se pravi, kot predlagatelji se strinjamo, da se celoten vsebinski sklop vključi v 1. člen in da se na ta način zakon danes tudi sprejme. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Želite še enkrat besedo kot predsednik odbora?

Izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Hvala lepa. Samo na kratko. Pozdrav tudi direktorju direktorata in državni sekretarki, ki sta med nami.

Kot smo že dejali, je na 24. nujni seji včeraj matično delovno telo Predlog zakona o vinu obravnavalo po skrajšanem postopku, ki je bil že omenjen in ga je Kolegij je na 112. seji 31. 8. 2011 potrdil. Kot sem že dejal, zbrani so bili podpisi, včeraj na seji odbora pa smo bili seznanjeni tudi z mnenjem Zakonodajno-pravne službe in mnenjem Vlade, ki se strinja z vsebino tega zakona. Predstavniki Vinske družbe Slovenije so podali predlog amandmajev, ki so na koncu vsebinsko ustrezali opozorilom, ki so bila dana s strani Zakonodajno-pravne službe.

Na seji odbora je po uvodni obrazložitvi mag. Židan ponovno potrdil, da podpira takšen predlog rešitev, kot so bile predlagane, podpira tudi to, da se celotna materija uredi v zakonu glede na pripombe, ki smo jih bili deležni, prav tako pa je bil zakon deležen podpore predstavnika Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in pa tudi Sindikata kmetov Slovenije. Med samo razpravo so bili tudi izraženi določeni pomisleki, da ne bi s tem zakonom odpirali stranska vrata za sivo ekonomijo na področju trga z grozdem in z vinom in pa tudi pomisleki glede davčnih regulativ, vendar smo skupaj tako predlagatelji in pa tudi predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podrobno pojasnili in tudi mislim, da odpravili pomisleke, ki so bili izraženi. Na koncu je bil tudi predlog tega zakona na odboru soglasno sprejet, predhodno pa tudi ti amandmaji, ki sem jih prej omenil in so danes vključeni v celotno poročilo odbora. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Za uvodno predstavitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade.

Gospa mag. Tanja Strniša, državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, izvolite.

MAG. TANJA STRNIŠA: Spoštovani podpredsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Vlada je obravnavala predlog sprememb Zakona o vinu, ki ga je predlagala skupina poslancev s prvopodpisanim Francem

Bogovičem. Kot je bilo že razvidno iz poročila včerajšnje seje Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, se vlada strinja z mnenjem poslancev, da trenutna ureditev v Zakonu o vinu, ki onemogoča posameznikom, torej tistim, ki predelujejo vino, kot kmetje kot fizične osebe, da jim onemogoča, da pridelujejo vino iz drugega grozdja kot iz svojega pridelka, kar je zelo neugodno v primeru vremenskih ujm, ko je ta pridelek manjši. Zato se strinjamo s spremembo zakona, ki predvideva, da ob določenih omejitvah oziroma določenih pogojih je možno ta pridelek grozdja dokupiti z namenom, da ti pridelovalci ohranijo trg. Vlada zato podpira spremembe zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic v imenu Poslanskega kluba LDS.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Prijazen pozdrav sekretarki in pa direktorju direktorata!

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije bomo predlog novele zakona podprli, kajti po včerajšnji dobri razpravi na odboru so bili naši pomisleki, ki so šli v smer varovanja vinskega trga in pa ugleda Slovenije kot pomembne in pa zelene izvoznice vin, smo dobili konkretnije odgovore in pa pojasnila. Jaz upam, da bodo tisti na terenu tudi pozorni, da ne prihaja do kakšnih zlorab ali česarkoli, kar bi na slovenski vinski trg, predvsem pa na kvaliteto vrglo slabo luč, zato je podpiramo ukrep, da se tudi v bodoče prizadetim vinogradnikom, fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki, posamezniki, v primeru, ko bo njihov lastni pridelek zaradi naravne nesreče za najmanj 60 % manjši od triletnega povprečja, da se tistim pomaga s pravim ciljem in namenom, da ohranijo trg in svoj tržni delež. Smo pa imeli pomisleke predvsem o tem, kaj pomeni predlagani ukrep v primeru, ko je vinogradnikom fizičnim osebam lastni pridelek zaradi naravne nesreče pomembno zmanjšan, če je to seveda edini možni ukrep in pa tudi najboljši. Ravno tako smo imeli pomisleke, da predlagani ukrep oziroma izjema v celoti sledi načelu davčne pravičnosti ter načelu vodoravne davčne izenačenosti. Hkrati pa tudi dvomimo, da bo predlagana izjema pripomogla k izboljšanju kvalitete le-teh vin, kar si želimo, predvsem tudi doseganje višjih cen ter večji prepoznavnosti slovenskih vin tako na slovenskem – v tem primeru lokalnem – trgu kot pa tudi na zasičenih tujih vinskih trgih. Želimo si, da bi bilo v tej državi zavarovanja čim več, škod in naravnih nesreč čim manj, tisto, kar se pa rešiti da, pa bomo s tem zakonom podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Alojz Posedel v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav predstavnikom ministrstva. Kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vinu večinsko podprli.

Kljub nekaterim pomislekom, ki so se pojavili tudi v razpravi na Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, smo prepričani, da gre v tem primeru za zelo lep primer hitrega odziva na letošnje naravne nesreče in da bo to pomagalo tistim, ki so bili v teh naravnih nesrečah prizadeti. To še bolj podkrepimo s tem, ker poznamo pregovor, da kdor hitro, dvakrat da. Pri tem pa je vendar treba paziti, da kdo ne bi dobil več, kot mu tudi pripada. To pa so sprejeti amandmaji na sami seji Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano tudi uredili na ta način, da je urejeno, da se škoda in posledice naravnih nesreč ocenjujejo po načinu in s predpisi, ki urejajo to področje, da lahko vsakdo dobi le v tistih primerih, ko je uničenega pridelka vsaj več kot 60 %, kar je vpisano v registru, in da bo tudi grozdje, ki je lahko kupljeno, izključno iz istega vinorodnega okolja. Prepričani smo, da ni možno, da bi prihajalo tu do zlorab in da je ta sprememba zakona namenjena res hitri pomoči prizadetim v naravnih nesrečah in pa teh podnebnih spremembah. V Poslanski skupini nepovezanih poslancev ravno v tem tudi vidimo nujno in opozorilo ministrstvu, da je treba spremeniti način zavarovanja kmetijskih pridelkov. Očitno je ta sistem, ki velja, preživet in bo treba poiskati nove in boljše primere; kakor vemo, se ministrstvo s tem že ukvarja. Želimo pa tudi vsem vinogradnikom, da bi te ukrepe iz te spremembe zakona čim manjkrat potrebovali in jim predvsem želimo dobro letino. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Matjaž Han v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, gospod Ravnik, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov predlog novele zakona podpiramo, vendarle smo tudi soprodpisali zahtevo za obravnavo na izredni seji. Sam pa sem tudi soprodpisnik zakona.

Uničevalna neurja s točo, ki so se pojavljala v poletnih mesecih, predvsem na delu Kozjanskega, Obsotelju in Posavju in glede na videno ta neurja lahko prihajajo tudi v prihodnje. Verjamem, da bo ta novela zakona tudi učinkovita v prihodnje in ne bo predstavljala zgolj zvonjenja po toči. Prepričani smo, da je hitra pomoč dvakratna pomoč in da bomo z ukrepom, ki omogoča nakup grozdja tistim kmetovalcem, ki se ukvarjajo z vinogradništvom, in so ostali brez svojega pridelka, pa niso pravne osebe ali samostojni podjetniki, lahko pomagali ohraniti njihove trge in bo to pomagalo zagotoviti njihov dohodek, nazadnje pa tudi njihovo preživetje.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov se tudi zavedamo, da izjema, ki jo s predlogom novele zakona omogočamo, lahko povzroči resne distorzije na trgu grozdja, zato smo na odboru podprli tudi amandma, ki določa, da mora biti grozdje pridelano v vinorodnem okolišu oškodovanega pridelovalca. Taka dopolnitev pa je nas dokončno tudi prepričala, predvsem Socialne demokrate, da je ukrep pravičen, upravičen. Zato bomo tudi to novelo zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod mag. Andrej Vizjak v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani podpredsednik!

Poslanci smo prislunili interesom in težavam ljudi na terenu, še posebej takrat, ko gre za nesreče, ki oklestijo pridelek in povzročijo veliko gospodarsko škodo. Morda ta velika gospodarska škoda ni "velika" v luči celotne Slovenije, je pa velika v luči vsakega posameznika, ki ga prizadene, še posebej, če je takšna uničujoča, kot je bila ta na Bizeljskem in na širšem območju Obsotelja, ko je marsikateremu vinogradniku 100 % sklestilo ves pridelek in mu povzročilo tudi večletno škodo zaradi tega, ker še danes ne ve, kako bo s trtami, ali se bodo sploh opomogle po takšni toči, kot se je zgodila.

Prvo, kar bi poudaril je to, da je pomembno, da smo v teh težkih trenutkih prislunili še posebej vinogradnikom z Bizeljskega, ki so na skupnih srečanjih z ministrom izrazili ta predlog, ki ga je potem povzela in ministrstvu tudi predlagala občina Brežice in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se je odzvalo in pripravilo prvi osnutek predloga tega zakona. Tu mislim, da je ministrstvo odigralo pomembno vlogo, še posebej minister Židan, ki je predlagal poslancem, da vložimo sami poslanci ta zakon, da bo hitrejša procedura in res, poglejte, zgodil se je proceduralno, bi rekel, rekord, namreč zakon je bil vložen v torek, danes je petek in zakon bo po slišanem po vsej verjetnosti manj kot v tednu dni sprejet, kar je za proceduro, ki velja v parlamentu, izredno hitro. Moram reči, da je taka procedura možna le takrat, kadar gre za soglasno izraženo željo po podpori prizadetim in kadar imamo opravka s takšnimi odpravami posledic neurij oziroma tudi naravnih nesreč in jaz mislim, da takrat ni prostora in mesta, da bi kakorkoli drug drugega z nekimi političnimi in proceduralnimi triki ovirali pri neki rešitvi. Še posebej je pomembna taka hitra procedura letos, ko je izredno zgodnja letina, namreč, trgatev se je marsikje že začela, nakup grozdja je nujen, sploh za zgodnje sorte, že ta trenutek, in zakon bo začel veljati z naslednjim dnem po objavi v Uradnem listu, kar pomeni prihodnji teden verjetno, lahko da bo za nekatere sorte že

malo pozno. Vendar kakorkoli, rešitev je tu, rešitev pomeni, da bodo lahko tisti prizadeti vinogradniki, ki so zgubili ves letošnji pridelek, dokupili grozdje, ki jim ga je vzela toča. Ti vinogradniki so utrpeli in jaz upam, da bo možen odkup po tem zakonu tudi prihodnje leto za isti vinograd, kajti ti vinogradniki, ki so letos ob pridelek, bodo zaradi toče, ki je bila avgusta, tudi ob pridelek prihodnje leto, kajti ti vinogradi ne bodo nikoli več rodili tako oziroma polno, gotovo pa ne prihodnje leto. Seveda je ta rešitev nad 60 % tista prava, kar pomeni, da se s preostalimi 40 % pridelka se res ne da preživeti.

Odprl bi tu še eno dilemo za ministrstvo, ki menim, da se je porodila ob tej nesreči in pesti tudi sicer vinogradništvo. Mi smo se odločili v Sloveniji zavarovati posamezna pridelovalna območja z vinorodnimi okoliši in s pravili, ki tam veljajo. To dela Slovenijo majhno in pridelek še bolj razdrobljen in še bolj onemogoča močnim vinogradnikom nastop na mednarodnem trgu. Jaz mislim, da vinogradništvo zaradi te razdrobljenosti in prepovedi prometa z grozdem in podobnim med regijami, podobno bremeni nek gospodarski del na področju vinogradništva ravno toliko, kolikor skrbi za neko tradicionalno poreklo posameznih predelov. Tako da je treba razmisliti, ali so te rešitve v korist vinogradništvu in razvoju vinogradništva ali mogoče celo cokla razvoja.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Tadej Slapnik v imenu Poslanske skupine Zares. (Ga ni.) Gospod Bogovič, v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

FRANC BOGOVIČ: V Slovenski ljudski stranki smo skupaj z ostalimi poslanci sopredlagatelji, zato seveda podpiramo takšen predlog zakona.

Veseli nas tudi ta podpora in pa dobra volja Kolegija predsednika Državnega zbora in torej vseh poslanskih skupin, da resnično hitro rešimo ta problem in da zakon, kot je bilo že rečeno, stopi v veljavo naslednji teden in rešujemo probleme letošnjega leta. Treba je povedati, da bo vsem jasno, da ta ureditev velja za bodoče, velja za celotno Republiko Slovenijo, in mislim, da smo en del problema, ki nastane ob elementarnih nesrečah, uspeli učinkovito in pa v pravem času rešiti in upamo, da bo tudi v prihodnje še kar nekaj takšnih rešitev, kajti elementarne nesreče, ki so naš vse pogostejši spremljevalec, odkrivajo pomanjkljivosti, ki se pojavljajo na temu področju. Tako je ena od teh pomanjkljivosti, ki se nanaša na grozdje, ta pomanjkljivost, da lahko pridelovalec grozdja zavaruje zgolj pridelek tistega leta. Sedaj odpravljamo to, tako da mu omogočimo delo v kleti, da z vinarjenjem, se pravi s predelavo grozdja in pa s trženjem ohrani trg, ne izgubi na dolgi rok tistih prepotrebni kupcev in da vsaj to dejavnost opravimo. Kaže pa na to, da še vedno nimamo rešeno, kako bo z izpadom pridelkov v

naslednjem letu, kajti ta bo neizogiben. Glede na pasti, ki so na neurejenem vinskem trgu in pa na trgu grozdja, si kot predlagatelji nismo upali kaj več kot da nadomestimo ta primanjkljaj grozdja v letu izpada. Zato zakon velja tako, da v tistem letu, ko izgubiš 60 % pridelka ali več, lahko izgubljeni pridelek dokupiš, naslednjega leta pa ta zakon več ne rešuje.

Prav tako se je razgalil problem zavarovanja v kmetijstvu, pri rebalansu proračuna bomo videli, da ta postavka, ki je bila planirana na nivoju trinajstih milijonov bila realizirana nekaj malega več kot pol in razlog za to je to, da nekatere zavarovalnice ne ponujajo več produkta zavarovanja za kmetijske pridelke, po drugi strani so pa posamezni produkti zavarovanja tako dragi, da se kmetovalci zanje več ne odločajo. In v temu primeru mislim, da je treba razmisliti o novih rešitvah, ena od teh je tudi aktivna zaščita s protitočnimi mrežami, druge rešitve so pa v smeri zavarovalnice ali podobno.

Tako da v teh primerih mislim, da smo v Zakonu o vinu uspeli rešiti to, kar se v tem zakonu da, medtem ko nas v Državnemu zboru čaka še cela vrsta rešitev, ki jih je treba urediti. Kajti tudi to, da septembrske poplave lanskega leta, še sedaj nimajo odziva v odpravi škode, v priznavanju teh posledic. Kaže na to, da je regulativa na področju odpravljanja posledic elementarnih nesreč pomanjkljiva. Upam in verjamem v to, da bo zakon sprejet in da omogočimo resnično tem vinogradnikom, da lahko v naslednjem tednu na zakonit način kupijo grozdje znotraj posameznega vinorodnega okoliša. Zagotovo pa s tem zakonom na noben način ne odpiramo stranska vrata za kakršen koli sivi trg, ki je včasih na tem področju prisoten, in če je prisoten imajo inšpektorji že danes vso regulativo v svojih rokah, da to lahko zatrejo in s tem zakonom zagotovo želimo samo to narediti, da tisti, ki želijo delovati v okviru zakona, to lahko tudi naredijo. Se pravi, da imajo zakonsko podlago, da izpad grozdja dokupijo z odkupom znotraj vinorodnega okoliša. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Franc Jurša, v imenu Poslanske skupine DeSUS.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav velja državni sekretarki, direktorju direktorata na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano! Spoštovane kolegice in kolegi!

V tem mandatu se že drugič srečujemo s predlogom novele veljavnega zakona o vinu, ki ga je Vlada Republike Slovenije, konkretnije pristojno ministrstvo, tudi podprlo, enega in drugega. Tudi v tem primeru javna razprava ni bila opravljane, stroke, zanimivo, ni bilo slišati in tudi lokalne skupnosti niso imele možnosti oziroma dovolj časa podati svoje mnenje, vendar pa se ta obravnava razlikuje od

obravnave prejšnjega predloga zakona predvsem v tem, da so tokrat ljubiji, ki trgujejo z grozdem in vinom tiho, saj bo ta predlog zakona koristil tudi njim, torej tistim, ki so zgolj predelovalci in ne pridelovalci vina. Kot je bilo razvidno na matičnem delovnem telesu, je tudi vlada ostala načelna, saj je ostala pri enakem stališču, kot ga je podala v pisnem mnenju. Očitno tokrat ministrstvo ni bilo ustrahovano s strani močnih finančnih lobijev, kot v prejšnjem poskusu sprejemanja obstoječega zakona.

V naši poslanski skupini razumemo intenco predlagateljev, da približno 200 kmetijam, ki jih je neurje s točo najbolj prizadelo, pomagamo s tem predlogom zakona. Kot poudarja predlagatelj, naj bi navedena ureditev omogočila posameznikom, torej fizičnim osebam, ki se z vinogradništvom ukvarjajo kot kmetje, da pridelajo vino tudi iz kupljenega grozdja, ki je pridelano v istem vinskem okolišu.

Predlog zakona bomo namreč v naši poslanski skupini podprli, saj menimo, da bo hiter sprejem predloga zakona omogočil hitro in učinkovito pomoč. Se pa vseeno sprašujemo, ali ne bi bilo bolje in bolj smiselno pomagati oškodovancem s prispevki, ki bi jih dala država. Prav tako se sprašujemo, ali bi lahko dokup grozdja povečal njihovo tržno vrednost. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miran Györek v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane kolegice in kolegi, predstavniki ministrstva!

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami Zakona o vinu gre dejansko za pomoč tistim posameznikom vinogradnikom in vinarjem, ki trpijo posledice zadnje čase pogostih naravnih katastrof in tudi hudih neugodnih vremenskih razmer, ki negativno vplivajo na njihovo predelavo grozdja, mošta, vina in drugih izdelkov in je le-to njihov lastni pridelek. Niso pa pravne osebe ali samostojni podjetniki. Lahko pa so zaradi veljavnih zakonskih omejitev prikrajšani pri zagotavljanju svojega stabilnega dohodka in ne nazadnje gre tudi za ohranitev trga za njihovo dejavnost.

V Slovenski nacionalni stranki menimo, da je ta zakonski ukrep primeren, da ga je treba sprejeti po nujnem postopku. Žal bi ga lahko že prej, kajti tržno aktivni vinarji res nujno potrebujejo takšen ukrep oziroma spremembo obstoječega zakona. Gre namreč samo za legalizacijo odkupa grozdja, ne pa vina in še to, kot je bilo včeraj dogovorjeno na matičnem delovnem telesu, da gre izključno samo za odkupe grozdja, ki mora biti pridelano samo v vinorodnem okolišu oškodovanega pridelovalca grozdja.

Tudi sicer je bila tematika na matičnem delovnem telesu obdelana izčrpno, in dogovor o predlogu sprejet soglasno, saj smo dobili poslanci utemeljene obrazložitve v zvezi z vsemi pomisleki, ki jih zdaj ne bom ponovno našteval.

Skratka, v Slovenski nacionalni stranki predlagamo, da se predlog sprememb in dopolnitev predmetnega zakona sprejme. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o vloženi amandmaji, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 2. 9. 2011, in sicer sta dva amandmaja Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke k 1. členu in 2.a členu. Ker sta oba amandmaja vsebinsko povezana, bomo o njiju razpravljali hkrati. Želi kdo besedo? Ugotavljam, da ne in s tem zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v okviru glasovanj, to je čez pol ure, ob 15.15. S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Nadaljevali bomo 45. izredno sejo z glasovanji ob 15.15.

(Seja je bila prekinjena ob 14.47 in se je nadaljevala ob 15.15.)

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s **prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga sklepa o zahtevi Državnega zbora, da Ustavno sodišče presodi, ali bi z odložitvijo uveljavitve Družinskega zakonika ali zaradi njegove zavrnitve na referendumu, lahko nastale protiustavne posledice.**

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu sklepa.

V imenu poslanske skupine, obrazložitev glasu. Še kdo drug razen gospoda Grimsa? Ne.

Gospod mag. Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani!

V Poslanski skupini SDS zahteve za ustavno presojo ne bomo podprli. Razlog za to je, da ste kar nekajkrat predlagatelji sami sebe postavili na laž. Namreč, zakon očitno ne more povzročiti nobene pravne praznine, niti kršiti človekove pravice, saj ste sami povedali, da sedanja zakonodaja omogoča, da se z vidika vrednot sporni primeri uredijo že po obstoječem zakonu. Če kdo dvomi, pa ste dodali sami v zakon kronski argument, zakon ob 15 dnevnem uveljavitvenem roku se začne uporabljati šele

čez leto dni. To se pravi, očitno tudi sami veste, da v tem letu dni ne more biti nobenega problema. Koliko traja v resnici tisti zamik, ki bi lahko nastal zaradi razpisa referendumu? Prav tako leto dni. Kar seveda pove, da gre zgolj za maneवर, ki želi zavlačevati neko odločitev, ki pomeni dodatno obremenitev Ustavnega sodišča.

Sami ste se sklicevali na odločbo Ustavnega sodišča v tej zadevi, ki ureja dedovanja oziroma nekatere materialne zadeve v zvezi z istospolno partnersko skupnostjo, vendar ste dvakrat zavrnili zakonsko novelo, ki smo jo v parlamentu že predlagali, s čimer ste sami priznali, da gre za maneवर, s katerim ste želeli prihraniti to kot argument za sedanji, slabo napisan in pravno nejasen zakon in po drugi strani, da seveda ne gre za kaj, s čimer bi se mudilo, saj, če bi želeli, če bi glasovali za naša predloga v temu mandatu, bi bile te stvari že davno pravnoformalno korektno uveljavljene, skladno z odločbo Ustavnega sodišča. Vse to seveda priča, tudi ustavnopravno priča, neizpodbitno, da je ta vaša pobuda neutemeljena, da gre zgolj za to, da želite pod krinko neke ustavne določbe dejansko zlorabiti Ustavno sodišče za to, da bi sprejeli zakon, ki vsebuje pravno nejasne formulacije, raztegljive formulacije, kar pa je zopet v očitnem nasprotju z načeli ustavnega prava, saj ustavno pravo samo zahteva, da je vsak zakon določen, jasen in nedvoumen. V samo nekaj dneh ste pri nekaterih določbah spremenili mnenje, obrazlagali ste jih na različne načine. Eno leto odloga priča o tem, da se sami zavedate, da zakon ni potreben in da je sedanja ureditev povsem skladna z normami, s pravili, s Splošno deklaracijo o človekovih pravicah in z ustavno ureditvijo države Slovenije. V samo dveh dneh je bilo danih več kot dvajset tisoč podpisov za zahtevo za referendum. To jasno priča o dvojem, da ljudje v Sloveniji, ko gre za temeljne vrednote, vzamemo stvari zelo resno in da imamo sprenevedanja sedanje oblasti in njene gospodarske neučinkovitosti... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Želi kdo obrazložiti glas v svojem imenu? Ugotavljam, da ne, zato prehajamo na odločanje o navedenem predlogu sklepa.

Glasujemo. Glasovalo je 83 poslank in poslancev, za 45, proti 36.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 36.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

V skladu z 21. členom Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi zahteva zadrži zbiranje podpisov in potek rokov za njihovo zbiranje. V skladu z zakonom bo zahteva Državnega zbora posredovana Ustavnemu sodišču, ki o njej odloči v tridesetih dneh. O tem bo obveščen tudi pobudnik za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu in Ministrstvo za notranje zadeve, ki je pristojno za izvedbo potrebnih dejanj za zadržanje zbiranja

podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma o zakonu. S trenutkom zadržanja zbiranja podpisov, to bo predvidoma z iztekom današnjega dne, bo do odločitve Ustavnega sodišča zadržan tudi potek preostanka petintrideset dnevnega roka za zbiranje podpisov volivcev. V primeru, da bo Ustavno sodišče zahtevo Državnega zbora zavrnilo, se bo zbiranje podpisov nadaljevalo naslednji dan po objavi odločbe Ustavnega sodišča v Uradnem listu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vinu v okviru skrajšanega postopka.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmaji z dne 12. 7. 2011. Odločamo o amandmaju k 1. členu Poslanske skupine SLS.

Glasujemo. Glasovanje teče. Glasovalo je 83 poslank in poslancev, vsi so glasovali za.

(Za je glasovalo 83.) (Proti nihče.)

S tem ugotavljam, da je amandma sprejet.

In nadaljujemo z odločanjem o drugem amandmaju, to je k amandmaju k 2.a členu prav tako Poslanske skupine SLS.

Glasujemo. Glasovanje teče. Glasovalo je 83 poslank in poslancev. Za je vseh 83 poslancev.

(Za je glasovalo 83.) (Proti nihče.)

S tem ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandmaja k 1. členu in 2.a členu dopolnjenega predloga zakona, sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členoma vložiti amandma? (Ne.) Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženi amandmaji.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmaji, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Glasovalo je 83 poslank in poslancev, vsi so glasovali za.

(Za je glasovalo 83.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 3. TOČKO DNEVNEGA REDA – SEZNANITEV Z ODSTOPOM PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA.

Predsednik Državnega zbora dr. Pavel Gantar je dne 31. 8. 2011 podal pisno izjavo o odstopu s funkcije predsednika Državnega zbora. Predsednik Državnega zbora bo v skladu s prvim odstavkom 202. člena Poslovnika Državnega zbora obrazložil odstop.

Izvolite.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Ker sem zadnja slaba tri leta pravzaprav v Državnem zboru interveniral od tamle zgoraj, bi bilo mogoče danes nemara boljše, da ostanem brez besed, pa vseeno.

Svojega odstopa z mesta predsednika Državnega zbora ne nameravam posebej obrazlagati, ker sem to že večkrat storil, želim pa se danes zahvaliti vsem vam, spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, za sodelovanje. Kar se moje strani tiče, sem predsedoval dobremu Državnemu zboru in veseli me, da sem lahko v tej funkciji sodeloval z vami. Če sem koga s svojo intervencijo užalil ali prizadel, naj mi oprostijo, to ni bilo hoteno, to ni bil moj namen. Kot sami veste, sem pred tremi leti nekoliko okleval, rahlo okleval ob predlogu, da prevzamem to funkcijo, pa vendar, ko sem jo prevzel, sem jo opravljal z veseljem. Obenem pa sem bil vseskozi pozoren na to, da svoje osebe nisem enačil s funkcijo, ki sem jo opravljal, ne zdaj kot predsednik Državnega zbora, ne pred leti kot minister in tudi ne kot poslanec, zato mi ni bilo težko odstopiti.

Rad bi se zahvalil tudi vsem trem podpredsednikom za izjemno dobro in korektno sodelovanje in še posebej vsem strokovnim službam Državnega zbora, tako tistim, ki neposredno sodelujejo z nami in jih lahko srečujemo, kot številnim tistim sodelavcem in sodelavcem, ki jih ne vidimo in so izjemno pomembni za naše delo. Državni zbor ima dober, profesionalen aparat.

Nazadnje bi se rad posebej zahvalil vsem tistim, ki so pred slabimi tremi meseci glasovali proti predlogu za mojo razrešitev in so štirinajst dni pozneje izvedeli, da nameravam odstopiti. Verjamem, da je bilo to težko sprejeti, toda verjamem tudi, da ste vsi razumeli, da tudi v politiki veljajo določena pravila igre in če le-teh ne bodo spoštovali najvišji funkcionarji, kdo jih bo spoštoval. In moto mojega odstopa je: pravila igre veljajo tudi v politiki in treba jih je spoštovati.

Še enkrat. Hvala lepa za prijetne trenutke in manj prijetne trenutke. Vseh se bom z veseljem spominjal. Hvala lepa.

/ aplavz/

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Predsedniku gospodu dr. Pavlu Gantarju se zahvaljujem za obrazložitev, kratko, in za njegove lepe besede.

V skladu z drugim in tretjim odstavkom 202. člena Poslovnika Državnega zbora ugotavljam, da se je Državni zbor seznanil z

naslednjim sklepom: Državni zbor ugotavlja, da je dr. Pavel Gantar dne 31. 8. 2011 podal izjavo o odstopu s funkcije predsednika Državnega zbora, zato mu z današnjim dnevom preneha funkcija predsednika Državnega zbora.

Dovolite mi zato še enkrat, da se našemu bivšemu predsedniku dr. Pavlu Gantarju zahvalim za korektno opravljeno delo prvega med enakimi v Državnem zboru in mu želim vse najboljše pri nadaljnjem poslanskem delu. Hvala.

/ aplavz/

Ker je predsedniku Državnega zbora prenehala funkcija, ga v skladu s tretjim odstavkom 2. člena Poslovnika Državnega zbora, to je do izvolitve novega predsednika, nadomeščam kot najstarejši podpredsednik Državnega zbora.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Za eno uro prekinjam izredno sejo Državnega zbora. Prosim kvalificirane predlagatelje, da čim prej predložite predlog kandidature za predsednika Državnega zbora. Predlog kandidature po poslancem razdeljen na klop v tej plenarni dvorani, prav tako pa ga bodo takoj po vložitvi prejele vse poslanske skupine.

Predeu zaključim to točko, bi vas opozoril, da bo ob 15.45 seja Mandatno-volilne komisije v velikem salonu.

Sejo Državnega zbora bomo nadaljevali ob 16. uri in 30 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 15.31 in se je nadaljevala ob 16.30.)

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI:

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Nadaljujemo s prekinjeno 45. izredno sejo Državnega zbora.

PREHAJAMO NA 4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.

V okviru te točke bomo najprej obravnavali **določitev kandidata, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v Državni zbor postane poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanke, ki ji je prenehal mandat.** Ker je Katarini Kresal 2. 9. 2011 prenehal mandat, je Državna volilna komisija Državnemu zboru posredovala ugotovitev, da je mandat poslanke prešel na Antona Anderliča. Ugotovitev je obravnaval Mandatno-volilna komisija, ki je zboru tudi pisno poročala. Poročilo ste prejeli na klop.

Želi poročevalec komisije besedo? (Ne.) Želijo besedo predstavniki poslanskih skupin? Ne vidim rok. Želijo besedo poslanke in poslanci? (Ne.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na glasovanje. Poslanske in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav. Na glasovanje dajem naslednji predlog sklepa: "Potrdi se poslanski

mandat Antonu Anderliču, rojenemu 4. 6. 1956, stanujočemu v Ljubljani, Resljeva cesta 35."

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 62, proti nihče.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Poslanskega kolega gospoda Antona Anderliča vabim, da se nam ponovno pridruži in zasede svoje poslansko mesto. Gospod Anderlič, če nas slišite, vas vabim, da se nam pridružite.

Prehajamo na obravnavo **predloga za izvolitev predsednika Državnega zbora.** Do začetka obravnave te točke je predlog kandidature predložila skupina 38 poslancev s prvopodpisanim mag. Borutom Sajovicem, ki za predsednika Državnega zbora predlaga Ljuba Germiča. Za dodatno obrazložitev predloga kandidature dajem besedo predstavniku skupine poslancev predlagatelju mag. Borutu Sajovicu.

Izvolite, imate besedo.

MAG. BORUT SAJOVIC: Spoštovani gospod predsedujoči, cenjene kolegice in kolegi!

Državni zbor je seveda eden od temeljev slovenske demokratične ureditve in če kaj mora ta zagotovo delovati nemoteno, zato pa potrebuje celotno vodstvo. Zato smo skupaj s kolegi iz Poslanske skupine SD in drugih poslanskih skupin razmišljali o tem, kdo je lahko možen prihodnji predsednik po gospodu Pavlu Gantarju, kateremu se tudi s tega mesta zahvaljujem za korektno opravljeno delo. V izbiri je bilo večje število parlamentarcev in na koncu so se usklajevanja, želje in pa misli... / oglašanje iz dvorane/ Parlamentark pa še posebej, Majda, hvala lepa.

So se vrste strnile ob kolegu Ljubi Germiču in čast mi je, da vam lahko predstavim in obrazložim predlog imenovanja Ljuba Germiča za predsednika Državnega zbora. Nam, kolegicam in kolegom, je dobro poznan, saj je poslanec že tretji mandat, vedno je bil prepričljivo izvoljen v domačih Rušah, volilni okraj Ruše skupaj s Sevnico ob Dravi in Lovrencem na Pohorju. Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani inženir kemijske tehnologije. Znanje je dopolnil še s pedagoško, andragoško izobrazbo in ima dobro leto podiplomskega izpopolnjevanja na Nizozemskem. Ob izvolitvi v prvi državni zbor je bil ravnatelj Ruške gimnazije, pred tem pa tehnolog v Tovarni dušika Ruše, asistent tudi na Fakulteti za kemijsko tehnologijo na Univerzi v Mariboru in učitelj na Gimnaziji in srednji kemijski šoli Ruše.

V Državnemu zboru je sodeloval v številnih delovnih telesih in delegacijah, že drugi mandat vodi Odbor za zdravstvo, izkazal se je z doslednostjo, vztrajnostjo, strokovnostjo ter z zavedanjem odgovornosti, ki jo nosi Državni zbor in on osebno kot predsednik tega pomembnega ključnega delovnega telesa. Mednarodne izkušnje je nabiral tudi v

Evropskem parlamentu, kjer je zastopal Slovenijo ob našem vstopu v Evropsko unijo, bil je leto dni poslanec v Evropskem parlamentu. Pred vstopom naše države v polnopravno članstvo, nato pa tudi poslanec za čas do volitev. Po vstopu v Evropsko unijo je postal prvi predsednik Odbora Državnega zbora za zadeve Evropske unije. Njegovo življenje je zasebno kot človeka tesno povezano s športom, glasbo, humanitarnim delom, volilna podpora v njegovem domačem volilnem okraju pa ne dopušča dvoma, gre za človeka, ki tudi v okolju, iz katerega izhaja uživa ugled, spoštovanje in pa zaupanje. Kot prvi od predlagateljev sem prepričan, da je Ljubo Germič človek, ki nas bo v Državnemu zboru povezoval, združeval in ne ločeval, da bodo odločitve pretehtane in premišljene, predvsem pa, da bo ustrezno zastopal to demokratično inštitucijo navzven, navznoter pa pričakujemo težko zahtevno delo v turbulentnih časih, ko bodo zagotovo razprave nas kolegov in pa kolegic kdaj zašle tudi z dnevnega reda.

Želimo si in prosimo za potrditev predlaganega kandidata. Želimo mu uspešno delo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima mag. Franc Žnidaršič, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani kolegice in kolegi.

Poslanska skupina nepovezanih poslancev je v primeru predloga za izvolitev novega predsednika Državnega zbora dosegla popolno enotnost in kandidata podpira. Moram povedati, da smo ocenili, da je nujno, da takoj izvolimo predsednika Državnega zbora, saj le tako lahko Državni zbor navznoter in navzven celovito opravlja svojo funkcijo, kajti velika težava bi bila, če bi bil predsednik Državnega zbora povabljen denimo v tujino ali bi se k njemu najavili tuji predstavniki vlad, držav ali parlamentov, pa bi rekli, predsednika nimamo, lahko vas pa sprejme eden od podpredsednikov.

Zato menimo, da je prav, da je koalicija čim prej in takoj predlagala novega kandidata, in Poslanska skupina nepovezanih poslancev ga bo enotno podprla. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod László Göncz bo predstavil stališče Poslanske skupine narodnih skupnosti.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Tudi s strani naše poslanske skupine izražam podporo predlaganemu kandidatu, gospodu Ljubu Germiču.

Smatramo, da gre za kandidata, ki bo v strokovnem smislu, v političnem smislu in

predvsem v človeškem smislu kos tej nalogi, zato je vreden zaupanja. Dodal bi še to, da sicer vsi skupaj vemo, da je dolžina tega mandata vprašljiva, je pa nedvomno, da je do takrat, dokler ta Državni zbor mora delovati, funkcija predsednika Državnega zbora izredno pomembna, zato menimo, da je izvolitev potrebna in kandidat je primeren.

Za konec bi zgolj dodal, ker se pojavljajo neki stereotipi na različnih ravneh, da narodnostni poslanci vedno a priori podpirajo koalicijske predloge oziroma v tem trenutku že, bom rekel, prepolovljeno koalicijo, pa temu dejansko ni tako. Mi vsebinsko odločamo o slehernem vprašanju, tudi v tem primeru, ampak sedaj ni nikakršnih dilem, tako da podpora gospodu Germiču velja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Dušan Kumer bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

DUŠAN KUMER: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo kot sopedlagatelji predloga, da Ljubo Germič prevzame funkcijo predsednika Državnega zbora, to potrdili tudi pri glasovanju.

V poslanski skupini si ne želimo, da bi Državni zbor v naslednjih mesecih ostal brez predsednika, ki je formalno druga najpomembnejša funkcija v državi. Kajti glede na situacijo in naloge ter odločitve, ki nas čakajo v naslednjih tednih, same po sebi zahtevajo, da je pri takih opravilih in procedurah vodstvo Državnega zbora polno opravilno sposobno. Torej, Socialni demokrati si ne želimo, da bi izvolitev prvega med enakimi, med nami, po odstopu dr. Gantarja predstavljala dodatno politično zaostrovanje. Nasprotno, menimo, da je izvolitev predsednika Državnega zbora dodana vrednost za normalno in korektno sprejemanje odločitev v Državnem zboru, ki nas čakajo že to jesen. Mogoče je današnji dan še eden izmed tistih mejnikov slovenskega parlamentarizma, ki se bo v zgodovino zapisal kot pomemben preizkus politične zrelosti in premišljenosti, kajti politično zrelost lahko gledamo z več plati. Tista, nam politikom prej vidna, kaže sliko o nenehnem dokazovanju premoči in političnih kalkulacij posameznih strank, kako za vsako ceno diskreditirati tekmeča ali nasprotnika, ne glede na ceno in posledice teh dejanj. Je pa še ta druga, manj vidna in bolj subtilna stran politične zrelosti, ki presega vsakodnevne politične igre. In ta plat ima bistveno večje in dolgoročneje pozitivne razsežnosti za ves politični in družbeni prostor. Katero možnost bo kdo izbral, se bo pokazalo prav danes. Sam želim in mislim, da je prav, da v politični in gospodarski situaciji, ki smo ji priče danes, izberemo to drugo plat. Namreč, izvolitev novega predsednika Državnega zbora pomeni le kamenček v mozaiku stabilnosti in ohladitve

pregretega političnega dogajanja, ki povzroča prav tisto, česar si nihče od nas ne želi, vsaj mislim tako.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov kolegu Ljubu Germiču pripisujemo vso politično kredibilnost, ki jo človek na poziciji prvega med enakimi mora imeti. Verjamemo, da je Ljubo Germič prava izbira, da bo Državni zbor dobil dobrega predsednika, ki bo dobro vodil Državni zbor in bo tudi dober gospodar procedur in postopkov. Zato ima polno podporo in zaupanje Poslanske skupine Socialnih demokratov, v želji, da tudi druge kolegice in kolegi v njem prepoznajo nekoga, ki bo Državni zbor vodil mirno, zbrano in predvsem preudarno. Verjamem, da je bila tudi za kolega Germiča odločitev o sprejetju kandidature vse prej kot lahka. Namreč, živimo čas, ko se na podlagi prej omenjenih političnih kalkulacij sprejemajo odločitve, ki tudi za slovenski parlamentarizem niso vedno dobre.

Zato v Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da moramo ostati odgovorni slovenskim državljanom in državljanke ter jim pokazati, da je slovenski parlamentarizem zrel in odgovoren v ključnih momentih sprejeti odločitve v dobro nas vseh.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Jože Tanko bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa in lep pozdrav vsem!

Koalicija samo po videzu nedolžnih, lepih in pametnih razpada. Z vsakim dnem se maske bolj odstirajo in vsak dan bolj so vidni pravi obrazi liderjev koalicije in njihovih podpornikov. Ti pa niso takšni, kot so jih slikali mediji in mnenjski voditelji, nimajo tako angelskih obrazov. Stvarnost je precej drugačna, še posebej zdaj, ko se za vsako ceno, ne glede na stroške in posledice, ki jih povzročajo državi, oklepajo oblasti in nas strumno in pogumno vodijo v pogubo.

Dobrih rezultatov ta koalicija ne more pokazati, ne primerjalno s preteklimi mandati ne v primerjavi z aktualno evropsko konkurenco. Ta koalicija je povsem nekonkurenčna, zato se tudi hitro povečuje zaostanek za evropskim povprečjem. Iz različnih razlogov odstopajo ministri, iz koalicije izstopajo donedavni partnerji, odstopil je tudi predsednik Državnega zbora. Levega trojčka formalno sicer nimamo več, so pa še vedno skupaj pri vseh pomembnih temah in odločitvah. Je pa res, da imamo krizo vladanja in če je v vladi kriza, je po navadi tudi v krizi država. Naša je.

Koalijska paradigma o pravi poti, to je pravni poti, je bila pred dnevi dokončno pokopana. Svet Liberalne demokracije Slovenije je namreč brez glasu proti izglasoval zaupnico svoji predsednici Katarini Kresal, ki je pred nekaj dnevi odstopila kot ministrica za notranje

zadeve zaradi negativnega mnenja Računskega sodišča Republike Slovenije v zvezi z najemom stavbe Nacionalnega preiskovalnega urada ter mnenja Komisije za preprečevanje korupcije, ki je ta najem opredelila kot koruptivno ravnanje. Če bi predsednica Liberalne demokracije Slovenije Katarina Kresal dobila mandat s preglasovanjem, bi to veliko povedalo o političnem mainstreamu te stranke. Absolutna podpora pa pove absolutno vse. Pove, kaj je pravi temelj oziroma osnova za delovanje te stranke, pove, katere vrednote stranka prinaša v koalicijo, pove tudi, katere je izvajala ves mandat sedanje Pahorjeve vlade in pove, da tudi kandidat za predsednika Državnega zbora poslanec Germič, ki na Svetu Liberalne demokracije Slovenije tudi ni glasoval proti Katarini Kresal, zagovarja isti koncept.

Torej, če se bo ta postopek imenovanja zaključil tako, kot načrtujejo predlagatelji iz Socialnih demokratov in Liberalne demokracije Slovenije, potem bomo na drugi najpomembnejši funkciji v državi dobili nekoga, ki bo formalno sicer še vedno zagovarjal pravo pot in pravno državo, deloval pa najbrž diametralno nasprotno. Sicer pa na tak način deluje ta koalicija že ves mandat. Če so dejali, da bodo znižali stroške v javnem sektorju, jih prav tam dvigujejo. Če pravijo, da bodo v javnem sektorju znižali število zaposlenih za 1 % letno, do zdaj bi jih morali torej za 3 %, se število za ravno toliko poveča. Če pravijo, da bodo s prodajo državnega premoženja znižali javni dolg za 2 odstotni točki, potem ne prodajo praktično ničesar, javni dolg pa zraste za 18 odstotnih točk. Če pravijo, da se bo država umaknila iz gospodarstva, potem na netransparenten način izvedejo dokapitalizacijo, recimo primer Nove Ljubljanske banke in zraven še poslabšajo boniteto države. Če pravijo, da bodo varčevali, potem s prijatelji sklepajo ugodne pogodbe, kot je primer Nacionalnega preiskovalnega urada, kjer je partner oziroma najemodajalec države Jurij Pogačar vedno na varni strani radarja. Ni pa to edini tak primer. Če pravijo, da lovimo francosko-nemški vlak, potem za njim krepko zaostajamo. Če pravijo, da smo na varni poti, potem je jasno, da smo zatavali. Če pravijo, da so Slovenske železnice sanirane, potem je jasno, da potrebujejo dodatni denar. Če pravijo, da ne bo delitev naši, vaši, potem bodo naše ali vaše, odvisno od kje se gleda, počistili po hitrem postopku. Če pravijo, da so izstopili iz koalicije, potem je jasno, da so v njej pustili vsaj noge, če ne že glave ali celega telesa. Takih primerov, ko so paradigme diametralno nasprotne od izvršenih dejanj, je izredno veliko, in da bi bilo dobro, da bi pripravili poseben slovarček ali navodilo za razumevanje izjav predsednika Vlade, ministrov in drugih funkcionarjev te koalicije. Sicer pa dobro vedo, da so razmere take kot jih ljudem uspejo prodati, in ne takšne, kakršne dejanske so. Zato imajo piar in več neutrudnih trobil širšega pomena, ki na udarnih straneh ali na udarnih terminih stalno govorijo in

pišejo o sumih domnevnih napak in dejanj trojčkovih političnih nasprotnikov, istočasno pa minimalizirajo oziroma blažijo dejanska kazniva ali koruptivna dejanja sedanjih oblastnikov ter hvalijo namišljene dosežke koalicije. To vse je sestavni del prikrivanja dejanskega stanja in zavajanja državljanov, da bi razmere začutili drugačne kot dejansko so. Tako predsednik Vlade Pahor na primer pravi, da je predlagan varčevalni rebalans. Vendar stroški plačila za Nacionalni preiskovalni urad, ne glede na ugotovitve Računskega sodišča Republike Slovenije ali Komisije za preprečevanje korupcije ostajajo enaki. Ni sprememb. Neuporabljan falcon ni predmet prodaje. Podobno je tudi v mnogih drugih primerih: Dars dela po svoje, Komisija za upravljanje kapitalskih naložb RS prav tako. Slednja večino časa porabi za sestavljanje raznih poslovnih in nadzornih organov ter čudnih poslovnih odločitev. Skratka, dvignjene so vse zapornice in sproščen je tok javnega denarja, ki na razne način seda na račune tihih družb doma in v tujini. Vsaka dokapitalizacija ga tja usmeri samo še več.

Slovenska demokratska stranka je predlagala fiskalno pravilo vezavo odhodkov proračuna na BDP na moč ekonomije, pa ste se temu posmehovali. Sedaj ga uvajajo nekatere druge države. Namesto, da bi bili prvi, ga bomo kopirali. Skratka, država ne deluje, ne na izvršni oziroma izvršilni in ne na zakonodajni ravni. Nimate koncepta, nimate niti osebe ali oseb, ki bi znala oziroma zmogla oziroma znali oziroma zmogle koordinirati delo teh dveh vej oblasti.

V razmerah, ko ima koalicija komaj tretjinsko podporo, kar je najmanj v zgodovini države, ko koalicija razpada vsem na obeh v izvršni oblasti ni nikogar, ki bi zmoželi določiti prioritete, se pa za pomembne funkcije iščejo kandidati. V preostanku koalicije na čelu z Borutom Pahorjem jih bo največ priskrbela Katarina Kresal, čeprav je nedavno njen Blaž Kavčič dejal, da je Nacionalni preiskovalni urad sicer pomemben eksces, a ni niti prvi, niti zadnji, niti največji.

Kolega Sajovic je v stališču poslanske skupine ob obravnavi Družinskega zakonika za primer župana Občine Komende Drolca, ki je obelodanil, da je podkupoval državne uradnike, dejal, citiram: "Jaz upam, da potem, ko je možakar rekel A, da bo rekel tudi B. Da pove, komu so tista sredstva šla in komu so bila dana in potem bo eden tistih, ki je za Slovenijo veliko naredil." Konec citata. Ali to velja tudi za člana vodstva Liberalne demokracije Slovenije Blaža Kavčiča in vodstvo Liberalne demokracije Slovenije glede ekscesov, o katerih je govoril Blaž Kavčič. Glede na dosedanja dejanja je to lahko kvečjemu retorično vprašanje. Ali pa bo njihovo ravnanje podobno, kot je bilo ravnanje vrha Zares, ko po izjavi Biščaka na tiskovni konferenci, sklicana je v bran njihovemu predsedniku Golobiču, na kateri je dejal, da bi tudi oni ravnali enako kot Golobič, torej, da bi zatajili pomembno, za javnost pomembno

informacijo. Na tisti tiskovni konferenci so bili še tedanji predsednik Državnega zbora Gantar, Franci Kek in Irma Pavlinič Krebs. Vendar, če so do sedaj na policiji in v drugih organih lahko kaj spregledali, potem se bodo po tej izjavi gospoda Kavčiča težko obrnili stran in istočasno ohranili podobo, da so do vseh državljanov enaki. Težko je tudi razumeti, da je socialdemokracija tako posvojila Katarino Kresal, za katero je vodja njihove poslanske skupine Dušan Kumer letos aprila dejal, da bi Katarina Kresal lahko že davno odstopila, ko so jo branili na vse pretege, zaradi afere Nacionalnega preiskovalnega urada in afere bulmastifi. Kljub temu dvema izjavama Kumra in Kavčiča, kljub vedenjem so Katarina Kresal in njeni politični kandidati, tudi kandidat za predsednika Državnega zbora za socialdemokrate najbolj sprejemljivi. Predsednik Vlade Pahor in preostanek koalicije v Državnem zboru so pripravljeno storiti prav vse, da bi ostali na oblasti. Nočejo priznati, da jim ne gre, da so zavozili državo, ki je bila še konec leta 2008 ocenjena kot država mimo katere bi morala kriza več ali manj zdrseti. Tej vladi in tej koaliciji ne gre za stvar, ne gre za uspeh države in blagostanje njenih državljanov, ampak za krepitev omrežij in klientelističnih navez, ki na podlagi prirejenih razpisov ali določb zakonov prihajajo do poslov. Z učinkovitim piarjem pa brusijo robove in stiskajo neposlušne. To nekateri vemo že od prvega dne po volitvah, nekoliko kasneje pa so to spoznali in občutili tudi vsi ostali državljani, ki bodo na koncu te ekscese tudi krepko plačali. V razmerah, ko je razlika med besedami in dejanji tako velika, ko sporna koruptivna ravnanja postanejo in postajajo vrlina, ko se dnevno sprejemajo slabe politične odločitve in slabe odločitve družb v državni lasti, ko umira bančni sistem, ko bo vlada delala samo s politično trgovino in nadaljnjimi koncesijami takšnim ali drugačnim političnim podpornikom, veliko bo obteženih tudi s sumi korupcije, je nastopil čas, da se izpeljejo predčasne volitve in da se ta koalicija poslovi. Da pridemo do novega zaupanja, do nove kredibilne koalicije, ki se bo pripravljena resno spoprijeti s popraviljem zavoženega stanja. Zato bomo glasovali proti predlaganemu kandidatu. Državni zbor lahko do predčasnih volitev vodijo tudi podpredsedniki. Vsak dan zamude, vsak dan zamika te odločitve nas stane 10 milijonov evrov kreditov, to pomeni dolgovi, kar je pravzaprav dvakrat toliko, kot stanejo volitve. Naša odločitev je torej jasna, kandidata ne bomo podprli, glasovali bomo proti. Tudi ne bomo podprli vseh tistih odločitev, ki pomenijo samo podaljševanje agonije te države. Kar pomeni, da tega pilotnega projekta manjšinske vlade ne podpiramo, kajti vemo, da je trgovina prav pri iskanju podpore takih manjšinskih vlad najbolj razvita.

Ob koncu samo še en postopkovni predlog, ga nismo prej povedali. Med podpisniki predloga za Ljuba Germiča je tudi gospod Anderlič, ki v času, ko se je zbiralo podpise za predlaganje kandidata za predsednika

Državnega zbora, ni imel statusa poslanca. Kar pomeni, da je koalicija zelo zainteresirana, da se ti postopki izpeljejo in kot kaže, bi morda včasih lahko dobili tudi kakšnega podpisnika za kakšen predlog tudi na ulici. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Franco Juri bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

Prosim.

FRANCO JURI: Hvala za besedo gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Bom skušal biti čim bolj džentelmski, korekten in se ne bom obregnil ob pridige, ki smo jih poslušali od mojega predhodnika.

Danes odločamo o imenovanju novega predsednika Državnega zbora. Ko se je naš strankarski kolega Pavle Gantar odločil, da bo zapustil to mesto, se je odločil na odgovoren način, najavil je datum odstopa in tako omogočil, da se je v tem obdobju dejansko večina poslank in poslancev dogovorila in upajmo, pričakujemo, tudi sprejela odločitve, ki jo bomo potrdili s tajnim glasovanjem.

Naša poslanska skupina bo imenovanje Ljuba Germiča podprla, kajti menimo, da je optimalna rešitev, četudi vsi vemo, da ga čaka razmeroma kratko obdobje, bo to zelo intenzivno obdobje in seveda mu želimo čim bolj učinkovito delo. Lahko računa na sodelovanje kolegov. Mi želimo izpostaviti tudi, da današnje glasovanje in današnja naša podpora kandidatu za predsednika Državnega zbora v ničemer ne prejudicira in ne pomeni, da so ta razmerja, ki bodo vidna, otipljiva, danes večna oziroma, da jih lahko projiciramo na naslednja pomembna glasovanja.

Ljubu Germiču zaželimo uspešno delo, čeprav bomo o njem šele glasovali, ampak smo prepričani, da bo dobil večinsko podporo. Poslanska skupina Zares ga bo podprla. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Jakob Presečnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se strinjamo, da mora Državni zbor funkcionirati s polnimi pooblastili, ne glede na to, kdaj bo prekinjena kriza vlade z državnoborskimi volitvami. Tudi v primeru predčasnih volitev mora Državni zbor do takrat, torej do nastopa novega sklica Državnega zbora, normalno funkcionirati.

Ocenjujemo sicer, da je preostanek koalicije z imenom kolega Ljuba Germiča predlagal dobrega in korektnega kandidata za funkcijo predsednika Državnega zbora. Vendar smo v Poslanski skupini Slovenske ljudske

stranke odločeni, da ob takšni politični krizi in agoniji, v kateri se je znašla koalicija in posledično žal tudi vsa država, tega sicer dobrega predloga ne moremo podpreti. V primeru izvolitve pa vam, kolega Ljubo Germič, želimo uspešno upravljanje te zahtevne in odgovorne funkcije. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Anton Urh bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

Prosim.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Poslanke in poslanci Državnega zbora smo bili z napovedjo in razlogi o odstopu predsednika Državnega zbora dr. Pavla Gantarja neposredno seznanjeni že pred parlamentarnimi počitnicami. Predvčerajšnjim je tudi formalno podal odstopno izjavo, danes pa smo se s tem tudi seznanili na sami seji, kar pomeni, da je dr. Pavlu Gantarju funkcija predsednika Državnega zbora prenehala. Na nas pa je, da izvolimo novega predsednika Državnega zbora. Poslanci DeSUSa sicer obžalujemo njegov odstop, saj se je pri opravljanju te funkcije izkazal kot spoštovanja vredna, marljiva in sposobna oseba. Ne gre zanikati, da je bilo njegovo vodenje v teh časih polnih političnih afer, sporov med opozicijskimi in koalicijskimi strankami kot tudi sporov znotraj samih koalicijskih strank ob izredno močni opoziciji, še dodatno otežkočeno. Vendar je kljub temu hram zakonodaje vodil korektno in strpno, kar gre pripisati tudi njegovim dolgoletnim političnim izkušnjam in dobremu poznavanju politične situacije.

Zato se vam, spoštovani gospod dr. Pavel Gantar, vsi poslanci Poslanske skupine DeSUS zahvaljujemo za opravljeno delo. Ob dejstvu odstopa predsednika pa je v izogib motenemu delovanju Državnega zbora treba pristopiti k imenovanju oziroma izvolitvi kandidata za to funkcijo. Javnost je operirala z več imeni kot najprimernejšimi za to mesto. Rešitev, ki je vsebovana v predlogu za novega predsednika Državnega zbora, in sicer, da se na to funkcijo izvoli gospoda Ljuba Germiča, pa je po naši oceni primerna. Zato smo tudi poslanci DeSUSa prispevali svoje podpise k temu predlogu. Primeren, ne samo iz razloga kot ga lahko beremo v medijih, da je gospod Ljubo Germič izvoljiv, daleč od tega, smatramo, da je to oseba, ki jo odlikujejo strokovnost in delavnost na prvem mestu. Poznavanje političnega odra, dovezetnost za dialog, naklonjenost iskanju stičnih točk, ne pa poudarjanju razlik. Oseba, ki jo odlikujejo visoki človeški in strokovni standardi.

V Poslanski skupini DeSUS smo prepričani, da je predlagani kandidat, gospod Ljubo Germič pravi mož za to mesto in da bo

delo zakonodajnega telesa pod njegovim okriljem potekalo korektno. Zato vam, gospod Ljubo Germič, v imenu vseh poslancev Poslanske skupine DeSUS izražam absolutno podporo in vam hkrati želim obilo uspehov pri upravljanju vaše nove zahtevne funkcije.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Zmago Jelinčič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Pozdravljeni!

Tako slabe vlade, kot jo imamo sedaj, še nismo imeli. In tako slabe stranke LDS, kot je v tej koalicijski vladi, tudi še nismo imeli. Afere so se vrstile, predsednica te slavne stranke, ki danes ne sedi več med nami, verjetno jo je sram, je imela na glavi afero z bulmastifi, ki je ponesla glas Slovenije po vsem svetu. Vsi deviantneži na svetu se veselijo, da bodo lahko prišli enkrat v Slovenijo, kjer jim bo lušno. Imamo problem z Nacionalnim preiskovalnim uradom, nihče ni nič kriv, ampak denar odteka v privatne žepe, žepe prijateljev in podobnih, morda tudi ljubimcev, ljubimk in podobno. Avtomobili brez davkov so se zbirali v Ljubljani in James Bond je imel enega takšnega astona martina, kot ga je naročila gospa nekdanja notranja ministrica in predsednica LDS. Odklonitev testiranja na droge je tudi čuden indikator, za tisti urin, ki ga je prinesla čez nekaj časa, so ljudje govorili, da so v njem ugotovili vnetje prostate. Medijska podpora današnjih že propadlih medijskih hiš ji je dajala vso podporo, bila je carica Milica skorajda, samo še avto Slovenije ni bila tistega leta, vse ostalo je bila. Udarci po državljanih pa so seveda deževali. Dobili smo grozljive kazni, ljudje že hlipajo zaradi tega, zaradi izgube šoferskih izpitov jim je krnjena tista osnovna pravica, ki jo določa Ustava v svojem 2. členu. Policijska država, ki jo je uvedla predsednica LDS in s tem stranka in s tem seveda koalicija, je takšna, kot smo jo poznali že dolgo nazaj. Ne v letih 1980 in 1970, ampak v letih 1946, 1947 nekako do let 1949. Policijske akcije, ki jih je izvajala gospa ministrica s podporo svoje strankarske ekspoziture na Ministrstvu za pravosodje, te policijske akcije proti meni, proti kolegu Magajni, kažejo, da ni demokracije in da je demokracija bila načrtno rušena.

In ko pogledamo gospa Ljuba Germiča, kot da on sploh ni iz stranke LDS. Človek, ki nikakor ne sodi v ta okvir, ki sem ga prej podal. Človek, ki mu ne moremo očitati ničesar. Eden od redkih v Liberalni demokraciji Slovenije, ki mu z veseljem damo v Slovenski nacionalni stranki podporo.

Upam, da bo gospod Ljubo Germič šel po poti tega, da bo poenotil Državni zbor. Nuja je, da Državni zbor enotno deluje, da deluje tako, da bodo ustvarjeni pogoji za rešitev Slovenije, za tisto rešitev, ki jo je tudi njegova

predsednica odmaknila v "ad kalendas graecas", tja nekam v svetlo prihodnost, ki smo jo že zdavnaj videli in je vprašanje, če jo bomo še kdaj. To je začetek. Upam, da bomo sodelovali s kolegom Germičem in da bo poslušal. Da bo konec koncev tudi obsekal lovke generalne sekretarke in podobnih ljudi v Državnem zboru, ki sprejemajo čudne odloke in se odločajo za čudne poteze, ki niso v skladu ne z osnovno politiko, tisto, ki bi jo morala zagovarjati tudi LDS in tudi Zares in tudi DeSUS in tudi SD, ampak gre za neko čudno polprivatno politiko. Upam, da kolega Germič tega ne bo več dovoljeval, da bo kontroliral, kaj se dogaja, da se ne bo zaposlovalo po dolgem in počez, da se ne bodo razpisovale razne nove vizualne podobe Državnega zbora in tako naprej. Denar se troši grozljivo, in če nič drugega, če bo kolega Germič vsaj tukaj zavrl to trošenje denarja, bo že naredil veliko. Prepričan pa sem, da bo naredil največ v smeri skupnega dela v Državnem zboru.

Se enkrat: podprli ga bomo. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod mag. Borut Sajovic bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa še enkrat za besedo, gospod podpredsednik.

V poslanski skupini smo v stališču predlagatelja o našem kolegu pvedali že veliko. Izpolnjuje vse formalnopravne pogoje, ki so zahtevani in potrebni za izpolnjevanje tega delovnega mesta. Moram reči, da kolegi, ki z njim skupaj sedimo v poslanskem klubu, ga poznamo še po nečem drugem, poleg strokovno-formalnih ima namreč prav vse človeške lastnosti, ki mu bodo pomagale, da bo uspešen, dober predsednik vseh in to v življenju velikokrat veliko šteje.

Hvala lepa tudi vsem za vaša mnenja, tista, ki so bila bolj ali manj naklonjena. Ni mesto in trenutek, da bi se delili in polemizirali, smo pa veseli priznanj, predvsem pa pozornosti, ki smo jo dobili kot stranka, kajti to potrjuje, da smo pomemben faktor na slovenskem političnem parketu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo poslank in poslancev. Besedo ima gospod Samo Bevk.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Ko sem poslušal vodjo Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, gospoda Tanka, sem mislil, da je zgrešil točko dnevnega reda in da so pravzaprav vložili nezaupnico vladi na podlagi 116. člena Ustave Republike Slovenije, ki pravi, da Državni zbor lahko izglasuje nezaupnico vladi le tako, da na

predlog najmanj desetih poslancev z večino glasov vseh poslancev izvoli novega predsednika vlade. Taka je bila vsebina njegove razprave, ničesar skupnega ni imela s kandidatom za predsednika Državnega zbora, s poslanskim kolegom Ljubom Germičem. Tudi ne vem, zakaj se ne poslužite tega 116. člena Ustave Republike Slovenije, že spomladi bi lahko to naredili, kajti že od takrat najjavljate predčasne volitve v naši državi. Dejstvo pa je, da pravzaprav vam predčasne volitve niso pogodu, vsekakor niste nanje še dovolj dobro pripravljeni in vam takšna situacija, kot je danes, pravzaprav ustreza.

Poslanskega kolega in kandidata za predsednika Državnega zbora, gospoda Ljuba Germiča, dovolj dolgo in tudi dobro poznam, da sem prepričan, da bo korektno in dobro opravljal funkcijo predsednika Državnega zbora. Kot športnega navdušenca pa bi ga lahko primerjal s predsednikom spodnjega doma britanskega parlamenta Johnom Bercowom, ki je bil letos na obisku v našem Državnem zboru in je prav tako kot kolega Ljubo Germič navdušen ljubitelj in tudi zelo dober igralec tenisa.

Kolegu Ljubu Germiču želim uspešno in nepristransko vodenje Državnega zbora ne glede na to, kako dolgo bo naš mandat še trajal. Želim mu uspešno delo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Gregor Golobič.
(Se odpoveduje.)

Gospod Miran Györek, izvolite.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Danes sem že v nekem intervjuju povedal svoje osebno mnenje o kolegu Ljubu Germiču in bi tudi ob tej priložnosti povedal to mnenje širši javnosti.

Včasih imam občutek, ko poslušam, pod narekovaji, hvalospeve našemu cenjenemu prijatelju in kolegu, da se včasih premalo poznamo. Na nek način moram priznati, če bi večkrat bili poslanci iz različnih poslanskih skupin ob takšni priložnosti, kot sem jo imel nedavno skupaj z njim in z bivšim predsednikom Pavlom Gantarjem v Luksemburgu, kjer smo preživeli kakšno urico skupaj tudi v bolj privatnem razgovoru, takrat se nekako bolje spoznamo in dobimo popolnoma drug vtis eden o drugemu. Tu smo več ali manj vedno v neki napetosti, v nekem stresu in nekem političnem distresu, če tako povem, in enostavno to ni dejansko prava slika nas devetdesetih, kot si jo ustvarimo ob drugih priložnostih. Jaz sem imel priložnost, da sem to spoznal, in moram tudi ob tej priliki povedati, da ga zelo cenim, ne samo zato, ker tudi on izhaja iz učiteljskih vrst kot jaz sam, ampak v tistih nekaj dnevih človek spozna drugega s povsem drugega vidika in v drugih okoliščinah. Zato sem prav vesel, da je stranka LDS predlagala njega za predsednika

Državnega zbora, ker mislim, da si povsem upravičeno zasluži to funkcijo.

O sami stranki ne bom veliko govoril. Imam občutek, da prav izstopa v tej stranki, kajti LDS v mojih očeh ne uživa ne vem kakšnega velikega ugleda. Pa ne samo zaradi kolegov, ki so sedaj slučajno poslanci, ampak zaradi vseh tistih v preteklosti, ki so to državo nekoč vodili in tudi pripeljali tako daleč. Nočem pa reči, da je kolega Ljubo Germič pri tem kaj kriv, ravno nasprotno. Mislim, da si zasluži to funkcijo v vsakem primeru. Pričakujem tudi razumevanje vseh kolegic in kolegov tudi v tem smislu pri glasovanju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Magajna. (Se odpoveduje.) Gospod Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

V normalnih demokracijah, v normalnih državah Evropske unije, pa tudi širše, običajno predsednika Državnega zbora, parlamenta ali kakorkoli se imenuje to zakonodajno telo, izvoli koalicija. To je nekako običajno. Tudi pri nas bi naj bilo tako, ampak mi kot država že dolgo nismo na čisto običajnih tirih. Če ta koalicija šteje 33 poslancev ali 32, potem nima nobene možnosti, da izvoli predsednika Državnega zbora. Ampak ta koalicija seveda ne šteje 32 ali 33 poslancev, kolikor pač jih imate v SD in LDS, ampak šteje tudi vse tiste, ki so uradno izstopili, so uradna opozicija, v resnici pa niso opozicija. Ampak pravzaprav podpirajo vlado. Torej izstopili so iz nekih razlogov taktično političnih, da bi bili volivcem zato lepši in bolj prijazni.

Kar se tiče samega imenovanja oziroma izvolitve predsednika Državnega zbora je treba nekaj reči. V naši stranki smo, ne vem, pred kakšne pol leta ali več povedali, da smo za predčasne volitve. Takrat je bilo tu v Državnem zboru malo krohotanja, malo zaničevalnega posmehovanja, ampak pogledj ga zlomka, hm kdo pa še danes ne govori o predčnih volitvah. Danes govori o predčnih volitvah tudi že predsednik Vlade pod določenimi pogoji. Sedaj krohotanja ni več. Ampak jaz razumem, da so postopki, da pridemo do predčnih volitev seveda zapleteni, ali pa ne, in seveda razumem tudi – delno vsaj – pisanje medijev, kako si bomo poslanci izglasovali in kako bomo glasovali o vseh primerih, da bomo seveda ostali na tem stolčku tu, vsak na svojem, do rednih volitev, ker se nočemo odpovedati 53 tisoč evrom in tako naprej. Treba je zelo jasno povedati, kar se nas tiče, smo že zdavnaj povedali, da bodo naša glasovanja vedno prilagojena tistemu, kar nas pelje v čimprejšnje predčasne volitve. Za imenovanje predsednika Državnega zbora ne moremo ravno reči, da je neposredno povezano s predčasnimi volitvami, posredno pa vendarle je. Zato, vsaj kar se mene tiče, bom rekel, moj glas, ki bo tak, kot ga je napovedal vodja poslanske skupine, ni uperjen proti kandidatu. To je treba vedeti. Jaz ne

morem glasovati proti kandidatu. Ker če bi bila kakšna kandidatka, o kateri se je tudi govorilo, bi jaz imel že tri strani tu, ampak jih pa nimam nič, gospod Gerič, ker na osebni ravni je treba biti korekten in tudi bom.

Izvolitev predsednika Državnega zbora seveda pomeni, da bo Državni zbor tudi v bodoče ravnal približno tako, kot bo ravnal danes. To pa pomeni, da bodo tisti, ki so pod opozicijo deklarirani, pa niso opozicija, B ali C, danes sem z nekom govoril, tudi v bodoče tako ravnali. In to nas bo z vidika predčasnih volitev seveda oddaljilo, nas spravilo v čas, ki pomeni jesen naslednje ali spomlad naslednje leto. To pa je za to državo najbolj katastrofalno. In skozi tovrstna glasovanja, namesto, da bi sami zdaj pritisnili na gumb in rekli: "Razpustimo se, pojdemo na predčasne volitve." Predsednik Vlade tega tako ne bo naredil s svojim odstopom, to menda vemo vsi ali pa slutimo vsi. Da bi pa sami rekli: "Nasvidenje, odhajamo na volitve", vidite, tega pa ne, tega pa ne za nobeno ceno. Ampak govorim seveda o, vsaj sodeč po današnjem glasovanju, govorimo o tistem delu, ne govorim o SLS pa o nas. Zato to glasovanje, seveda še enkrat poudarjam, vidim v funkciji podaljševanja, tako kot je rekel gospod Golobič, mislim, da je rekel umetnega dihanja ali kako že, životarjenje, nek tak izraz je bil uporabljen, manjšinske koalicije. To pa ni dobro. Ampak, če hočemo mi do teh predčasnih volitev priti, moramo vse postopke speljati tako in tudi vsa glasovanja speljati tako, da bo do teh volitev, predčasnih, prišlo in tudi današnje glasovanje je posredno seveda vezano na to vprašanje, tako ali drugače. Zato jaz mislim, da sem vsaj, kar se mene tiče, povedal, kaj mislim, in osebno in širše. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Kek. (Ga ni.)

Gospod Barovič, izvolite.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala.

Prva uradna vsebina. Slovenija naj bi bila po ustavi pravna, socialna in demokratična država. Po mojem osebnem prepričanju Slovenija ni več pravna, ni več socialna, zato želim in upam, da bo vsaj še demokratična. Demokratična država rabi parlament, rabi od ljudi izvoljene poslance in rabi dobro vodstvo. Zato podpiram Ljuba Geriča, je uradna obrazložitev.

Človeška obrazložitev. Z Ljubom sva skupaj vstopila leta 2000 v parlament, prepotovala v različnih delovnih telesih kar nekaj držav, spregovorila marsikaj o glasbi, športu, literaturi, vzgoji, izobraževanju, delu in življenju. Zame je Ljubo človek, ki mu ne gre očitati slabih namenov, niti ni bilo, niti mu ni mogoče. Cenim ga kot človeka. Ne popivava skupaj, ne hodiva skupaj naokrog, spoštljivo se pozdraviva in si dava roko. To je druga obrazložitev.

Tretja. Moje osebno prepričanje je, da nobene predčasne volitve te države ne bodo

rešile. To državo lahko reši samo jutri poenotenje te politike in konsenz, poslušanje eden drugega in sprejem takšne zakonodaje, ki je kratkoročno izvedljiva, kot na primer, bom dal konkreten predlog, enotna davčna politika, ki nas bo rešila iz zagat. Nobene predčasne volitve nas ne bodo rešile.

Ljubo, moja osebno podporo imaš, in če že Liberalne demokracije Slovenije ne bomo pogrešali na naslednjih volitvah, Ljuba Geriča pa bi pogrešal. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Petek.

MIRO PETEK: Hvala lepa za besedo.

Med naborom kandidatov, ki so bili v igri zadnja dva meseca, je Ljubo Gerič gotovo najboljša ponudba, zagotovo pa ga čaka težko delo, predvsem znotraj lastne stranke bo imel probleme in znotraj preostanka te koalicije. Že danes je jasno, da mu mnogi zavidajo, da ne bodo na njegovem mestu oziroma, da ne bo njihova fotografija visela tam zadaj na steni. Mislim, da ga čaka precej zahrbtnosti znotraj lastnih vrst. Mi smo opozicija in mi povemo vse na glas, vse jasno in glasno in dejstvo je, da je zoprno prevzemati vodenje Državnega zbora, ko je znotraj nekdanjih tovarišev vse povprek skregano in ko jih združuje samo še Titova cesta ali pa kakšen kovanec s podobo komandanta Staneta.

Prebral sem v časopisu, mislim, v Večeru, včeraj je bilo zapisano, da bo Ljubo Gerič "stečajni upravitelj". Mislim, da bo prej še imel vlogo prisilne poravnave, prej ko slej pa bo tudi stečaj tukaj v parlamentu in tudi jaz sem za predčasne volitve, tako kot kolegi iz moje stranke. Napredek je v primerjavi z dosedanjim stanjem očiten. Poglejte, v včerajšnji anketi v Večeru ima Zares 0,4 % podporo, LDS pa 1,4 % podporo slovenskih volivcev. To pa je kar velika razlika, čeprav smo imeli predsednika in bomo imeli predsednika Državnega zbora, ki izhajata iz strank, ki danes v slovenski javnosti ne premoreta niti 2 % podpore. Torej predčasne volitve so nujne. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Žnidaršič.

Izvolite.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Hvala lepa.

Ob vsej tej razpravi o izbiri oziroma izvolitvi predsednika Državnega zbora moram reči, da ga podpiram in nimam pri tem nobenih težav. Mislim, da bo dober predsednik. Glede vseh očitkov, ki tečejo ob tem, ob tej razpravi, o tem, kako je treba hiteti s predčasnimi volitvami, pa trdim, da si največja opozicijska stranka s tem, da ne predlaga svojega mandatarja v skladu s poslovnikom prav tako podaljšuje mandat kot to očita drugim, ki pa si ne podaljšujemo mandata, pač pa želimo, da se pojavi kaj drugega kot alternativa, kot pa to, kar

se nam ta hip ponuja. Kar zadeva pa izvolitev predsednika Državnega zbora, nimam nobenih problemov in gospoda Ljuba Germiča podpiram. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Urh, Klasinc, Slapnik.
Klasinc, izvolite, imate besedo.

JANJA KLASINC: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Mislím, da imamo veliko srečo v tem sklicu Državnega zbora, da smo imeli do danes odličnega predsednika Državnega zbora, ki se mu moram še enkrat zahvaliti za njegovo dobro vodenje tega Državnega zbora in imamo veliko srečo, da imamo danes takšnega kandidata našega kolega Ljuba Germiča, ki je tudi tako po svojih kvalifikacijah kot po osebnostnih lastnostih več kot primeren kandidat za vodenje Državnega zbora. Zakaj mislim, da sta oba odlična človeka, prava človeka za to mesto? Zato, ker so med nami vsakokrat na vseh delovnih telesih v Državnem zboru takšna nasprotja, takšne razprave, da mora imeti človek veliko znanja, veliko mero potrpežljivosti in predvsem veliko veliko mero tolerance, da lahko ta nasprotja, ki se merijo v Državnem zboru, ureja na miren način. Večina naših predsedujočih jih tudi ima, vsi smo samo ljudje, včasih kdo popusti, včasih je malce boljši. Ampak to ni toliko važno, kot mislim... Danes so me k razpravi spodbudile razprava kolega Tanka in pa razprava kolegov iz SLS. Poglejte, ne gre mi v glavo, da mi poslanci tako podcenjujejo samo sebe. Mi podcenjujemo s tem, ko nekdo govori kot uvodno razpravo pri imenovanju novega predsednika Državnega zbora samo o vladi, o aferah, ki so zavzemale posamične stranke, vlado in vse skupaj, v Državnem zboru ne spoštujemo naše ustavne ureditve. Pri nas imamo ločitev vej oblasti. Mi se ne zavedamo, da je Državni zbor samostojna veja oblasti, samostojen organ, ki bi moral imeti bistveno večjo veljavo, kot jo ima. Zakaj je pa nima, pa se pogledimo v ogledalo. Mi sami smo krivi, mi poslanci smo krivi, da je naš ugled v javnosti takšen, kakršen tudi je. Zato mislim, da bo kolega Ljubo Germič, ki upam, da bo dobil večinsko podporo, vsaj sliši se tako, imel zelo težko delo. Srečeval se bo ne samo z nasprotnimi mnenji, ki so potrebna in normalna za vsako demokracijo, srečeval se bo s sovražnim govorom, srečeval se bo s primitivizmi, srečeval se bo z nedopustnimi ravnanji posamičnih poslancev in ne bo mu lahko. Ampak, večina teh poslancev, večina nas deluje vendarle, jaz mislim, konstruktivno. In zato mislim, da bo Ljubo kolikor toliko to delo sicer težko, ampak vendarle v zadovoljstvo.

Rada pa bi rekla še nekaj. Danes se je v razpravi ob Družinskem zakoniku večkrat pojavilo začudenje in obžalovanje, zakaj se v Državnem zboru ne moremo o vsem enotno dogovoriti, zakaj ne moremo vsi enako misliti. Ja

poslušajte, saj to je temelj demokracije, da mislimo različno. In temelj demokracije je, da zmaga večina v Državnem zboru z glasovanjem. In če sprejemamo takšno zakonodajo, kot jo sprejemamo z večino, potem bi rekla, da na žalost tisto, kar opozicija ne more doseči v parlamentu in potem ruši z referendummi in drugimi raznoraznimi metodami, ni najbolj primeren način. In zato pozivam vse nas za strpnost, vsaj do konca tega mandata, pa naj traja 3, 5, 6 ali kolikor mesecev bo že to trajalo. Mislim, da moramo tej državi omogočiti, da se umiri, da vsi skupaj poiščemo skupaj čim boljše rešitve, ne pa da se a priori ruši vse tisto, kar nekdo v dobri veri predlaga.

Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Slapnik.
Gospod Frangež, izvolite imate besedo.

MATEVŽ FRANGEŽ: Hvala za besedo.

Ljuba Germiča ne poznam samo kot sodelavca v Državnem zboru. Tam v 90. letih sem ga imel priložnost spoznati tudi kot svojega učitelja, učitelja kemije na gimnaziji, in takrat ko je v 3. letniku prišel k nam in na enkrat nekako dvignil standarde, ki jih je želel od dijakov v znanju kemije, in kemija je bila tedaj in verjamem, da tudi danes zanj vse, smo se tisti dijaki, ki smo bili mogoče malo bolj družboslovno talentirani, temu uprli. In jaz se spominjam, da sem bil takrat med organizatorji enega dijaškega punta proti temu groznemu profesorju Germiču, ki od nas terja tako visoke standarde znanja kemije. No, v tistem punktu je zmagal Ljubo Germič, ampak moram reči, da verjamem, da najino vzajemno spoštovanje izhaja iz tiste bitke. Danes sem misli o tem dijaškem punktu zapisal na Facebooku in moram reči, da se je javilo kar nekaj ljudi, naših takratnih sošolcev, ki so vsi po vrsti Ljubo priznavali odlične pedagoške kakovosti in nesporno to, da je velik človek.

Ena je zapisala, da je trepetala pred tem, da Ljubo Germič pogleda v redovalnico, da je trepetala pred slabo oceno, ne toliko zaradi slabe ocene, kot zaradi ponižanja, da bo prof. Germič to videl. Prosila me je, da ti sporočim, da bo novembra doktorirala iz kemije.

Takrat se je Ljubo Germič izkazal kot strikten, premočrten in pravičen človek. Sam, kljub temu punktu nikoli nisem imel na šoli, tudi pri njegovem predmetu, ne težav, kvečjemu sem razumel, da je iz nekega konflikta, iz nekega boja na nasprotnih bregovih zraslo neko spoštovanje.

In to mi v mojih očeh ustvarja Ljuba Germiča tudi kot velikega politika in velikega človeka, zato ga bom danes podprl.

Naj pa povem še nekaj o političnih razmerah, ki so nas vse skupaj pripeljale v to situacijo, v kateri smo. Jaz si nisem želel razpada levega trojčka, odkrito povem, da izstop stranke Zares iz koalicije obžalujem. Jaz sem ne glede na mnoge razlike med strankami levega

trojčka, ne nazadnje pa sam čutim tudi mnoge razlike v poslanski skupini, ki ji pripadam, in v tem pravzaprav vidim bogastvo demokratičnega boja, sposobnosti za dialog in seveda tehtanja med različnimi mnenji in različnimi rešitvami. Zato trdim, da je ta stran parlamenta absolutno boljša kot tista, ki bo morebiti slovenski javnosti pokazala odločnost, monolitnost, enotne rešitve, prav nič konflikta, v bistvu pa bo prinašala neko temno, sivo enoumje.

V to politično situacijo nas je vse skupaj pripeljalo neko ravnanje, za katerega smo odgovorni prav vsi v tej dvorani in prav vsi v naši vladi. Na začetku tisto, kar najbolj bode v oči, tudi ob današnjih razpravah je to, da imamo mi edini prav in vi imate edini narobe in obratno, vi imate edini prav, do leta 2008 je bilo vse zlato, po letu 2008 je vse navadno sranje. Optika, ki temu parlamentu očitno onemogoča oblikovanje neke odgovorne politike, ki bi znala prestopati bregove, ki bi znala mogoče sklepati tudi pametne kompromise in med političnimi nasprotniki uveljaviti tisto spoštovanje, ki bi med nasprotniki moralo obstajati. Oprostite, ker sedaj solim pamet temu visokemu zboru, ampak jaz sem prepričan, da v vsakem razredu, vsake slovenske srednje šole, ko se dijaki pogovarjajo o skupnih interesih, o skupnih potrebah, o nekih majhnih bojih zoper svoje profesorje, premorejo več medsebojnega spoštovanja in več treznosti in odgovornosti za to, da skupne cilje dosežejo. Mi v parlamentu očitno nismo sposobni oblikovati niti identifikacije tega, kar vsi skupaj kot skupnost, kot Slovenija potrebujemo.

In zato, četudi sem sam intimno povsem naklonjen predčasnim volitvam, moja žena vam lahko to potrdi, vam moram povedati, da je postopek jasen, z ustavo zajamčene možnosti tistih, ki želijo to oblast čim prej zrušiti, pa ustavno zajamčene in zagotovljene. Jaz vas vabim, da začnete postopke, ki jih ustava za to predpisuje, sam pa medtem, tudi zato, ker ne verjamem, da smo vsi enaki, ker četudi kdaj delim ostra mnenja o tem, da je ta vlada kdaj pa kdaj tudi slaba, da je storila mnogo nedopustnih napak, da je marsikatero stvar naredila bistveno drugače, kot bi si osebno želel, vendarle je ta oblast svetlobna leta, če nič drugega vsaj po dobrih namenih, pred tistim, kar se Sloveniji danes obeta.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Besedo ima gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa. Spoštovane kolegice in kolegi!

Sam nisem učenec spoštovanega kandidata Ljuba Germiča, ampak upam, da sem, ker sva oba inženirja kemije, njegov kemijski in tudi politični vzornik, kajti večkrat sva prekrizala besede in sva se v večini stvari strinjala, pravzaprav je bil nekaj mesecev v podobni industriji kot jaz v službi. In ko mi je pred dobrimi 14 dnevi poslanec iz koalicije povedal, da je znotraj koalicije odločeno, kdo bo novi

predsednik Državnega zbora, in mi namignil, je mislil, da mi je povedal dovolj, da bo iz Ruš. Potem je bila enigma, ali bo to kolega Vili Rezman, in glede na ideološko orientacijo te leve koalicije sem mislil, da ima več šans, ki je, brez zamere, ortodoksen, precej dogmatičen levičar, kar se mi zdi, da se tudi kolega Ljubo Germič strinja, da je on drugačen profil. In seveda zaradi tega, se mi zdi, da je glede na politični in vrednotni profil stranke LDS in celotne koalicije izbira Ljuba Germiča presenečenje in da je to taktična izbira, kot je bila taktična izbira ali pa prisila, odločitev SD, da mora Pahor kandidirati na volitvah in za predsednika Vlade. Ob tem je nevarna past, ki so jo nastavili Ljubu Germiču, kajti po tem političnem, vrednotnem profilu bi prav gotovo, če ne bi bila tako zavožena situacija in tako katastrofalno stanje v državi izbrali nekoga drugega iz teh vrst ali tistih vrst. Vemo, da je bilo veliko prerivanja med poslankami SD, ki so se videle v vlogi bodoče predsednice. Seveda upam, da bo Ljubo Germič kot kemik, ki so po svetu, imajo široko znanje, vem, da imamo, in tudi dobri politiki od Margaret Thatcher naprej, da bo znal ta svoj kapital, ki ga je skozi faks pridobil, unovčiti v pozitivno smer v Državnem zboru in za to državo. Kajti, moram reči, da sem zelo odprt in kljub temu, da se z vami z druge strani politično ne strinjam, imamo pa odlične človeške odnose z večino. In zaradi tega tudi odprto povem, da, recimo, predhodnega, gospoda Gantarja moram danes s tega mesta reči, da ga je na koncu zaneslo, ko je v Odmevih govoril, da poslanci niso vljudni do priča na preiskovalnih komisijah. To je govoril za pričo, ki je loputala z vrati na preiskovalni komisiji, vstala in je šla, je kršila zakonodajo, za gospoda ljubljanskega župana. To se je k sreči zgodilo v istem tednu, ko se je na primeru Velike Britanije in časnikaškega mogotca Murdocha videlo, kako ostra so vprašanja preiskovalnih komisij. V enem tednu, v nekaj dneh je bila preiskovalna komisija, ne pa tako kot pri nas, da lahko dva meseca traja, preden lahko začnemo preiskovati. Zato kandidat, če bo to, naj ne podleže tej propagandi, da parlamentari ne smejo politično preiskovati v parlamentarnih komisijah, kar je večinsko mnenje skoraj, tam na vaši strani. Morajo tudi biti ostri, odločni in to ni slabost parlamenta.

Drugo, kar je treba, da boste pri teh programih varčevanja nenavidezno odločni. Včeraj smo na Odboru za obrambo slišali od ministrice in načelnika o katastrofalnem stanju v zvezi s proračunom v vojski. Tudi po rebalansu ni denarja za decembrsko plačo. In ko sem predlagal amandma, da bi Uradu vlade za komuniciranje vzeli dva milijona, eno tretjino sredstev, in jih dali za usposabljanje vojske, kajti tam funkcijo Urada vlade za komuniciranje vrši predsednik Vlade. Več jih ne potrebujemo, imajo druge ministre. Tisti Urad praktično producira slabe novice, ki vznemirjajo Slovence, so glasovali proti. Upam, da boste plediral in vplival na poslance, da podprejo pozitivne predloge.

Imam pozitiven odnos do Ljuba Germiča, vendar bom zaradi ohranitve njegove politične in moralne integritete glasoval proti, prijateljsko proti, da ga ta koalicija ne razgradi notranje in navzven, kot je gospoda Pahorja. Zato vam ne morem želeti, s prijateljske geste, da vodite Državni zbor, ker vas čaka huda usoda. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod Zanoškar. (Ne.) Gospod Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Moje mnenje je, da je veliko lažje ustvarjati politično krizo, kot pa iskati rešitve, jih oblikovati, izpeljati in seveda tudi pripeljati potem do ljudi in do gospodarstva. Sam ocenjujem, da vsi odstopi, ki so se zgodili tako s strani ministrov, kot tudi predsednika Državnega zbora so bili namenjeni temu, da se poskuša povzročiti politična kriza v Sloveniji. Mislim, da to ni dobro, še posebej zaradi izjemno zahtevnega položaja, v katerem je svet, ne samo Slovenija. In ena od tistih izjemno pomembnih vej oblasti v Sloveniji je zagotovo parlament. Upam si trditi, da je parlament tudi nekako najbolj izpostavljen v javnosti. Prvič zato, ker kandidiramo na volitvah, da pridemo v parlament, drugič zato, ker mislim, da zelo veliko ljudi dejansko tudi sprejema dogajanja v parlamentu in upam si trditi, da so nas nekako kar pogrešali v tem počitniškem času. Ravno zaradi tega se mi zdi, da parlament resnično ne bi smel biti tisti, ki bi pripomogel k temu, da ustvarjamo politično krizo. Prav je, da izmenjujemo stališča, prav je, da izmenjujemo argumente in poskušamo nekako predstaviti boljše rešitve, čeprav se velikokrat srečamo s tem, da se veliko stvari poskuša predstaviti s polresnicami ali pa včasih celo tudi z neresničnimi navedbami.

Vse to je seveda tisto, kar velikokrat pripomore k temu, da v javnem mnenju parlament ravno nikoli ni visoko kotiral. Vendar, če bi povprašali ljudi, ali je parlament pomemben za funkcioniranje države, za razvoj demokracije, bi zagotovo pritrdili k temu, da smo najpomembnejši organ v državi.

Želim si, da bi seveda tudi z današnjim glasovanjem prišlo do izvolitve predsednika Državnega zbora in s tem tudi potrditve, da se poslanke in poslanci zavedamo svoje odgovornosti in, da Slovenija tudi v teh trenutkih še kako potrebuje dobro delovanje Državnega zbora. Ne glede na to, ko se preštevamo, kdo je še v koaliciji, kdo ni v koaliciji, vendar tako velika odgovornost pri sprejemanju odločitev kot je ta hip pri vsakem poslancu oziroma poslanki ni bila še nikoli. Včasih je veliko lažje delovati v koaliciji, ki ima seveda dovolj glasov in se odločitev sprejme. Ta hip je odgovornost na vsakem posamezniku, ali bo glasoval tako ali bo glasoval drugače. Tega ne smemo pozabiti in tudi to je ena od tistih priložnosti in trenutkov, ko lahko slovenski demokraciji dokažemo, da ima

parlament resnično v tem trenutku najpomembnejšo vlogo, kako bo funkcionirala država.

Tako, da izvolitev kolega Ljuba Germiča, sem prepričan, bo v veliki meri pripomogla k temu, da parlament ne ustvarja politične krize, ampak ustvarja klimo, ki bo omogočala iskanje rešitev, pa če hočete tudi na volitvah ali pa tudi pri drugih odločitvah, ki jih je treba sprejeti zaradi pomoči gospodarstvu, pomoči ljudem in seveda reševanja tudi ostalih pomembnih vprašanj, s katerimi se srečujemo znotraj Evropske unije. Tako, da sam bom seveda podprl predsednika in tudi menim, da bo parlament lahko v tem obdobju dobro deloval in pripomogel k stabilizaciji razmer v Sloveniji. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod Grims, izvolite, imate besedo.

MAG. BRANKO GRIMS: Slovenija ne potrebuje novega predsednika parlamenta, ne novih ministrov, Slovenija potrebuje predčasne volitve in legitimne institucije, sposobne ustvariti nov razvojni krog za Slovenijo. Kdor brani svoj stolček, svoje osebne interese, bo glasoval "za", sam bom ravnal državniško, tako kot vsi moji kolegi iz Poslanske skupine SDS in bom glasoval "proti". Tako danes kot naslednjič pri ministrih.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod Kampuš. (Ne.) Gospod Luka Juri. (Ne.) Gospod Zihlerl, izvolite, imate besedo. Gospod Zihlerl, oprostite, gospo Širco sem spregledal, ker je bila prej pomotoma črtana. Se odpovedujete.

Ja, gospod Zihlerl, izvolite.

MILENKO ZIHERL: Hvala lepa za besedo.

Sam sem bil ne malo presenečen, ko je predsednik Državnega zbora dr. Gantar podal odstopno izjavo, zlasti zaradi tega, ker je prestal vse bitke, imel je težak mandat, preživel je dve interpelaciji, preživel je kocko, ki se je znašla v njegovem prostoru in je samo časovni zamik ga rešil, da ni bil poškodovan in potem je, ko je vse to preživel, je odstopil.

O njegovem nasledniku so seveda padle same dobre besede in tudi sam se strinjam z njimi. Vendar ne gre za to, kaj ga čaka, kako bo opravljal naloge. Gre za princip, kajti Sloveniji so bolj kot volitve predsednika Državnega zbora potrebne predčasne volitve. In ravno zaradi tega ne vidim smisla, da bi za ta mesec, dva, ko bodo po napovedih predčasne volitve, da bi pač volili nekoga na mesto predsednika Državnega zbora. Poleg tega pa bi želel poudariti, da bo kolega Germič naletel na točno takšno situacijo, kot jo je imel dr. Gantar, in ne vem, kakšen čudež lahko naredi.

Na koncu pa bi mu rekel, da... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Čas je potekel.
Gospod Posedel, izvolite, imate besedo.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Razmišljam, če ne bi bilo mogoče dobro, da bi bilo v Poslovniku Državnega zbora zapisano, da kadar je tajno glasovanje, ni niti razprave niti obrazložitve glasu. Ker smo že tolikokrat slišali v Državnem zboru najave, kako bo kateri kandidat podprt, potem pa je bilo glasovanje pokazano drugače ali pa obratno.

Mislím, da tudi danes poslušamo zgodbo, ki kaže sliko tega parlamenta. Zelo malo je bilo besed izrečenih o kandidatu gospodu Ljubu Germiču. Če so govorili eni, so ga tako hvalili, da se je verjetno malce uščipnil, če še živi, če ni to že pogreb, ali pa so govorili drugi, ki ga niso niti omenili. In to je ista zgodba, kot je bila dvakrat v tem parlamentu, ko je bila vložena interpelacija proti prejšnjemu predsedniku Državnega zbora dr. Pavlu Gantarju. Takrat je on imel v tem filmu zelo postransko vlogo, ampak so bili glavni igralci Borut Pahor, ministri, vlada, država in podobno. In enako je tudi danes. Danes je bila največkrat ob tej predstavitvi izrečena beseda "predčasne volitve", in to s strani tistih, ki bi to morali že zdavnaj narediti. Spomnimo se, kdaj so bili podatki in besede s strani gospoda Grimsa, ki se tako simpatično smeji, ko je država dnevno izgubljala en milijon, potem je izgubljala tri, potem pet, danes smo slišali, da že 10 milijonov dnevno, pa se tisti, ki se za to, bom rekel, "škodljivo ravnanje" ne odločijo za instrumente, ki veljajo. Vložitev postopka za izglasovanje nezaupnice. Niste in tudi danes govorite samo o predčasnih volitvah. Predhodna predstavitve je bila govorjenje samo o tem, ne o kandidatu ne o tem, kaj nas čaka in kako bo potekalo njegovo delo.

In enako, kolega Jerovšek je v svoji predstavitvi pokazal naravo nekaterih poslancev. Vse najboljše o kandidatu, od mladosti, praktično ker se poznata, vse, kaj delajo na domačem dvorišču, v parlamentu, ampak glasovali bomo proti. Proti zato, ker je to pač trenutna situacija. Kakor se odloči stranka, kako se odloči predsednik stranke, tako bomo vsi delali, govorili in ravnali. In to je največja napaka v tem trenutku v Sloveniji, ker ne gre za drugega kot za boj za oblast med strankami. Prepričan sem, da bo ta želja po tem, da se vladna kriza pojavlja in pokaže v čim bolj črni podobi, se želi predstaviti tudi kot parlamentarna kriza, za katero ni verjetno nobene potrebe. Parlament dela izredno dobro, statistike verjetno niso slabe, ne udeležba, ne glasovanje, ne nazadnje tudi danes dvoje glasovanj opravljenih z zelo dobrim in potrebnim glasovanjem v korist državljanek in državljanov in ne vem, zakaj je treba toliko vsega govorjenja in povezave in nasprotovanja človeku, ki si zasluži to funkcijo,

glede na svoje moralne, človeške, etične vrline, ki mu jih vsi priznavate, ampak boste glasovali proti zaradi stranke, zaradi vsega, kar je bilo povedanega tudi na nivoju nekaterih, da bi verjetno podpredsednik ali predsedujoči moral odreagirati ob navedbah glede .../Nerazumljivo./... vsebovanja v urinu gospe Kresalove. Verjetno bi takrat, gospod podpredsednik, morali opomniti kolega Jelinčiča, da je bilo to pod nivojem Državnega zbora.

In tisto, kar je bilo rečeno, da je mogoče bivšega predsednika Državnega zbora zaneslo ob koncu, ko je naredil oceno. Mislím, da ga je zaneslo takoj na začetku in zaneslo ga je, pa da najprej povem, da spoštovanega dr. Pavleta Gantarja izredno cením, zaneslo ga je takrat, ko je ponovil in uvrstil na glasovanje, glasovanje o zaključnem računu 2008. Tisto je bila temeljna napaka bivšega predsednika Državnega zbora, da je na izsiljevanje ene od strank in to SDS, ponovil glasovanje o zadevi, ki je bila takšna kot je bila, in takrat ni padel samo na izpitu predsednik Državnega zbora, ampak na žalost tudi premier vlade. Od takrat naprej se dogajajo stvari kot se dogajajo in od takrat naprej vsi tudi vemo, kaj je treba narediti.

Tako da danes se pogovarjati, kdo bo predsednik, kdaj bodo volitve, je zelo marginalno vprašanje. Samo enkrat je danes nekdo omenil, da Slovenija brez soglasja leve, desne, sredinske, vseh strank ne bo zmagovalka te zgodbe, da pokojninska reforma, ki je bila zelo dober projekt te vlade, sprejeta v temu parlamentu, padla v Državnemu zboru, ponovno potrjena v parlamentu, pa jo je ulica na referendumu zavrgla. Verjetno nova koalicija, sestavljena, ne vem po kakšni matematiki, bo verjetno morala priti takoj po predčasnih ali pa rednih volitvah s ponovnim glasovanjem o pokojninskih in ostalih reformah. Tako da tisti, ki si očitno zelo prizadevajo tudi v parlament pripeljati in pa v Slovenijo, parlamentarno krizo mislím, da se preveč igrajo z usodo te države in zato upam, da bo spoštovani gospod Ljubo Germič danes izvoljen in da bo vsaj parlament nadaljeval s tem delom in sprejemal odločitve v korist in v dobro naših državljanek in državljanov. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša, pripravi naj se Marijan Križman.
Izvolite.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

V tej hiši demokracije za vsako stvar spregovorimo veliko več besed kot bi bilo treba. Jaz bom rekel takole, v teh letih, kolikor sem želel spoznati kolega Germiča moram reči, da je prava oseba, da kandidira za predsednika Državnega zbora. Pa zdaj ocenjevanje trenutnih političnih situacij tako ali drugače, naložili mu bomo zelo težko nalogo, saj je čas pred

volitvami, pa vemo, da že od prejšnjih volitev tečejo nenehno v tej hiši demokracije aktivnosti za predčasne volitve. Tudi pri tej kandidaturi se vidi dejansko, kako je slovenska politika razdeljena, vsi tisti, ki želimo na nek način biti nevtralni, želimo razumeti leve kakor tudi desne, ugotavljamo, da se to enostavno ne da. In če bi želeli tej državi dobro, bi morali vsi, bom rekel čisto po prleško, "zategniti ročno" ob določenih trenutkih. Ampak tega mi nismo enostavno sposobni oziroma nekateri tega res niso sposobni.

Tudi, če bomo prišli do predčasnih volitev, tudi sam mislim in zagovarjam predčasne volitve in bom tako tudi ravnal v Državnemu zboru, ampak mislim, da do takrat moramo imeti predsednika Državnega zbora in kolega Ljubo Germič je pravi kandidat, zato bom tudi volil Ljuba Germiča na današnjih volitvah. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marjan Križman, pripravi naj se Alojz Potočnik.
Izvolite.

ALOJZIJ POTOČNIK: Hvala lepa gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Jaz bom z veseljem podprl gospoda Germiča za predsednika parlamenta, ker sem prepričan, tako kot večina razpravljavcev, da je pravi kandidat in je sposoben za to funkcijo, za nazaj pa ne bom delil nikakršnih ne zahval ne pohval, ker to ni moja naloga, vsak dobi svojo plačo, vsak mora korektno delati in se mi zdi, da je tudi korektno bilo vse opravljeno in več kot toliko besed po mojem ni treba tratiti. Bi pa svetoval tistim, ki ne vedo, kaj hočejo in to hočejo takoj, da gredo na predčasne volitve, če jim je to tako velika želja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Alojzij Potočnik. (Ne bo razpravljal.) Gospod Ivan Grill. (Ne bo razpravljal.) Mag. Borut Sajovic. (Ne bo razpravljal.) Franco Juri. (Ne bo.) Gospod Jože Tanko, ne more, ker je že čas potekel. Gospod Dušan Kumer. (Ne bo razpravljal.) Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Vidim roke za prijavo. Prosim, kdo še želi razpravljati, da se prijavi. Začetek prijave teče. Prijavljenih je 21. Če bomo ostali pri 21 in časa, ki ga imamo še 40 minut, potem je dve minuti na vsakega. Potem ima vsak, ki se je prijavil, dve minuti. Prva ima besedo gospa Renata Brunskole.

Izvolite.

RENATA BRUNSKOLE: Prav lepo pozdravljeni!

Bom kratka. Svojega kolega poslanca gospoda Germiča bom podprla in menim, da več besed ni potrebnih. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Kampuš.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi, lepo vas pozdravljam!

Spoštovani kolega Ljubo Germič ima mojo podporo. Predvsem ima mojo podporo iz smeri resnosti, torej resnosti v tem smislu, ker je predsednik Državnega zbora vseeno drugi človek naše države in se je mogoče tega treba še bolj zavedati kot do zdaj. In na račun tega, seveda, ima mojo podporo.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janez Kikelj.

JANEZ KIKELJ: Hvala lepa.

Seveda bom gospoda Germiča podprl.

Zakaj? Državni zbor ne glede na to, ali so volitve v ponedeljek ali pa čez eno leto, potrebuje predsednika. Predsednik Državnega zbora je pomembna funkcija v naši državi. Bi pa še rad povedal vsem kolegom, ki jih tako srbijo predčasne volitve ali karkoli drugega, imate možnost, lahko zamenjate predsednika vlade, predlagate svojega. Če vam pa to ne uspe, lahko tudi vrnete mandat, če se vam ne ljubi več sedeti tukaj. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Han se odpoveduje, besedo ima gospod Vinko Gorenak.
Izvolite.

DR. VINKO GORENAK: Najprej je treba protestirati proti takemu načinu, ki se zdaj dogaja. Prijavi se 21 poslancev, potem pa se lepo odpovejo, zato da tistim, ki imajo kaj povedati, vzamejo besedo. Vsem tistim, ki ste govorili o tem, pojdite na predčasne volitve, si preberite ustavo. Vsem tistim, ki ste govorili, tako kot smo pravkar slišali, in še prej pri gospodu Posedelu, da imamo ustavne možnosti menjave predsednika vlade. Ne farbat ljudi, gospod Posedel, ne farbat ljudi! Ustavno lahko menjamo predsednika vlade tako, da mu izrečemo nezaupnico. Nezaupnice mu pa ne boste izrekli. Veste, zato, ker ste opozicija pod B ali lažna opozicija ste. Zato rabiš 46 glasov, dragi moji. In ne nas pozivati na predčasne volitve za zamenjavo predsednika vlade, tega ne moremo menjati mi. Tega lahko menja 46 poslancev. Ker pa gre za opozicijo B ali lažno opozicijo, govorim o vas tam na sredi, potem pa seveda to ne gre. Na predčasne volitve se pa ne da iti drugače, ko pravite: "Tisti, ki želite iti, pojdite." Ja, kako pa? Ustavo poglejte. Jasno pa

je, da smo dali predlog ustavne spremembe, da parlament lahko sam sebe razpusti. Kaj ste pa takrat naredili? Zavrnili ste to, vidite. Zato ne tako govoriti o zadevah, ljudem je treba poenostavljeno povedati: o predčasnih volitvah odloči lahko 46 poslancev, tako da menja predsednika vlade. Teh pa ni, ker imamo lažno opozicijo. Na sredini sedi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Žnidaršič. Replike ni več. Gospod Posedel. Razporejen je čas, imamo ga, kolikor ga ima vsak. Gospod Franc Žnidaršič izvolite, pripravi naj se Dejan Levanič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala.

Jasno, da bom kandidata za predsednika Državnega zbora podprl in upam, da bo kos svoji nalogi, nobenega dvoma ni v tem smislu. Mi je bilo pa vseč, ko sem slišal, da ga tako hvalimo, da najbrž razmišlja o tem, če je še živ. Mislim, da si to, kar so povedali kolegi o njemu dobrega zasluži, da je še živ in da bo kot živ dobro vodil Državni zbor. Lepa hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Dejan Levanič, pripravi naj se Mirko Brulc.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa.

Najbolj žalostno je to, da vsak trenutek v Državnem zboru izkoristimo za medsebojno obračunavanje in da je današnja morebitna izvolitev novega predsednika Državnega zbora postala spet lep podij za politično obračunavanje, kdaj bodo predčasne volitve, kdaj ne bodo. Saj bomo prišli tudi do tega trenutka.

Da tukaj končam. Jaz bom podprl kandidata za predsednika Državnega zbora gospoda Germiča in mu želim vso srečo pri vodenju Državnega zbora, kar bo sigurno velik izziv. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.

Besedo ima gospod Mirko Brulc. Pripravi naj se Julijana Bizjak Mlakar. Izvolite.

MIRKO BRULC: Hvala lepa.

Res je bilo toliko pohval, da je preseglo vse norme. Gospod Ljubo, moja podpora imaš in želim ti veliko uspeha.

Bi pa izrazil svoje mnenje. Veste, tisti ki odstopijo pol leta pred volitvami, so za mene preračunljivci ali pa slabiči. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Julijana Bizjak Mlakar. Pripravi naj se Tomaž Mencinger.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi!

Danes imamo pred seboj kandidata za predsednika Državnega zbora, ki ga bom z veseljem podprla.

Imela sem to srečo, da sem tudi v Odboru za zdravstvo, ki ga vodi, in lahko rečem, da če bi na sejah Državnega zbora, če bi bilo takšno vzdušje in takšno medsebojno sodelovanje kot ga pogosto doživljamo prav na Odboru za zdravstvo, potem mislim, da bi bili ljudje tudi bolj zadovoljni z Državnim zborom. Tako, da upam Ljubo, da boš tisto vzdušje prenesel tudi v Državni zbor. Vem, da bo težko, ampak poskusimo in morda bodo ljudje bolj zadovoljni z nami.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.

Besedo ima gospod Tomaž Mencinger. Pripravi naj se Vili Rezman. Izvolite.

TOMAŽ TOM MENCINGER: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Lahko rečem, da resnično Ljubo je tisti kandidat, ki v situaciji, v kateri se je znašla država, s temi odstopi in ostalimi stvarmi, da je primeren kandidat. Vidim v njem človeka, ki bo iskal kompromise, ki bo poslušal levo in desno in mislim, da je to pravilna odločitev, da se je odločil, da tudi kandidira za predsednika Državnega zbora. Jaz mu želim pri delu, ki bo resnično težko, veliko uspeha in pa čim manj stresnih situacij, tako da mojo podporo imaš.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Vili Rezman. Pripravi naj se Alojz Posedel.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Časa je samo, da naštejemo štiri dejstva. Prvo dejstvo je, da drži, da smo se vseh pet poslancev, nepovezanih, dogovorili o tem, da bo podpora kandidatu nedeljena. Drugo dejstvo je, da nihče izmed nas, kakor je bilo s strani gospoda Jerovška skušano insinuirano biti, ni kandidiral za nikakršno funkcijo. Tretje dejstvo je, da jaz priznam gospodu Jerovšku, da sem levo usmerjen, da se tega nič ne sramujem in, da sem na to ponosen in četrto dejstvo je, da kljub temu, da sem levo usmerjen, nisem ne jaz, ne ostali štirje poslanci, ki so ta hip nepovezani, nismo koalicijski poslanci, da smo vsi iz te koalicije izstopili in da imamo torej pomembne pomisleke, ki jih bomo najbrž v prihodnje tudi izražali.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospa Breda Pečan, preskočil sem vas. Želite besedo? Izvolite Breda Pečan. Ne. Gospod Lojze Posedel. Pripravi naj se Dušan Kumer.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa za besedo. Gospod predsedujoči, ker mi niste prej dali možnosti za repliko, bi najprej gospodu Gorenaku odgovor, ker je trdil, da "farbam ljudi".

Gospod Gorenak, javno izjavljam, ne farbam ljudi, niti svojih las ne farbam, ampak govorim tisto, kar mislim.

Glede gospoda Ljuba Germiča pa sem prej povedal, da ga spoštujem, da ima vse kvalitete in da bom glasoval za njega. Glede na to, da je izvrsten in zelo zagnan tenisač in pri tenisu, Ljubo, poznamo podaljšano igro. V tej tvoji funkciji pa mislim, da boš moral računati na skrajšano igro. Vso srečo.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Milenko Zihertl. Pripravi naj se Samo Bevk.

MILENKO ZIHERL: Hvala lepa še enkrat.

Gospod predsednik bo imel težko delo, kajti opazili, smo oziroma že dlje časa opazujemo pojav, ki mu lahko rečemo samodestrukcija koalicije. Posledica tega je vsekakor tudi, da imamo, odkar obstaja samostojna Slovenija, največjo skupino nepovezanih poslancev, torej poslancev, ki so se razšli s svojimi poslanskimi skupinami. Lahko bi jo tudi imenovali skupina skreganih poslancev, kajti očitno so se sprli s svojo matico in šli drugam.

Omenjena je bila pokojninska reforma kot dober predlog, ki smo jo pač grda opozicija zrušili na referendumu. Danes smo v Financah prebrali, da še vedno podjetja ne plačujejo socialnih prispevkov, in da je 300 milijonov dolga. To je približno toliko, kot bo izpada v pokojninski blagajni zaradi neuspele reforme. Delo bo težko.

Na nekaj bi na koncu opozoril, ker tudi sam prihajam iz vrst kemikov. In če vas hvali nek dijak, bi vendar mu rekel, da mu naredite kakšno dopolnilno uro iz stehiometrije z enačbo $C + O_2 = CO_2$, pa naj izračuna za 100 enot po tisti enačbi $PV = N \times R \times T$, koliko kubičnih metrov je CO_2 , potem pa še za 125 enot, to se pravi, 25 % več in potem ne bo predlagal resolucije za 40 % manj CO_2 .

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Samo Bevk. Pripravi naj se Marijan Križman. Samo Bevk ne bo razpravljaj. Marijan Križman, izvolite besedo. Pripravi naj se Darja Lavtižar Bebler.

MARIJAN KRIŽMAN: Ko je gluhonem lovil ribe, je šel mimo drugi gluhonem in rekel: "Loviš ribe?" "Ne, ne, lovim ribe", je rekel. "Sem mislil, da loviš ribe." Tako se približno mi danes pogovarjamo o tej zadevi.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Darja Lavtižar Bebler. Pripravi naj se gospod Branko Grims.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: Hvala lepa.

Tam sem slišala z one strani nekakšno moledovanje o tem, da pač niso v stanju izpeljati oziroma pripeljati do predčasnih volitev. Tisti, ki imamo malo več spomina, in smo bili poslanci v mandatu 1996–2000 vemo, da se da to narediti in da ima ta stranka tudi dobre izkušnje na tem področju. Če drugače ne gre, se da tudi s kakšnim, pogojno rečeno, nakupom kakšnih poslancev. Probajte, če vam je toliko do tega! Jaz osebno pa zatrjujem, da zaradi kredibilnosti Državnega zbora je treba izvoliti predsednika ali predsednico Državnega zbora. To si Slovenija zasluži. To je obveza Državnega zbora. Bilo bi zelo neodgovorno in neresno, če ne bi poskusili priti do novega predsednika Državnega zbora. Kakšne motive in kakšna ozadja pa ima kdo pri tem, pa se jaz v to ne bom spuščala. Prepričana sem, da vsaj Državni zbor mora delati tako, kot je treba. In če drugače ne, tudi pripeljati do predčasnih volitev. Imate pa seveda možnost, da pridete do svojega mandatarja. Izkušnje vaše so pozitivne, poskusite. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Branko Grims. Pripravi naj se Silva Črnugelj.

MAG. BRANKO GRIMS: Bil sem predlagatelj v imenu Poslanske skupine SDS za ustavno spremembo, po kateri bi lahko parlament dejansko razpustil sam sebe. To ste zavrnil. In isti ljudje danes tu pravite: pojdite na predčasne volitve. Kako? Saj tega ustava neposredno ne dopušča. Če pa s tem resno mislite, pa je pot pred vami že v naslednjih dneh, kajti na izvolitev ministrov je vezana zaupnica. Glasujte torej proti in ne bo nobenega problema več. Z izglasovano nezaupnico bodo dejansko odprte poti za predčasne volitve. In to bo trenutek resnice v tem parlamentu, trenutek, ki bo vaše današnje besede postavil v realno luč.

In še nekaj. Glasujte tako, kot je povedal profesor Ude, s čimer se strinjam in za tem stojim tudi z vsem svojim znanjem in odgovornostjo. O vsakem od ministrov bi morali glasovati posebej in vsak bi moral prejeti 46 glasov. Šele v tem primeru bi bila izglasovana zaupnica predsedniku vlade, vse drugo vodi na predčasne volitve. Me zanima, če zmorete toliko odgovornosti, znanja in poguma, da bi v to šli. In seveda, če ste toliko državniški, da zmorete tisti pogum, da se odpoveste svojim privilegijem v korist Slovenije in glasujete proti.

Mimogrede, ko ste govorili o predsedniku parlamenta, upam, da če bo izvoljen, sam sem povedal – ravnal bom državniško in glasoval proti že danes, vendarle da bo imel bolj srečno roko in da parlament pod njegovim vodstvom ne bo sprejemal takšnih traparij, kot jih je pod prejšnjim, ravno pri

zakonu, ki je bil danes v igri. Naj vas opozorim še na nekaj, sami ste se predstavljali kot zagovornik izvenzakonske skupnosti, ali sploh veste, kar pojdite brati prve člene zakona, da ste jo spravili v podrejen položaj proti nekaterim drugim skupnostim, ne govorim o poročenih, v tem istem zakonu. To pa je neenakost pred zakonom, ki je tudi ustavna kategorija. Se pravi, ste v svojem hitenju... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.
Besedo ima gospa Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo.
Laconica brevitatis. Kolega Ljuba Germiča poznam od leta 2000. Z veseljem ga bom sigurno podprla, zaradi tega, ker je vsa ta leta pokazal stabilno držo in verjamem, da bo s to stabilno in pošteno držo pokazal, da politiki ne sodimo vsi v isti koš. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa mag. Majda Potrata.
Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala.
Sodim, tako kot tisti, ki pravijo, da je za dobro delovanje parlamenta predsednik Državnega zbora nujno potreben. Zdi se mi opogumljajoče, da je bilo izrečenih toliko dobrih misli o kandidatu za predsednika, seveda pa nisem preslišala tudi nekaj diskvalifikacij, ki so šle na račun drugih. Namreč, res je demokratični primanjkljaj, da ne moremo dati kakšne vodstvene funkcije v Državnem zboru ženski, ampak ta v tem trenutku niti ni tako bistvena, ker gre za krajši čas. Ampak, da se ob tem uporablja tak besednjak, kot ga je uporabljal kolega Jerovšek, ko je za tiste, ki so bile v javnih sredstvih obveščanja omenjene kot kandidatke, uporabil slabšalni izraz, da je šlo za prerivanje med kandidatkami. Oprostite, potem bi moral reči tudi, da je šlo za prerivanje med kandidati, če jih je hotel postaviti v isto luč. Jaz pa mislim, da ravno to, da ni bil Ljubo Germič edini, ki ga je kdo videl na položaju predsednika Državnega zbora njemu v prid, želim mu dobro delo na tem mestu in morebiti Ljubo Germič še kdaj na Odboru za kulturo, šolstvo, šport in mladino.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo in prehajamo na izvedbo glasovanja.

V skladu s tretjim odstavkom 199. člena Poslovnika Državnega zbora o izvolitvi predsednika Državni zbor odloča s tajnim glasovanjem. V skladu z 92. členom Poslovnika vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli Državni zbor na predlog predsedujočega. Ker ta moment Državni zbor nima predsednika, ga nadomešča mag. Vasja Klavora, kot najstarejši poslanec in ga prosim, da prevzame mesto

predsedujočega in vodi tajno glasovanje.
Izvolite.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Spoštovane poslanke in poslanci! Predstavniki poslanskih skupin so mi že posredovali predloge za člane komisije, ki vodi glasovanje. To so: mag. Julijana Bizjak Mlakar, Robert Hrovat, Franci Kek in Gvido Kres. Član te komisije sem tudi jaz kot predsedujoči.

Pri delu komisije bo sodeloval tudi namestnik generalnega sekretarja, gospod Matjaž Plevel. Ali kdo k predlogu za sestavo komisije nasprotuje? Ugotavljam, da ne. Če ne, prehajamo na odločanje o taki sestavi komisije. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Glasovanje teče. Glasovalo je 60 poslank in poslancev, vsi za.

(Za je glasovalo 60.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je komisija v predlagani sestavi izvoljena.

V skladu s tretjim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora, bo poslanec vročena glasovnica tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici obkroži beseda za ali proti. V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna, neveljavna je tudi glasovnica, iz katere volja poslanca ni jasno razvidna. V skladu s 84. členom Ustave Republike Slovenije, bo kandidat izvoljen, če bo zanj glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več. Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci bodo izpolnjeno glasovnico oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizah ob kabinah za glasovanje.

Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja.

Prosim poslance, ki mi bodo pomagali pri glasovanju, da se takoj zglasijo v sobi 217, kjer bomo prevzeli volilni material. Glasovanje se bo pričelo ob 18.35 ter bo trajalo do 18.50. Po končanem glasovanju prosim poslance, ki mi bodo pomagali pri glasovanju, da se zberejo v sobi 217. Sejo bomo nadaljevali ob 19. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 18.27 in se je nadaljevala ob 19. uri.)

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko –Volitve predsednika Državnega zbora.

Zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja za izvolitev Ljuba Germiča za predsednika Državnega zbora. Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora, dne 2. septembra 2011. Razdeljeno je bilo 82 glasovnic, oddanih je bilo 82 glasovnic, neveljavna je bila ena glasovnica. Veljavnih je bilo 81 glasovnih, za je glasovalo 57 poslancev. Proti je glasovalo 24 poslancev.

(Za je glasovalo 57.) (Proti 24.)

/ aplavz/

Na podlagi izida glasovanja je bil Ljubo Germič z večino glasov vseh poslancev izvoljen za predsednika Državnega zbora.

Novoizvoljenemu predsedniku Državnega zbora Republike Slovenije gospodu Ljubu Germiču čestitam in mu želim veliko uspeha pri opravljanju dolžnosti.

Gospod predsednik nagovorili boste Državni zbor.

Izvolite.

PREDSEDNIK LJUBO GERMIČ: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, cenjenje kolegice, cenjeni kolegi!

Zahvaljujem se vam za današnjo izvolitev. Tistim, ki ste me podprli, seveda hvala za zaupanje. Tiste, ki nisem prepričan, pa prosim za priložnost, da bomo kljub razlikam v dobro države korektno sodelovali. Hvala tudi mojemu predhodniku dr. Pavlu Gantarju, ki je po najboljših močeh deloval, da bi bil Državni zbor prostor kulturnega dialoga in argumentirane razprave. V naši državi pa tudi v celem svetu smo pred velikimi izzivi. Verjetno pred največjimi v zadnjih desetletjih. Dosedanji razvojni modeli so pokazali svoje šibkosti in treba bo poiskati nove rešitve, da bomo mi pa tudi naši starši in tudi naši otroci živeli bolje. Pri tem procesu ima pomembno vlogo vsak izmed nas; vsaka posameznica in vsak posameznik, vse veje oblasti in vsi naši podsistemi. Naše rešitve bodo toliko dobre, kolikor dobre bodo naše razprave v družbi. Pri tem ima Državni zbor kot nosilec zakonodajne veje oblasti in osrednji prostor dialoga ključno vlogo. Naše razprave, naše delo in naše odločitve imajo pomemben vpliv na življenje ljudi. Prihajamo iz različnih okolij, iz različnih krajev Slovenije. Vsak izmed nas ima svoja spoznanja, ima svoja znanja in ima svoje dragocene izkušnje. Želim, da ta raznolikost Državni zbor bogati in da postane zgled strpnosti, dialoga in konstruktivnih odločitev. Ne gledam stran in poznam realnost, kljub dozdajšnjemu velikemu trudu po želji in želji po uspešnih Sloveniji vse stvari niso dobre. Med nami so socialne stiske, nestrpnost, apatija in tudi pesimizem. Veliko ljudi je odrinjenih na rob, vendar se moramo tudi zavedati, da te stiske ne smejo biti izkoriščene za sebične cilje in ozke interese, ampak morajo biti med nami kot slaba vest in opomin ter poziv k odgovornosti, da smo tukaj, da probleme rešujemo strpno in odgovorno. Slovenke in Slovenci, državljanke in državljani smo pokazali, da znamo stopiti skupaj in najti prave rešitve za našo skupno pot.

Ta enotnost in konstruktivnost se je pokazala v procesu demokratizacije, osamosvajanja, integracije v Evropski skupnosti in Nato. Vsi tako iz levega kot iz desnega spektra političnega prostora smo prispevali pomembne elemente naše uspešne skupne poti, zavezani k skupnemu cilju zmoremo. Ta zavezanost pa je nekaj, kar od nas ljudje tudi upravičeno pričakujejo. Torej, upravičimo ta pričakovanja! Moje vodilo pri delu bosta strpnost

in odgovornost. Strpnost med nami in med državljani ter odgovornost do Slovenije. Sem le prvi med enakimi, a zavedam se, različnimi ljudmi.

In ob zaključku našega skupnega mandata si želim, da bom lahko rekel, da sem različne povezoval v našem skupnem cilju, to je socialna, pravična in strpna Slovenija. Hvala lepa.

/ aplavz/

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospodu predsedniku Državnega zbora se zahvaljujem za njegove besede. S tem zaključujem to točko dnevnega reda in zaključujem 45. izredno sejo Državnega zbora.

Seja je bila končana 2. septembra 2011 ob 19.07.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAROVIČ, BOGDAN.....	22, 53
BEVK, SAMO.....	51
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA.....	59
BOGOVIČ, FRANC.....	39, 40, 42
BRULC, MIRKO.....	34, 59
BRUNSKOLE, RENATA.....	58

C

CUKJATI, FRANCE.....	15, 37
----------------------	--------

Č

ČRNAK MEGLIČ, DR. ANDREJA.....	7, 25
ČRNUGELJ, SILVA.....	61

F

FRANGEŽ, MATEVŽ.....	26, 54
----------------------	--------

G

GERMIČ, LJUBO.....	9, 62
GOLOBIČ, GREGOR.....	38
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ.....	47
GORENAK, DR. VINKO.....	52, 58
GRILL, IVAN.....	33
GRIMS, MAG. BRANKO.....	31, 33, 44, 56, 60
GYÖREK, MIRAN.....	28, 43, 52

H

HAN, MATJAŽ.....	41
------------------	----

J

JELINČIČ PLEMENITI, ZMAGO.....	51
JEROVŠEK, JOŽEF.....	35, 55
JURI, FRANCO.....	18, 50
JURŠA, FRANC.....	43, 57

K

KAMPUŠ, ANTON.....	58
KEK, FRANCI.....	28
KIKELJ, JANEZ.....	58
KLASINC, JANJA.....	54
KRIŽMAN, MARIJAN.....	27, 60
KUMER, DUŠAN.....	47

L

LAVTIŽAR BEBLER, DARJA.....	25, 60
LEVANIČ, DEJAN.....	21, 59

M

MENCINGER, TOMAŽ TOM.....	59
---------------------------	----

P

PETEK, MIRO.....	29, 53
------------------	--------

POJBIČ, MARIJAN	22, 24
POSEDEL, ALOJZ (LOJZE)	41, 57, 60
POTOČNIK, ALOJZIJ	58
POTRATA, MAG. MAJDA	13, 30, 61
PRESEČNIK, JAKOB	19, 36, 50
R	
REZMAN, VILI	12, 59
S	
SAJOVIČ, MAG. BORUT	11, 39, 41, 46, 51
STRNIŠA, MAG. TANJA	40
SVETLIK, DR. IVAN	34, 37
Š	
ŠIRCA RAVNIKAR, MAJDA	35
T	
TANKO, JOŽE	48
U	
URH, ANTON	20, 50
V	
VEBER, JANKO	56
VILER, MAG. SARA	10
VIZJAK, MAG. ANDREJ	42
Z	
ZIHERL, MILENKO	36, 56, 60
Ž	
ŽNIDARŠIČ, MAG. FRANC	30, 47, 53, 59